

A zsidó vérgyilkosságok története napjainkig

Történelmi tanulmány

Írta:
Bernardin Freimut

Ford.
Bonitz Ferenc

Historikus,
Budapest 1896.

Előszó

Mint a hajdankorból való mesét, úgy tekintette a mi felvilágosodott századunk azon híreket, melyek szerint a zsidók a középkorban megöltek keresztény gyermekeket, gyönyörködtek a gyermekek halálos kínjaiban és élvezték a véreket. Meglehet, hogy az őrző fanatizmus, a mely mindenre képes és mint gonosz kinövés még a legjobb vallás testén is éktelenkedhetik, volt az egyik vagy másik esetben az ilyen szörnyű tettek indoka, melyeket aztán a mende-mouda idők folyamán szinte mythikus mezbe öltöztetett, kibővített és kicifrázott. „Mindazonáltal nem lehet azoknak sem nagyobb jelentőséget tulajdonítani, mint a régi krónikákban feljegyzett többi és különösen feltűnő gonosz-tetteknek. Aztán nem lehet, nem szabad az ilyen tettekből általános következtetéseket vonni a zsidóságra és különösen a mi modern, jólrendezett államrendszerünk olyan, hogy az efféléktől komolyan tartani nem lehet.“ Így gondolkoztak és gondolkoznak ma is sokan. De íme, mi történik? A XIX. század vakító kultúrvilágossága közepette újra fellép a zsidó rituális gyilkosságnak undok réme.

Az óvilág földjén, melyről azt hitte mindenki, hogy mindenkorra megszabadult az ilyen iszonyatosságoktól, megújulnak a mexikói emberáldozatok. Zsidók, azok, a kik a zsidó vallás legjobb, legistenesebb híveinek tartatnak: a

rabbinusok imák és vallásos szertartások kíséretében le-
 mészái ólnak keresztényeket és szilárdul meg vannak győ-
 ződve, hogy ezzel szent és Istennek tetsző cselekedetet
 művelnek. Mily véres anachronizmus ez, végéhez közeledő
 századunknak egyetlen egy jelensége sem ellenkezik oly
 homlok egyenest a korrallal, mint a zsidó vérgyilkosság. Itt
 haladást észlelünk az ismeretekben, a tudományokban, a
 találmányok terén, és látjuk terjedni a közművelődést oly
 mérvekben, mint soha azelőtt; amott a legelvakultabb ba-
 bonát látjuk. Itt általános törekvést látunk a felebaráti
 szeretet, a humanitás felé, amott vad gyűlöletet és fana-
 tizmust. Itt arra törekveszenek a kor „felvilágosodott“ gyer-
 mekei, hogy a zsidóságot az emancipáció által befogadják
 a keresztény kultúrvilágba és asszimilálják, amott véresen
 jut kifejezésre kiengesztelhetetlen gyűlölete mindennek, a
 mi keresztény.

A vérgyilkosság fellépése a tudomány terén annyira
 előretörekvő és különösen a történettudományban oly nagy
 haladásokat tett századunkban természetesen arra vezetett,
 hogy éles bíráló alá vették a lefolyt századokban történt
 hasonló eseményekről szóló jelentéseket. És ekkor kitűnt,
 hogy a zsidóknak vallási motívumokból elkövetett gyilkos
 tettei nem többé-kevésbé mesék, hanem olyan hitelesen és
 írott kútfők által bebizonyított történelmi tények, mint a
 világ történelem egyéb tényei. Bebizonyosodott továbbá,
 hogy ezen gyilkosságok nem épen ritkán és szörványosan
 előforduló nyilvánvaló örültségnek megnyilatkozásai, hanem
 hogy ezen rémes tettek láncolata minden századon át, a
 tizenegyedikről kezdve a legutóbbi évekig szakadatlanul
 folytatódik és végül kitűnt, hogy a zsidó gyilkosságok

bizonyos rendszer szerint történnek és hogy ugyanazon irányelvek, nézetek és szabályok voltak irányadók, például az 1440-iki damaszkuszi és az 1475-iki trienti gyilkosságnál.

A zsidóság könnyen érthető és kézzelfogható okokból tagadja ezen tradíció létezését. Már évek óta szenvedélyes harc dúl e kérdésben pro és kontra. Sokan, a kik őszintén szeretik az igazságot, nem adnak hitelt a zsidók ellen emelt súlyos vádnak, csupán csak azért, mert a bizonyítékok, szerintük, elégtelenek. Ma már egész irodalma van a zsidóvérgyilkosságoknak. Számptalan röpirat és monográfia foglalkozik a vérvádnak egyik-másik oldalával, vagy egyes esetekkel, de az egész kérdést egységesen és összefüggően tárgyaló munkát eddig nélkülöztük. A jelen kis munka segíteni akar ezen a hiányon; célja lehető könnyű és biztos áttekintést nyújtani az összes ismeretes anyag fölött. A kétes esetekkel nem foglalkozik, ezzel igazságot akar szolgáltatni a zsidóknak és *visszautasítja a túlzott vagy a nem bizonyítható vadukat. Másrészt azonban annál nagyobb biztossággal és határozottsággal akarja konstatálni és feltüntetni az eddigi kutatások eredményeit, teljes és tiszta képét nyújtani a kérdésnek és lehetővé tenni, hogy minden elfogulatlan ember biztos Ítéletet alkothasson magának.*

A kérdés már magában véve és tisztán történelmi szempontból tekintve, felette érdekes. Szerzőt csakis az igazság szeretete bírta rá e munka megírására, és a mellett azon volt, hogy kellő világitásba helyezze az eltérő nézeteket és hogy kiengesztelje és közelebb hozza egymáshoz az ellentéteket azok között, a kik őszintén, elfogulatlanul foglalkoznak e kérdéssel.

De eminenter gyakorlati oldala is van a vérvád kérdésének. Ez az oldal súlyosan nyom a latban, a mikor Ítéletet akarunk mondani a fölött, *vájjon a zsidók érdeiek és alkalmasak-e arra, hogy a keresztények mellett mint egyenlő rangnak éljenek és működjenek a modern kultúr- és államéletben? És különös jelentőséggel bír a kérdés az igazságszolgáltatásra nézve, a mely legújabban azon álláspontra helyezkedett, hogy a hamis vallási motívumokon alapuló zsidóvérgyilkosság mese. Ezen semmivel sem indokolt elfogult pártállás következtében az igazságszolgáltatás több idevágó esetben annyira hamis utakra tévedt és olyan abnormis eredményekre jutott, hogy ezzel az összes pártok ítélete szerint arcul csapta az igazságot.*

Vajha a jelen munkában megírt igazság megszabadítana az előítéletektől és visszavezetne bennünket a joghoz és igazságossághoz!

Bevezetés

Rituális gyilkosság! Ez az a sokat vitatott szó, mely körül inár évek óta rendkívül heves és izgatott harc dúl a sajtóban és az irodalomban.

Rituális gyilkosság alatt értünk egy, embertársunk teste és élete ellen elkövetett olyan bűntettet, melynek oka nem a rablás, sem a bosszúvágya vagy vérszomj, hanem valamely vallási társulat istentiszteleti, vagy jobban mondva pogány szabályai. A pogány vallásoknál az istenségnek hozott emberáldozatok tudvalevőleg nem tartoznak a ritkaságok közé. Az összes emberáldozatokat, a mint ezeket a legrégebbi időkben ép úgy, mint napjainkban is találjuk a barbár népeknél, rituális gyilkosságoknak minősíthetjük, sőt még aránylag magas műveltségi fokon álló népeknél is találjuk ezt az aberrációt, mint pld. az ó-korban a föníciaiaknál és a középkorban a mexikóiaknál.

A XI. század óta a zsidók ellen is emelik a szörnyű vádat, hogy istentiszteleti célokból embereket gyilkolnak. Egy épen nem gyanús tanú, dr. *Marim Konrád néhai paderborni püspök*¹⁾, a ki alaposan ismerte a zsidó régiségeket

¹⁾ Blicke ins talmudische Judentum. (Betekintés a talmud-zsidóságba. Újra kiadta Rebbert. Bonifácus-nyomda, Paderborn 1876. 44-ik l.

és szokásokat, már 1848-ban, mikor még szó sem volt az antisemita mozgalmakról, a Bonnban megjelenő „Katholische Vierteljalirschrift für Kunst und Wissenschaft“ c. katolikus művészeti és tudományos folyóiratban értekezett „a zsidók ellen emelt azon vádról, miszerint nagyon törekednek keresztény gyermekeket hatalmukba keríteni, hogy a húsvéti ünnep alkalmával azok vérét ontsák,“ többek közt ezeket írta. „Tagadni azt, hogy a zsidók különböző időkben és különböző helyeken igenis elkövettek ilyen büntetteket, annyi volna, mint kitorúlni a történelem évkönyveiből harminc-negyven²⁾ terjedelmesen leírt és konstatált tényt és annyit jelentene, mint lerombolni mindazon emlék szobrokat, melyek számos városban az említett szörnyű merényletekre vonatkozó; hagyományokkal együtt mind mai napig őriztetnek.“

Másrészt a zsidók oly ingerültséggel védekeznek ezen vád ellen, a mely már előre is gyanússá teszi ügyöket. Kapcsolatban az 1892. évi híres xanteni pörrel azt követelték a zsidó-liberális lapok, hogy rendőrileg meg kell tiltani ezen — szerintük — örült és a zsidókat annyira sértő állításnak a nyilvánosság előtt való diskusszióját és védelmét és hogy egyszersmindenkora elejét kell venni annak, hogy a vérgyilkosságnak csak gyanúja is alapját képezhesse a bírói vizsgálatnak. De a zsidóság, midőn oly vakmerően és arrogánsan követeli a védelmére szolgáló külön törvénykezési és sajtó privilégiumot, még nem bizonyított semmit; ellenkezőleg.

Hogy megismerhessük az igazságot, két eszköz áll rendelkezésünkre: a zsidó vallási könyvek megvizsgálása és azon tények alapos tanulmányozása, melyeket a történelem följegyzett. Ha a keresztények valóban a zsidó vallásnak egyik meglevő szabálya alapjául gyilkoltatnak meg, akkor ezt a szabályt egyik-másik zsidó vallási könyvben minden bizonynnyal meglehet találni. De mi nem habozunk kimondani, hogy ezen az úton nem lehetne célt érni. A talmud, mely mint tudjuk, az ó-szövetség mellett a zsidóknak általánosan elismert vallási kútforrása, egészen leplezetlenül buzdítja híveit a keresztények gyilkolására, azonban ezen tett indokául általánosságban csak a gyűlöletet állítja fel. a zsidó nép ellenségeinek gyengítésére és kiirtására való törekvést. *Egyenesen rituális vallási cselekedetnek nem jelük meg az emberölést*, jóllehet indirekt arra izgat. Igaz, a kabbalához, a zsidók titkos tanához tartozó könyvekben találunk eléggé világos utalásokat és szabályokat az emberáldozatokra vonatkozólag, ámde a titkos tant magukban foglaló könyvek már természetüknél, tartalmuknál fogva csak bizonyos körökre, csak a beavatottakra nézve hozzáférhetők és csak azokra nézve bírnak kötelező erővel, az egész népre nézve ellenben nem. Ezért is ezen könyvek alapján nem lehet állítani, hogy a vérgyilkosság lényeges alkotórésze az új-zsidó vallásnak és mint ilyen szorosan tartozik ezen vallás rítusához.

Holdig kevesebb súlyt fektet erre a momentumra, a talán létező szabály általánosan kötelező erejére. Az ő nézete szerint rituális gyilkosság forog fenn mindannyiszor valahányszor indok gyanánt az hozatik fel, hogy a gyilkos „Istennek kedves cselekedetet akart véghez vinni, hogy ez-

által bűnbocsánatot nyerjen, a remélhetőleg már várható messiás eljövételét siettesse, magának pedig az örök üdvösséget biztosítsa ... ott is, a hol nem laskába keverték a megölték véréét.³⁾ *Mi nem tartjuk a vér élvezetét szigorúan a rituális gyilkossághoz tartozónak.* Ha azonban Holding így folytatja: „A régi templomi áldozatok bizonyára rituális szertartások voltak, de a vér élvezete nem járt velök“, akkor mi arra utalunk, hogy az ó-szövetségi templomban bemutatott áldozatok kivétel nélkül minden hívőért hoztak és hogy azoknál az egész népnek kellett részt vennie. „Hogy a rituális gyilkosság vádját bebizonyítsuk — úgy mond Holding fejtegetései további folyamán — arra nézve elegendő olyan helyeket idézni a zsidó vallási könyvekből, a melyekből határozottan kiviláglik, hogy ezeket a gyilkosságokat az istentisztelet szent aktusainak vagy pedig áldozati ténykedéseknek tekintik.“ Nem akarjuk tagadni, hogy a héber régiségek tudós ismerőjének joga van így értelmezni a kérdést és nézetét így kifejezni, hiszen ezen nézete közös a zsidó vallási szokások római ismerőinek nézetével; mindazonáltal mi a magunk részéről más álláspontra helyezkedünk és a legszigorúbb értelemben vett rituális gyilkosság fogalmába még egy további momentumot is belefoglalunk, azt tudniillik, hogy a zsidó vallási szertartások és a vérnek ezekkel összefüggő élvezete az összes zsidókat kötelezik. Mert hiszen épen ezen eszmét kapcsolják össze, legalább Németországban, a „rituális gyilkosság“ kifejezésével; épen ezen botránkoznak meg sokan és ebben találják az ellenmondás okát és alapját olyanok, a kik máskülönben

³⁾ Die Polemik und das Menschenopfer des Rabbinismus. (A polémia és a rabbinizmus emberáldozatai.) 43. 1.

abban tetszelegnek maguknak, hogy elfogulatlanul nézik a zsidóság káros voltát. Ezek azt mondogatják, hogy hiszen számtalan zsidó van, a kik nem tudnak és nem is akarnak tudni semmit a vallási célból való emberölésről. Azt is mondogatják, hogy a zsidó vallási könyvek nem tartalmaznak erre vonatkozó szabályt vagy parancsot. Hogyan lehet tehát, úgy mondják az állítani, hogy az emberölés az *új-héber vallás istentiszteletéhez és szertartásaihoz tartozik? Hogyan lehet a zsidókat rituális gyilkosságok elkövetésével vádolni? Rohling maga is több ízben azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy a zsidóknak, sőt még urabbinusoknak nagy része előtt is a vérpraxis ismeretlen.*

Ezért is elejtjük a „rituális gyilkosság“ szót, elejtjük már azért is, hogy annál könnyebben kiengeszteljük és közelebb hozzuk egymáshoz az ellentétes nézeteket és hogy még látszatát is kerüljük annak, mintha azzal, hogy tálán kelle-ténél többet állítánk, igazságtalanságot követünk el a zsi-dók ellen. Ahelyett inkább a „vérgyilkosság, vérpraxis“ s hasonló kifejezéseket fogjuk használni, mert itt az ember élete elleni büntetről van szó, melynek elkövetői első sor-ban az ember vérének babonás használatát tartják szem előtt. Igaz, a következőkben a zsidóknak néhány olyan büntetével is fogunk foglalkozni, melyeknek indító oka egyesegyedül a gyűlöletben keresendő, azonban a *potiori fit denominatio*. *Ha zsidó „emberáldozatokról“ beszélünk, tesz-sziük ezt abban az értelemben, hogy törvényellenes, bitorolt áldozatok is lehetségesek, olyanok, a melyekről az illető vallás szabályai vagy egyáltalában nem szólanak, vagy pe-dig nem a kellő formában. Így őlt Saul is áldozatot az Úr tiszteletében, jöllehet erre, mert nem volt pap, nem volt*

feljogosítva. Épen azért az Úr nem is fogadta ezen áldozatot kedvesen.“⁴⁾

Ne mondja senki, hogy ez pusztán csak *lis de verbo*, haszontalan szórszálhasogatás. Hiszen a szavak kifejezői a fogalmaknak és számtalan esetben, hosszadalmas vitatkozásoknál a lényeg tudvalevőleg abban rejlik, hogy egy és ugyanazon szót különféleképpen magyarázzák és értelmezik. Ezért is szükséges, hogy, a mint ez a fentiekben történt, mindenek előtt tisztába jöjjünk a fogalmakkal, melyeket szavakkal kifejezünk, mert hiszen csak így alkothatunk magunknak a kérdéses ügyekben helyes ítéletet.

Egyelőre megengedjük, *hogy legalább jelenleg nem lehet bizonyítani, hogy az egész zsidón éji mint ilyen kötelezve van a rituális gyilkosságra* és a vérnek rituális élvezetére. He annál nagyobb határozottsággal konstatáljuk és be is fogjuk bizonyítani, hogy a zsidóságnak nagy rétegei és a főbbik és rabbik vezetése alatt épen az előkelő és művelt zsidók hódolnak az emberölésnek és az emberi vér élvezetének.

Be fogjuk továbbá bizonyítani, hogy ezen szörnyű tettekért bizonyos fokig az egész zsidó népet, különösen pedig fejeit és vezéreit, a rabbikat kell felelősekké tenni.

Hogy állításunkat bizonyíthatassuk, csak másodsorban fogunk, mint az már az eddigiekből is kiviláglik, a zsidók vallási könyveire támaszkodni, hiszen maga *Rohling* is azt mondja, hogy a rituális vértitoknak *írásba foglalt* leírása, „mely az ügyre nézve különben nem bír döntő súlylyal“, még behatőbb kutatásokra szorul.⁵⁾

⁴⁾ Királyok könyve I., 13. fejt. 9-ik és a többi versek.

⁵⁾ Holding: Meine Antworten an die Rabbiner. (Válaszaim a rabbikhoz.) 67. 1.

Mi első sorban azon történeti kútforrások alapján bizonyítunk, melyek az utolsó hét évszázadban elkövetett zsidó vértettekről adnak bírt. Nem nyújtjuk ezen tetteknek kimerítő katalógusát, mert ilyen, (jóllehet rövid és kritikátlan) lajstromok már léteznek.⁶⁾ Mi csak azt akarjuk bebizonyítani, miképen szállott a zsidó vérgyilkosság szakadatlan láncolatban és hagyományoszerűen századról-századra.. Továbbá — és erre fektetjük a fősúlyt — bőven és alaposan fogjuk megvizsgálni azon eseteket, melyek részleteik bősége, a törvénykezési eljárás terjedelme és pártatlansága és a történeti kútforrások megbízhatóságánál fogva kiválóan alkalmasak arra, hogy mindenki alaposan megindokolt és biztos ítéletet alkothasson magának a kérdéstről. És itt az egyes esetekről szóló jelentéseknek inkább súlyára, mint számára kell tekintettel lennünk, mert ez által a leghatásosabban válaszolhatunk azon ellenvetésre, hogy a középkorban történt zsidó gáztettekéről szóló jelentésekben sok a mondaszerű, a koholmány. Ezt bátran megengedhetjük, de vizsgálódásaink végeredményét ez cseppet sem másíthatja meg. Hiszen egyes emberek körül is, mondjuk pl. *Albertus*

⁶⁾ A legkimerítőbb jegyzék a Germanicus-kiadócégnél jelent meg e címen: Die Juden und das Christenblut. (A zsidók és a keresztényvér.) A jegyzék a történeti kútforrásokat is idézi, a miért is azokat, a kik é kútforrások iránt érdeklődnek, e jegyzékre utaljuk. Ezzel kiesik szüksége annak, hogy jelen munkánkat idézetekkel megterheljük. A zsidó kérdésre vonatkozó kitűnő anyagot nyújt rövid, de velős előadásban az „Antisemitism-Katechismus (Antisemiták kátéja), a mely felette érdekes felvilágosításokat tartalmaz. Nélkülözhetetlen azokra nézve, a kik rövid idő alatt óhajtják megismerni a zsidókérdést. Az antiszemita irodalomnak csaknem teljes jegyzékét is tartalmazza. Megjelent Leipzigben Beyernél, egy kötött példány ára 1 márka.

Magnus kora legnagyobb természetbúvárának személye körül a mithosok, a mondák egész láncolata képződött — és mégis, kinek jutna eszébe állítani, hogy Albertus Magmis alakja a legendák országába tartozik, hogy a híres tudós nem élt soha? Épen így meglehet, hogy a jelen munkában előadottak közül némelyik, vagy egyik-másik mellékes körülmény talán nem emelhet igényt a legnagyobb, a történelmi kritikai hitelességre; de ez nem haj. Marad még mindig nagyon is elég eset, a melyeknek hitelessége egyáltalában meg nem támadható. Olyan tényeket, minők a Trientben és Damaszkuszban konstataáltak, a melyek megdöbbenően leleplezik a zsidók vérpraxisát., a későbbi vizsgálatok ép oly kevésbé fogják meg nem történekké tenni, vagy elfelejtetni, mint a zsidó sajtó és irodalom összes hazugságait. Itt éppen olyan történelmi tényekkel van dolgunk, amily történelmi tény az hogy *Albertus Magnus* vagy *Julius César* vagy *Rötszkállú Frigyes császár valóban éltek. Egyetlen egy tény pedig többet bizonyít száz érvnél. Contra factiun non videt argumentum.*

Első fejezet.

Zsidó büntettek a trienti gyilkosság előtt.

Andele von Kinn.

A XI. század óta feljegyzik a történeti kútfők, hogy a zsidók rendszeres egymásutánban és bizonyos időpontokban véres merényleteket követtek el keresztények, különösen pedig keresztény gyermekek ellen. De még a XI. század előtti időkből is tesznek a krónikák említést egy ilyen faktumról, mely már forrásának hitelességénél fogva is minden esetre ügyeimet érdemel. Az említett faktum az V. században történt, és hogy tudomásunk van róla, azt *Szókratész* történetírónak köszönhetjük, kinek „Egyháztörténete“ ezen korszak legfontosabb kútforrásai közé tartozik. Szókratész a ki maga is az V. században élt, feljegyezte művében, hogy 418-ban vagy 419-ben Kr. u. az Antiochia és Chalkisz között levő Imnesztar községekben a zsidók egy ünnepi lakoma alkalmával ittas állapotban és féktelen gögjüktől elragadtatva keresztre feszítettek egy keresztény fiút, hogy így kigúnyolják a keresztények Istenét. Kinevették és gyalázták áldozatjukat és végre addig ütötték-verték a fiút, a míg az szörnyű kínok között ki nem adta a lelkét. A zsidók Krisztus elleni gyűlöletének ezen jellemző kifakadásában korai példáját és mintáját látjuk utóbb sűrűbben és tervszerűbben elkövetett véres tetteiknek. A mint ez alkalom-

mal úgy ölték meg a fiút, hogy tagjait kereszt alakjában szétterítették, ép úgy cselekedtek ezer évvel utóbb Trientben is.

A XI. század második tétében veszi kezdetét a zsidó vérgyilkosságok azon láncolata, a mely ezen idétől kezdve századról-századra egészen napjainkig, a legutóbbi évekig folytatódott. *Mousa Robert* krónikás jelenti, hogy húsvét ünnepén Bloisban (Franciaországban) több zsidó Krisztus elleni gyűlöletből keresztre feszített egy keresztény gyermeket. A gyermek hulláját zsákba rejtették s aztán a Loire folyóba dobták. *Theobald* Chartres grófja a gonosztevőket, miután bebizonyosodott, hogy a gyilkosságot ők követték, el, tűzhalálra ítélte.

Az angolországi Norvichban történt 1144-ben, hogy a zsidók halálra kínozták szent Vilmot. Húsvét idején hatalmukba ragadták az ártatlan tizenkét éves fiút, megkötözték, éles gyilkosszerszámokkal összevissza szurkálták és bal oldalán, szíve táján nagy sebet ejtettek, hogy kibugyogó vért annál könnyebben felfoghassák. Holttestét egy szomszédos erdőben el akarták rejteni, azonban *Eiluerdus* polgár meglepte és feljelentéssel fenyegette őket. Ekkor a zsidók megvesztegették az előljárót, aki gonosztettöket egyideig eltitkolta. A gyilkosság mindazonáltal kitudódott és a gonosztévők érdemük szerint bűnhődtek.

Ugyancsak a XII. században még több hasonló vérgyilkosság történt Angliában.

Franciaországban történt 1179-ben, hogy a zsidók Pontoise kastélyában megöltek egy fiút, kit a hívő nép utóbb párisi szent Richárd neve alatt nagy tiszteletben tartott. A zsidók magukhoz csalogatták a fiút, a kastély egyik

földalatti helyiségébe hurcolták és ép úgy kínozták és gúnyolták, mint őseik Krisztus Urunkat, ütötték-verték, gyalázták, vérig korbácsolták, leköpdösték és végre elevenen keresztre feszítették a szerencsétlen fiút, aki ily hallatlan kínok között el is vérzett. Holttestét nem sokkal utóbb megtalálták és Parisba vitték, ahol el is temették.

A XIII. században a gyermekgyilkosságok hosszú sorozata történt, úgy látszik, hogy ez a szörnyű szokás e században mindinkább elterjedt a zsidók között. Saragossábn (Spanyolország) még törvényerőt is nyert közöttük az a szokás, hogy mindenki, a ki keresztény gyermeket szerez, nekik, adómentességet nyerjen és hogy összes adósságai elengedtesse. Kire aztán egy bizonyos *Albay-Huzet* Mózes keresztre-feszítés céljából hét éves fiút, hozott a zsidóknak.

Németországban az első gyermekgyilkosság 1225-ben történt. München-ben a zsidók sok pénzzel megvesztegettek egy asszonyt, a ki ezért elrabolta, és nekik adta át szomszédjának gyermekét, A zsidók töméntelen sebet ejtettek a gyermek testén és így vették el a vérét, Midőn ugyanezen asszony egy másik gyermeket is akart rabolni a zsidók számára, a gyermek atyja még idejekorán tetten érte. Az asszony a törvényszék előtt bevallott mindent és ennek a következménye az volt, hogy 140 zsidó tűzhalálra ítéltetett.

1255-ben Lincolnban az akkor kilenc éves *Szent Hugót* Joppinus főrabbi házába csalogatták. Ott huszonhat napig éhezett. Aközben a zsidók minden képzelhető módon kínozták, megcsonkították, egész testén tükkel szúrkáltak és végre egy lándsaszúrással megölték. Holttestét utóbb egy kútban találták. *Joppinus* főrabbi körülményesen bevallotta

a szörnyű tett minden egyes részletét, a mire aztán tizen-nyolc bűnrészes zsidóval együtt elítélték, lovak farkaira kötötték és így halálra hurcolták.

A bollandisták április hava második kötetében (695—738. 1.) igen körülményesen írják le *oberweseli szent Werner* meggyilkoltatását, melyre vonatkozólag más meghízható történeti kútforrások is ilyen részletes leírásokat tartalmaznak. Az ártatlan fiú tragikus sorsának történetét ma is jól ismeri a középrajna partjain lakó nép; a Bachurac-h fölött levő Werner-kápolna romantikus romjai friss emlékezetben tartják a véres tettet.

A bollandisták olyan kútforrásokra hivatkoznak, a. melyek non dia post eius obitum, nem sokkal a szent halála után írtak és a következő jellemző szavakkal vezetik he a szent megöletésének leírását: „A zsidók mindenkor rettetesen gyűlölték Krisztust és a keresztényeket, úgy hogy mindennap elátkozták ezeket és kegyetlenül leselkednek utánuk, gyermekeiket titokban hatalmukba kerítik és irgalmatlanul megölik, különösen azon a napon, a melyen ők maguk húsvét ünnepét ülik vagy pedig a mikor az egyház ájtatosan meg szokta ülni a megváltó Jézus Krisztus kínszenvedését és halálát.“

A tényállás röviden a következő: *Werner* Koblenz közelében született és 14 éves korában Oberweselbe ment, hogy ott munkába álljon. A történelem azt írja róla, hogy mennyei ártatlanságú ifjú volt és hogy jámborsága vetekeedett a szentekével. Obenveselben egy zsidó szolgálatába szegődött, a hol kihordta a pincéből az omladékot. Közeledett az 1287. év húsvét-ünnepe. *Werner* nagycsütörtökön meggyónt és megáldozott és midőn ezután ismét munkába

állott, több zsidó jött le a pincébe. Ezek megragadták a fiút és lábain egy faállványra akasztották, fejfelé lefelé a különös, de sikerrel épen nem kecsesgató szándékkal, így a fiú ki fogja adni a szent ostyát, melyet aztán, a mint azt a középkorban gyakran tettek a zsidók meg akartak gyalázni. De ezt a céljukat nem érték el. Ekkor elhatározták, hogy megölik a fiút. Saját késével felvágják ereit, és kiömlő vérét egy készen tartott edénybe gyűjtötték.

A bachararhi főbírónak feljelentette ugyan valaki az esetet, de a főbíró, a zsidók által aranynyal megvesztegetve, nem tett semmit a gyilkosság megtorlásáért, jóllehet, némelyek szerint ő maga meglepte a zsidókat véres munkájok közepette és állítólag a megkínzott Werner segítséget könyörgött tőle. A szegény fiú kínszenvedése három napig tartott. Iszonyúan megcsönkített és vértelen holttestét, éjnek idején a Rajnához vitték és több zsidó, csolnokon Mainzba akarta szállítani. Azonban a derengő nap azon félelmet keltette bennük, hogy meglepik s ezért már Bacharachnál partra szállanak és tüske bokrok közé dobták a holttestet. Ott találták arra menő katonák, a kiket csodálatos fényesség vonzott a tüske bokrok tété. Minthogy ez a fény még tovább is tartott, és a holttest páratlan illatot árasztott, ezért Wernert, mint a krónikások jelentik, a vértanúkat illető tisztelettel és pompával a szt. Kunibert-kápolnába temették és ezen idő óta e vidéken nagy tiszteletben tartották. Utóbb szentté is avatott és a trieri egyházmegye évenként április 19-én üli meg emlékét. Ezen egyházmegyebeli papok breviáriumainak különös része szt. Werner történetének igenis szép és költői leírását tartalmazza. Bacbarach közéletben utóbb az ő nevéől elnevezett és az ő oltalma alá helyezett kolostor épült.

A következő esztendőre egy kis fiú vértanú halála esett, kit a Svájcban szent gyanánt tisztelnek. Bernben a zsidók szintén húsvét idején elrabolták szent *Rudolfot*, a kinek iszonyú kínzások után átmetszették a nyakát. A gyilkosok érdemük szerint megbűnhődtek; Bern városi tanácsa pedig elhatározta, hogy ezentúl zsidónak nem engedik meg a Bernben való meglepedést. (Conf. Aeta Sanct. április. II. köt. Az új kiadás 695. 1.)

A következő esztendőben is történt több hasonló vérgyilkosság.

Egy cseh krónika jelenti, hogy 1303-ban, „miután Ottó követei elhagyták Prágát, a zsidók elhatározták, hogy húsvétkor undok büntettet követnek el egy keresztény ember ellen. Úgy is tettek. A keresztényt egy rejtett helyre hurcolták, ott meztelenre vetkeztették, egy fára akasztották, aztán körülállották, némelyek lekopték, mások ökleikkel ütötték és megvesszőztették és ismét mások mindent tettek vele. a mit hajdan Krisztus szenvedett ettől az undok és gyalázatos néptől.“⁷⁾

A bollandisták egy János nevű fiú haláláról adnak hírt, melyet ők maguk a kölni székesegyház levéltárából merítettek. A szegény gyermek a szt. ferencrendiek kolostorában levő s ugyancsak a franciskánusok által fentartott gimnáziumba menyén, útközben a zsidók által elragadtatott, rejtett helyre hurcolhatott és késszúrásokkal megöletett.

A XIV. és XV. században egyáltalán igen sok zsidóvérgyilkosság történt. Lássuk ezeknek csak egy részét, azt

⁷⁾ Közli dr. Bischoff E. „Juden und Christenblut. (A zsidók és a keresztény vér) c. művében. Bellin, Dewald kiadása.

is csak röviden előadva. Fuldában (Németország) a zsidók öt keresztény fiút öltek meg, a miért aztán harmincöt zsidó kivégeztetett. 1320-ban egy zsidó halálra kínoztta a puv-i (Franciaország) székesegyház egyik sekrestyését. 1331-ben a zsidók Ueberlingenben (Baden) meggyilkoltak egy gyermeket és holttestét kútba dobták. Hét évvel utóbb meg egy frank nemes ember is zsidó gyilkosok kezei közé került és jóllehet testvére iszonya bosszút vett ezért a zsidókon, a mennyiben valóságos vérfürdőt okozott köztük, 1345-ben hasonló gyilkosságot követtek el Münchenben. 1347-ben, Messinában (Olaszország) nagypénteken keresztre feszítettek egy fiút. Hasonló vérgyilkosságot követtek el a zsidók 1380-ban Hagenbachban (Németország), 1401-ben, 1407-ben, 1410-ben, 1413-ban, 1420-ban és; 1429-ben Belgium, Württemberg, Thüringiai és Lengyelország különböző helyein és 1453-ban Boroszlóban,

Anderle von Rinn. (1462.)

A három éves *Oxner Andrásnak* lesaktolása, kit Tirolban széltiben „Anderle von Rinn“ (Rinni Bandika) neve alatt ismernek, a legismertebb azon zsidó vérgyilkosságok sorában, melyek a korábbi századokban nemcsak Németországban, hanem annak határain túl is figyelmet és részvétet keltettek. E büntetetre vonatkozólag számos kútforrás és történelmi emlék áll rendelkezésre. Rómával tárgyalások folytak az általánosan szent hírében álló András hivatalos boldoggá avatása tárgyában, ami alkalmat nyújtott a tudós XV. Benedek pápának az 1755 felir. 22-én kelt és „Beatus Andreas“ cím alatt ismeretes bullának kiadására, melyben a pápa hosszasan foglalkozik a zsidó kereszténygyilkossá-

gokkal. E bullára még vissza fogunk térni, a következőkben fordítását adjuk, a gazdag forrásanyagra támaszkodó bollandista leírásnak.⁸⁾

Az Imi folyó széles, nagyszerű völgyében, másfél órányira Innsbrucktól és szemben Hall városkával magas hegy lejtőjén és részben fenyvesek közé rejtve fekszik *Rinn* falva, a melynek közelében levő úgynevezett „*zsidókő*“ már neve által is megőrzi a véres tragédia emlékét. A bollandisták ezeket írják: „B. András szülei Oxner Simon és Mária voltak. András 1459-ben született a brixeni egyházmegyébe kebelezett Rinntoparchia közelében. Atyja másfél évvel utóbb meghalt, mire a gyermek nevelés végett Mayer nevű keresztyja és nagybátyja házába került, a ki Rinnben vendéglős volt. Mayer házában sokat fordultak meg azon idegenek, akik a bozeni vásárra mentek. Ezen időtájt a kereskedők között néhány hébervallású is volt, akik ugyanazon cél felé törekedtek. Ugyanekkor a kis András véletlenül játszott az országúton a gyermek feltűnt nekik, mert arcvonásai kedvesebbek voltak, mint a többi gyermekekéi, úgy, hogy a kegyetlenek, ha jelen nem lett volna édesanyja, már akkor is elrabolták volna az ártatlan fiút, hogy hús-vétkor megöljék. A héberek belépnek egy közellevő vendéglőbe, a hol a gyermek keresztyját éppen poharazásközben találták. A héberek a gyermekre vonatkozó különféle kérdéseket intéznek hozzá és azt állíthatják, hogy a, gyermek jobb sorsra és jobb nevelésre méltó. Azt mondogatják, hogy ők úgy bánnának a fiúval, mintha édes szülei volnának és

⁸⁾ Július 12. alatt. Az új kiadás 488. h, a régi kiadás 462. lap.

jót állanak azért, hogy a kis András egész jövőjéről gondoskodnak. Még nagyobb hatást kölcsönöznek kérésüknek azon ígérettel, hogy aranyokkal töltik meg Mayer kalapját, ha megadja beleegyezését. Mayer a nagy összeg által elvakítottva, azonnal beleegyezek és azt mondja, hogy négy hét múlva, mikor a zsidók visszatérnek a bozeni vásárról, átadja nekik a gyermeket. A szót követé a tett. A zsidók számszerint tízen, rabbijukkal szt. Margit ünnepe előtt való nap visszatérnek Rinnbe és megállanak ott, hogy a szombatot megüljék. A rákövetkező hétfőn, 1462. július 12-én az ártatlan András édes anyja, aratni ment az ambrázi mezőre⁹⁾ és távozás előtt Mayer különös gondjába ajánlotta fiát. Mayer, ez a nyomorult lélekkufár reggel hat óra tájban az anya távollétében egy hátsó ajtón át a házba eresztette a zsidókat. Utóbbiak azonnal az ígért aranyokkal töltik meg a vendéglős kalapját, mire Mayer a gyermeket kiszolgáltatja a gyilkosoknak. A zsidók épen megragadták ártatlan áldozatjukat, mikor hirtelen felhők borították be az eget és iszonyú égiháború tört ki, villámlással és menydörgéssel, úgy hogy az aratók tömege sietve elhagyta a mezőket és haza rohant. A zsidók attól tartanak, hogy a háznak hazarohanó lakói, különösen pedig a gyermek édes anyja meglepik és ezért egy hátsó ajtón át a legközelebbi vendéglőbe lopódnak.....

Mikor az ég ismét kiderült, a zsidók az ártatlan, elrabolt fiút a szomszédos nyírfaerdőbe hurcolják, a melynek közepén a még ma is zsidókőnek nevezett nagy kőtábla

⁹⁾ In campos Ombrasanos. Ambrus falu és Innsbruck és Bilin között fekszik.

hever. Erre az oltárra viszik az ártatlan áldozatot és átadják a rabbinak. Ez levetkőzteti a gyermeket, ráfektet a kőre, és hogy kiabálása által a gáztettet el ne árulja, megköti a száját. Ezután Krisztus ellen szórt iszonyú cáromkodások között zsidó rítus szerint körülmetélik a gyermeket, a kinek aztán mindkét, orcáját rengeteg sok sebbel marcangolják, a karjain levő ereket pedig átmetszik és a kicsurgó vért egy készen álló zsidó edénybe gyűjtik. Mások csípőin és lábikráin sebesítették meg az ártatlan vértanút, és nem volt a zsidók közt, a ki dühének szabad folyást nem engedett volna. És mikor látták, hogy a vértanú, minden vére kifolyván testéből, kiadá lelkét, a keresztre feszített alakjában kiterítették a sziklára és ekkor a vérszomjas rabbi még az utolsó csepp vért is kisajtolta a kifeszítettből; sőt, a gyalázatos rablók még a fiú holtteste ellen is dühöngtek. Végre egy közelbeli bükkfára akasztották a holttestet és aztán az Inn völgyén keresztül gyors futással elmenekültek.“

Az anya hazajön és nem találja gyermekét; kérdi a keresztyát, hol a fia. Mayer eleinte semmit sem akar tudni, később azonban azt mondja, hogy a gyermek jó kezekben van; ő gazdag zsidóknak adta, a kik elvonultak vele. Az anya keresztül-kasul rohan az erdön és végre megtalálja gyermekét, halva, eltorzítva, a bükkfára akasztva. Fájdalma leírhatatlan. Andrást a rinni plébániához tartozó Ampasz temetőjébe viszik, s ott temetik el. Keresztyja, Mayer megőrül és nyomorult véget ér. A zsidók, sajnos, büntetlenül megmenekülnek. Nem sokkal utóbb a szenteket megillető tiszteletben részesítik az agyonkínzott fiút. Sirja fölé templomot építenek. Néhány évtizeddel azután / *Miksa*

császár odajön, hogy imádkozzék Boldog András sirján és mikor a templomot düledező állapotban találta, tetemes összeget adományoz az újjáépítés költségeire. A fiatal vértanú tisztelete a rákövetkező századokban egyre fokozódott és mind mai napig fentartotta magát

Második fejezet.

A trienti vértett (1475.)

Mindazon törvényszéki tárgyalások közül, a melyeknek tárgya a zsidó vérgyilkosság volt, egyik sem bír oly nagy jelentőséggel ezen iszonyú szokásra vonatkozólag és egyik sem vet oly fényes világítást a vakon dühöngő fanatizmus ezen szörnyszülöttjének indokaira, elterjedésére és céljaira mint az a pör, mely 1475. és 1476-ban a Némettirol és Olaszország határán fekvő Trientben, ezen régi püspöki városban több, kereszténygyilkossággal vádolt zsidó ellen volt folyamatban. A pör folyamán napvilágra hozott anyag annál súlyosabban esik a latba, mert a bírák és szakértők igazságos, pártatlan és kifogástalan jellemű férfiak voltak, mert a vádlottak egész sora minden részletben megegyező vallomást tett, mert a pöriratokat utólagosan egy bíborosokból és kiváló jogtudósokból álló bizottság Rómában meg-egyszer és alaposan átvizsgálta és mert *IV. Sixtus* pápa külön bullában kifogástalannak jelentette ki az eljárást és a legmelegebb dicsérettel adózott a bírák lelkiismeretességének. Minthogy e tényéktől négy század választ el bennünket, ránk nézve különösen kedvező az, hogy az egész esetre nézve teljesen egykorú, rendkívül megbízható és kimentő leírások és egyéb történelmi okiratok állanak rendelkezésre.

kezésünkre. Ma már ép oly joggal lehetne kétségbe vonni azt, hogy Jnlins Cézárt, Brutus és társai ölték meg, mint azt, hogy Trientben a zsidók pusztán vallási indokokból megölték egy keresztény gyermeket. Korunkban a zsidók ellen indított bűnperek egész sorozata igen különös véget érven, nagyon kívánatos volna, ha különösen a jogászok nem sajnálnák a kis fáradságot cs csak futólagosán is átnéznék a trienti per adatait, sőt azt is állítják és szentül meg vannak róla győződve, hogy nincs senki, a ki meg-egyeztethetné lelkiismeretével törvényt ülni vagy a védő szerepét magára vállalni oly esetben, a mikor titokzatos és a zsidók terhére rótt gyilkosságról van szó, ha csak előbb elfogulatlanul át nem tanulmányozta a trienti eseményeket és vallomásokot, melyek a zsidó vérgyilkosság jelenségére nézve szinte tipikusakká váltak.

Minthogy a trienti eset oly fontos, mindenekelőtt meg-emplítjük a legnevezetesebb történelmi kútfőket, a melyekből az eset ismeretét merítjük.

Rómában a *vatikáni könyvtárban* van egy latin kódex egy a XV. század végén, valószínűleg 1476—78-ban szerkesztett kézirat. Ez a kódex minden kétséget kizárólag egyenesen a trienti pör ötletéből íratott és összefügg az említett római bizottsággal, mely a perben követett eljárást utólagosan jóváhagyta. Itt egy minden tekintetben hiteles leírással van dolgunk. Jóllehet az érdekes kéziratot sokan olvasták, a mint ezt a kódex állapota és a számos széljegyzet is bizonyítja, mégis évtizedeken, sőt évszázadokon át mintha elveszett volna. A bollandisták, ezek a szorgalmas történetírók, a kik a trienti vértetteket is leírták, nem ismerték, a mint azt XIV. Benedek pápa a szentek káni-

zációjáról szóló művében is megjegyzi, midőn ráutal a régi kódexre, mely ekkor az angyalvár levéltárában őriztetett és a melyet a pápa hitelesnek jelentett ki.¹⁰⁾ A kódexet csak 1881-ben hozták ismét napvilágra, a mikor is fontosabb részei a „Civita catholica“ c. kath. folyóiratban közöltettek.

A második nevezetes kútforrás egy német nyelven írt *bécsi kódex*, egy 613 ívoldalra terjedő kézirat, mely egykorú a most említett vatikáni kódexsel. Szerzőjének Fatis Jánost, a trienti per törvényszéki íróját mondják, és tartalma a per lényegére nézve teljesen megegyezik a vatikáni kódexével.

A bollandisták március havi III. kötetében le van írva trienti szent Simon vértanú halála. Ez a leírás többek közt egy *Relato Italicá*-ra támaszkodik, mely 1588. és 1593-ban nyomtatott Trientben. Ehhez még hozzácsatolják a bollandisták Tihermus János, Mátyás híres orvosának egy terjedelmes levelét, a ki mint szakértő megvizsgálta volt a meggyilkolt keresztény fiú holttestét és tizennégy nappal a tett után írásbeli jelentést tett róla Brixen városa tanácsának.

Érdekes, mert az eddig említett forrásoktól valószínűleg egészen független az esetnek egy leírása, mely egy részét képezi Albrecht szász herceg Jeruzsálemi útleírásának. Az útleírás Teutzel „Monatliche Unterredungen“ („Havi beszélgetések“) című folyóiratában jelent meg, szer-

¹⁰⁾ „Super cnjus (i. e. Simonis) obitu authenticns existit processus in archivo secreto Castri S. Angeli de Urbe, quem Bollandiani celerique omnes, qni de eo scripserunt ignorarunt.“- De Canonisatione Sancti. III. 15, 6.

zöje pedig *Mergenthali* János,¹¹⁾ a ki még 1476-ban, a per folyama alatt írta le. Megjegyzendő, hogy Albrecht herceg kíséretével 1476-ban a Jndica vasárnapjára következő csütörtökön Trientbe érkezett.¹²⁾

A felsorolt kútforrások, és még sok más, melyeket itt mellőzünk, oly pontosan megegyeznek, hogy okos, józan-eszű ember a leírások történelmi hitelességében abszolúte nem kételkedhetik.

De térjünk át a tényállásra, úgy a mint azt a vádlottaknak mindenben megegyező vallomásaiból kiderítették.

*

Az említett, időben bárom zsidó család élt Trientben. melyeknek fejei *Angedo, Tóbiás, és Sámuel* voltak. A legtekintélyesebb köztük Sámuel volt, az ő házában volt a a zsidók gyülekező helye, a zsinagóga és az iskola. Tíz év óta nagybátyja is lakott nála, egy „öreg; Tóbiásnak“-nak nevezett 80 éves aggastyán, kit a trienti zsidók vallási dolgokban a legfőbb tekintélynek tartottak és szinte babonás tisztelettel vettek körül.

1475 nagyhetének első napjain, a mely évben a zsidók húsvétünnepe összeesett a keresztény nagycsütörtökkel, a zsidócsaládok fejei a reggeli ájzatosságok alkalmával többször összegyültek és ekkor a fölötti fájdalomuknak adtak kifejezést, hogy el nem készíthetik a húsvéti kenyeret (Mazzes, laska), mert hiányzik a keresztény fiú testéből való vér. Sámuel erre kijelentette, hogy ilyen vért okvetet-

¹¹⁾ Albrecht szász herceg jeruzsalemi útját „J. F. G. Reutmeister Hansen von Mergenthal“ írta le még a per folyama alatt 1476-ban.

¹²⁾ Közli dr. Hischoff E. az idézett műben.

lenül meg kell szerezni, mire 100 aranyat tűztek ki jutalmat annak, a ki keresztény fiút szerez. Abban is meggyeztek, hogy a fiút Halamon lakásán fogják megölni. A vérdíjjal egy átutazóban levő, *Lazzaro* (Lázár) nevű idegen zsidó kereskedőt kínáltak meg. Ez azonban nem akarta életét kockáztatni s még ugyanaznap este titokban eltávozott a városból. Másnap, nagy csütörtökön, mikor a zsidók ismét összegyűltek, addig-addig kérték Tóbiást, míg az késznek nyilatkozott a merész tett véghez vitelére. Leszállván az este, Tóbiás kiment az utcára, mely csaknem egészen üres volt. mert épen akkor tartatott az esti ájtatosság. Tóbiás köröskörül kémkedve járt-kelt s észrevette az atyja háza előtt játszó körülbelül 20 hónapos, erős és szép *Gerber* Simont, Játék és hízelgés által magához csalogatta a fiút és bevitte Sámuel házába, a hol, mikor az el kezdett sírni és édes anyja után kívánczolt, édességekkel csitígtatták. Mihelyest teljesen besötétedett, a zsidók hozzáláttak szörnyű tervük kiviteléhez. A gyilkosságban nyolc zsidó vett részt: Sámuel és fia Izrael, az öreg Mózes, és Mohár és unokája Bonaventura, továbbá Sámuelnek Vitale nevű szolgája és Bonaventúra nevű szakácsa és végül Tóbiás. Angelo, a ki részt vett a gyermek megszerzéséről folytatott tanácskozásban, a gyilkosságnál nem volt jelen.

Az öreg Mózes leült egy padra és hozzálátott a gyermek levetkőztetéséhez. Felső ruháját egészen levették, alsó ruháját pedig felkötötték a csípőig. Hogy a szegény áldozat le kiabálhasson, Sámuel hosszúkás kendőt kötött a nyaka colé és fojtogatta a gyermeket, valahányszor az kiabálni akart.

Ekkor Mózes csípővasat vett elő, és ezzel leszakított-

egy darab húst a gyermek jobb orcájáról; utána a többi zsidók hasonlóképen cselekedtek. A kifolyó vért cintányérba gyűjtötték. Mikor a vér folyása már megszűnt, Mózes a gyermek jobb combjának külső oldaláról is leszakított egy darab húst, a többi zsidók pedig ugyanígy tettek, addig a míg folyt a vér. Mikor Mózes aggkorával járó gyengesége miatt már nem tudott húst kiszakítani a gyermek testéből, utóbb tett saját vallomása szerint Tóbiás segédkezett neki. A test többi részeit tükkel szurkálták összevissza, végre pedig Mózes a körülmételés egy nemét eszközölte a finn.

Miután így lehetőleg minden vérét vették a szerencsétlen áldozatnak, Mózes és Sámuel maguk közé a palira állították a fiút. Mózes kifeszítette a fiú jobb karját. Sámuel a bal karját, Mohár pedig lefelé, húzta a lábait. Ezen állásában a haldokló gyermek a keresztények keresztfeszített istenét ábrázolta. Ekkor az összes zsidók tüket szurkáltak a testébe, iszonyúan káromkodtak Krisztus ellen, és kiabáltak:

— Így tettünk Jézussal is, vajha összes ellenségeink ily módon örökké meggyaláztatnának!

Ez a kínzás félóráig tartott. A legvégén Mohár megölte a még gyengén lélegző gyermeket, úgy, hogy késével nagyott ütött a fejére. Erre aztán az összes zsidók dízshimnust énekeltek. A vérben lelkiismeretesen osztozkodtak. Ezután mind a három családban megtartották a húsvéti lakomát, mely alkalommal a családfő keresztény vért kevert boros poharába, ezzel befecskendezte az asztalt s

aztán a keverékből a család összes tagjainak poharaiba öntött.¹³⁾

Azonban nagy zavarba ejtette a zsidókat a gyermek holttestének eltüntetése. Mivelhogy aközben már keresték az eltűnt Simont, a zsidók eleinte nem merték a holttestet az Etsch folyóba vetni és ezért Sámuel pincéjében ásták el. De ott se hitték biztonságban, mert tartottak az elmaradhatatlan házkutatástól. Tóbiás sem akarta a holttestet a házában tartani és végre is elhatározták, hogy a hullát egyelőre az almenorba rejlik, egy a zsinagógában levő oltártélebe, a melyben különben a tíz parancsolatot szokták őrizni. Mikor azonban a zsidók nagypénteken összegyűltek a zsinagógában, ott találták a holttestet kiterítve az almenoron. Ekkor a zsidók Mózes és Sámuel vezetése alatt különös cerimoniaát kezdtek: Barbárságuk meggyilkolt áldozatában gyalázták Krisztust és vallását, rettenetesen káromkodtak Krisztus, Szűz Mária és József ellen, tépdesték a gyermek haját, a szekrényhez verték a fejét, beluharaptak a fülébe, az arcába köptek, kiköltötték a nyelveiket és számos, nagyrészt igen undok arcfintorítás közepette dühöngtek, ordítottak és káromkodtak.

És ezen gyalázatos jelenetnél jelen voltak a Trientben lakó összes zsidók.

De hát az almenorban nem maradhatott a holttest, és menekülni sem lehetett, mert a város kapni igen szigorú őrizet alá helyeztettek és mert a keresztények gyanúja már felébredt. Ilyen körülmények közt elvégre is azon kétségbeesett tette határozták el magukat, hogy a holttestet a

¹³⁾ Bővebbet a keresztényvérnek húsvétkor való használatáról alább közlünk.

Sámuel házán keresztül folyó vizes árokba dobják s aztán ők maguk mennek a hatósághoz jelenteni, hogy egy vízbe fult gyermeket találtak az árokban. Ha ezt feljelentik — így okoskodtak a zsidók — bizonyára, nem fogja gyanítani senki, hogy ők a gyilkosok, mert hiszen a holttesten levő sebeket a vízben való keverés vagy az állatok is okozhatták.

Tóbiás tehát elment a püspöki palotába, hogy megtegye a feljelentést és a zsidók iránt eddig jóaakró IV. Hinderbach dános hercegpüspököt kedvezően hangolja a zsidók iránt.

De eközben a gyermek boldogtalan atyja, mert kutatásai eredménytelenek maradtak, szintén a püspökhöz fordult, és minthogy ekkor már el volt terjedve a hír, hogy valószínűleg a zsidók rabolták el a gyermeket, a mint effélet már előbb is tettek, hamarosan házkutatást tartottak Sámuelnél, de csak felületesen és minden siker nélkül. Mikor tehát Tóbiás megtette a feljelentést és egy a püspök által azonnal kiküldött törvényszéki bizottság konstatalta a hullaleletet és meglátta a holttesten levő sebeket, a zsidókat nyomban börtönbe vetették. Aztán három kiváló orvos, köztük *Tiberinus János M., megbízást kapott véleményadásra. Mind a három kijelentette és alaposan meg is okolta, hogy a vízbefülés által okozott, halál ki van zárva, és hogy a gyermek a rajta ejtett, sebek következtében minden bizonynyal elvérzett.*

Erre azonnal főbenjáró per indíttatot el a zsidók ellen, a kik vallomásaikban egyre több ellentmondásba keveredtek és végre is mindent megvallottak, úgy, hogy vallomásaik most már a legcsekélyebb részletekben is megegyeztek.

A ki esetleg megütköznék azon, hogy a zsidók csak a kínpadon szenvedett tortúrák hatása alatt tették vallomásaikat, annak röviden a következőket hozzuk emlékezetébe. Az, hogy a középkori bűnvádi eljárás erőszakos eszközökkel nyomozta ki a valót, az igazságot, persze nem felel meg a mi humánus korszakunknak; az is történt sok esetben, hogy a vádlottak, csak hogy megmeneküljenek a kínzástól, olyan vallomásokat tettek, a melyeket utóbb visszavontak. Ámde lehet-e, szabad-e ebből a néhány esetből arra következtetni, hogy a kínpadon tett összes vallomások hamisak, hogy a megkínzottak *mindig* valótlant mondtak? Nevetséges volna ilyesmit állítani. Hiszen ha 6—8 vádlott külön-külön és szigorúan van elzárva és ha aztán külön-külön a többiek távollétében kínpadra vonatnak és ugyanazt a tettet a legcsekélyebb részletekig menő pontossággal bevallják, akkor a bűntett elkövetésében kételkedni józan észszel már nem lehet.

Alig hogy a trienti zsidókat letartóztatták, a szomszédos területeken lakó hitsorsaik már is hallatlan csel-szövényeket és agitációt indítottak meg, hogy a vádlottakat csel és vesztegetés, óriási pénzösszegek árán kivonják a jól megérdemelt büntetés alól. A trienti per még ebben a tekintetben is mintegy mintaképévé vált számos utóbbi zsidópernek. Többek közt csak a damaszkusi botrányokra, Tisza-Eszlárra és Korfura emlékeztetünk, a mely esetekre még rátérünk. Már akkor, 1475-ben, a fejedelmekhez, a pápához a császárhoz fordultak a zsidók. *IV. Sixtus* pápa a ventimigliai püspök személyében biztost küldött Trientbe, a ki a zsidók pártjára, a pert húzta-halogatta, sőt, időről-időre ennek felfüggesztését is kivitte. Sőt még ennél is tovább

ment, letartóztatott több trienti keresztényt és azok egyikét egy *Angelhio* nevűt, kit a zsidók azzal vádoltak, hogy ő a gyilkos, s lánczra verette és Veronába vittette. Angelino ártatlansága utóbb kiderült, és a mire aztán szabadon eresztették.

Mindezen akadályok dacára, június 22-én és 23-án Vitalet, Mohait és a két Bonaventurát, a kikre bűnököt minden kétséget kizárólag rájuk bizonyították, kivégezték. Az öreg Mózes a börtönben öngyilkossá lett.

A nyáron át tényleg a zsidók cselszövényei és vesztegetései következtében szünetelt a per. A vakmerő zsidók többek közt egv bizonyos novarai *Pált* is megvesztegettek, hogy megmérgezze a püspököt és Szalis János városbíró. Az áruló hízelgéseivel annyira megnyerte a püspök bizalmát, hogy ez befogadta őt a házába, a hol aztán két hónapig élt. Azonban bűnös tervét nem vihette ki, mert még ideje korán felfedezték. Mindezen és még számtalan más cselszövények dacára, melyek a periratokban körülményesen le vannak írva, az igazságos és rettenthetetlen Hinderhach püspök az eljárást 1475 őszén újra megindította és Tirol helytartójának, az igazságszerető Zsigmond herceg támogatásával be is fejezte azzal, hogy az összes gonosztevők elvették büntetésüket.

A per folyamán zsidó nők is tettek fontos vallomásokat, melyek mindenben megerősítik a már közölteket. Tóbiás és Mohar nejei még „*sok*“ más gyermekgyilkosságot valótak be, melyeket korábbi években követtek el a zsidók. Az utolsó gonosztevők csak 1476 január havában végeztettek ki.

De még most sem nyugodtak a kivégzettek hitsorsosai.

Rómába vitték az ügyet, és ott a legsúlyosabb vádak emelték a trienti püspök és bírák ellen és úgy állították elő a dolgot, mintha az ottani zsidók igazságtalanul, ártatlanul végeztettek volna ki. Ezért is *IV. Sixtus* pápa magához követelte a periratokat és kinevezett egy hat bíborosból és jogtudósból álló bizottságot, a mely a század legnagyobb olasz jogászának, a páduai *Panvino* Ferencz elnöklete alatt több évig tartó új vizsgálat és revízió tárgyává tette a pert. A vizsgálat eredménye az volt, hogy *IV. Sixtus* pápa egy 1478 junius 20-án, Hinderbach trienti püspökhöz intézett külön bullában kijelentette, hogy a trienti bírák teljesen jog és törvény szerint jártak el, hogy ítéletük meg nem támadható és kifogástalan és hogy a zsidók vétkesek.

A zsidók vérengző fanatizmusa, a trienti bírák igazságossága és megvesztegethetlensége következtében, így nyerte el megérdemelte büntetését. A zsidók még a püspököt, a trienti hatóságot, Zsigmond herceget, sőt még a bécsi császári és a római pápai hatóságokat is próbálták megvesztegetni.

A fontos leleplezéseket, melyeket a per folyamán a zsidók a keresztényvérenek vallási szertartásaiknál való napon elterjedt használatáról tettek, alább megfelelő összefüggésben fogjuk előadni.

A meggyilkolt kis Simont Trientben, még a per befejezése előtt a vértanúk tiszteletében részesítették. Sámuel házát lerombolták és helyére kápolnát építettek Simon tiszteletére és mikor a pernek római megvizsgálása már be volt fejezve, a pápa hivatalosan is megengedte az új vértanú tiszteletét. Simon neve felvétel a római martirologiumba. Szt. Simon mindmainapig a trienti egyházmegyé

második védő szentje. Ünnepe, mely eredetileg március 24-ére volt kitűzve, most a húsvét utáni 4-ik vasárnapra esik.

Harmadik fejezet.

A XV. század végétől a XVIII. századig.

A trienti ítélet minden szigorúsága dacára, sajnos, nem akadályozta meg azt, hogy a keresztények meggyilkolása épen azon a vidéken ismétlődött, a mi feltűnő jele annak, hogy nem csak egyes zsidókat ragadott meg a keresztény vér után való szomjúság.

Már öt évvel a kis Simon halála után a velencei köztársasághoz tartozó Porto-Rutfole községben több zsidó kegyetlenül megölte a Bergamóból való 7 éves *Novella Sebestyént*. Ebben az esetben is kellő alapossággal, jog és törvény szerint folyt a per és minden kétséget kizáró módon bizonyult be a zsidók vétkessége. A gonosztevőket Velencébe vitték és ott a Márkus-téren, a dogék palotája előtt máglyán elégették. A bollandisták előadása szerint ugyanezen évben, 1480-ban a velencei területen levő Moltában is megöltek a zsidók egy keresztény gyermeket, a harmadik vérgyilkosság pedig *Baronius* szerint Trevisóban történt.

Ismét öt évvel utóbb, 1484-ben a zsidók a Velencével szomszédos Viceuzában hasonló módon öltek meg egy Lőrinc nevű keresztény fiút, a miért is a zsidókat örök időkre száműzték az országból. Az ott lakó zsidók bizonyára azt hitték, hogy, mert a velencei kormány határozottan jóaka-

rattal viseltetett, irántuk, mindent tehetnek. Hiszen a pénz-zavarokkal küzdő és a zsidóktól függő *Mocenigo* doge jó-indulata annyira ment. hogy a trienti per alkalmából mint egy ártatlansági bizonyítványt állított ki a zsidóknak, a mennyiben egyik rendeletében kereken kijelentette, hogy a trienti gyilkosság csak afféle mende-monda. Egyúttal oltalmába fogadta a zsidókat és elrendelte, hogy a köztársaság területén zavartalanul és szabadon élhessenek. Ezen sokszor idézett iratnak nincs semmi bizonyító ereje, legfeljebb csak élénkebben jellemzi, hogy mennyire tudták a zsidók a közvéleményt pénzük erejével már akkor is meghamisítani. A doge a fogadatlan prókátor szerepét játszotta és ítéletet mondott már akkor, mikor a pör még nem volt eldöntve, mikor tehát a vádlottak vétkességéről vagy ártatlanságáról biztos tudomása nem lehetett. Ítélete már azért is értéktelen, mert, olyan bűnesetre vonatkozik, mely idegen országban, idegen törvényszék előtt tárgyalatott, melynek iratait a doge soha nem is látta. A zsidókat védő rendelete utóbb vissza is vonatott és a velencei köztársaságban lakó zsidók uzsoráskodások és több kereszténygyilkosság miatt utóbb épp oly rosszul jártak, mint másutt. A velencei keresztényeknek dogejoknak rendelete annyira nem imponált, hogy nemsokára ők is szentnek tisztelték a trienti Simont. Simon mint a Velencében tisztelt szentek egyike már egy 1487-ben Velencében nyomtatott misekönyvben (*Missale Romanum*) fordul elő.

A XV. század végén Olaszországon kiviül is több zsidó vérgyilkosság történt, így Regensburgban, Magyarországon és másutt.

A következő századok fájdalom szintén gazdagok a

zsidó fanatizmus áldozataiban, azonban térszűke miatt egynek, az 1669-iki metzi esetnek, kivételével ezek mindegyikére nem terjeszkedhetünk ki. A legfőbb esetben csekély variációkkal csak ismétlődik ugyanaz a szomorú látvány, melynek Trient volt a tanúja. De mindezen eseteknél is figyelemre méltó, hogy a gyilkosságokat különös előszeretettel *húsvét* táján követték el és hogy a zsidók majdnem mindig első-sorban a vtr után vágyódtak.

A XVI században 22—24 zsidó vérgyilkosság derült ki és a zsidók majdnem minden egyes esetben megkapták méltó büntetésüket.

A XVII. században eddigi tudomásunk szerint egy tucat vérgyilkosság történt. Tekintve a zsidók ravaszságát és pénzük hatalmát, hány gonosz tettük kerülhette el a megtorlást? Különösen ki kell emelnünk az 5 éves *Tillich Mátyás* halálát, a kit 1650 március 11-én ölt meg Cadavában (Csehország) egy zsidó, a ki ezért már tíz nappal utóbb kerékbe törtetett. Ezen esetet az tette ismeretessé, hogy III. Ferdinánd nemet császár és magyar király szobrot emelt az ártatlan áldozat emlékének.

A XVIII. században történt zsidó vérgyilkosságokról feltűnően keveset tudunk. Hogy kevesebbet követtek-e el vagy pedig hogy nem fedezték fel és nem torolták meg, ez a kérdés még nincsen megoldva, azonban az utóbbi feltevés valószínűbbnek látszik. Legalább arra enged következtetni *Feller*-nek, egy igen figyelemre méltó megjegyzése. *Feller* ugyanis „*Journal historique et littéraire 1778*“ c. művében ezeket mondja a zsidó vérgyilkosságokról: „A mi tudósaink véleménye szerint pusztá fanatizmusból történt, hogy a zsidókat egyáltalában ilyen barbár rémtettek elkövetésével vá-

dolták. Mikor 1775-ben azzal vádolták, hogy Lengyelországban újra követtek el ilyen gyalázatos tettet, akkor ezen tett tanúit, rémlátóknak próbálták feltüntetni és félbolondoknak jelentették ki mindazokat, a kik a tanúk vallomásainak csak némi hitelt is adtak.¹⁴⁾

Nem szabad elfelejtenünk azt a tényt, hogy a hamis felvilágosodás a XVIII. századból indult ki és szédületes gyorsasággal hódította meg egész Európát. A XVIII. század szuverén megvetéssel tekintett vissza a „sötét középkorra mint túlhaladott álláspontra és a priori kész volt elvetni mindent, a mit bármi módon a középkor állítólagos előítéleteinek rovására írni lehetett. Ugyanígy bántak el ezen század „tudósai“, a mint ezt Feller határozottan hangsúlyozza, a zsidók által elkövetett kereszténygyilkosságokkal is.

Ezen gyilkosságok lehetőségét ezek a „tudósok“ már a priori sem hitték el, hallani sem akartak a tanúk vallomásáról és azt állíthatták, hogy bizonyára félreértésből vádolják a zsidókat, és hogy az illető keresztényeknek halála valami szerencsétlenségnek vagy véletlennek tulajdonítandó. Ilyen körülmények között természetesen érthető, hogy a szünet nélkül gyakorolt zsidó vérpraxist a „felvilágosodott“ XYIII. században vagy éppen nem, vagy csak a legritkább esetben fedezték fel. A ki egyenesen a napba bámul, azt az égi testből kisugárzó fény annyira elvakítja, hogy jó ideig nem láthat semmi földi dolgot. Éppen így jártak a XVIII. században is. Akkor is csupa felvilágosodásból, képtelenek

¹⁴⁾ Journal historique et littéraire 1778. január 5.

voltak az emberek megismerni a legközelebb fekvő, a leg-egyszerűbb dolgokat, valamint azok lényegét és okait.

Hogy a zsidók iránt való hamis rokonszenv mennyire ment, azt a következő eset bizonyítja.

1791. február 21.-én történt egy erdélyi faluban, hogy a 13 éves *Takats* (Talán Takács? Kord.) Andrást oly módon megölték, hogy nyakereinek kinyitása által vérét vették. Ábrahám zsidónak saját 5 éves fia azt vallotta a törvényszék előtt, hogy édes atyja, a rabbi és még egy harmadik zsidók úgy ölték meg Andrást. A vádlottak halálra ítéltettek, azonban II. József császár, a század éretlen felvilágosodásnak ezen legklasszikusabb képviselője, egyszerűen megkegyelmezett nekik.

Midőn Keller azt írja korának tudósairól, hogy a zsidók ellen emelt vérvádat a priori mesének deklarálták, kinek nem jutnak eszébe a jelenkor bizonyos jogászai és szakértői, a kik eltelve lévén feneketlen mélységű tudományukkal és felvilágosodásukkal nemcsak méltóságukon alulnak tartják a vérvádnak megvizsgálását, hanem ezt a vádat kereken rosszakaratú koholmánynak és merő ostobaságnak, hülyeségnek mondják, és ezek az urak annál hangosabban mondják ezt, mennél közelebb állanak a zsidókhöz, vagy ha velők rokonságban vannak, vagy pláne, ha ők maguk is zsidók. Hja, ez már sokat mond és érthetővé teszi részben, hogy napjainkban a zsidókat hasonló perekben még a leg-súlyosabb bizonyíték dacára is utóvégre mégis felmentették, merő ellentétben a „sötét“ középkor megvesztegethetetlen igazságosságával és jogérzetével, mely megérdemelt büntetéssel sújtotta ezen gyalázatos tetteket.

Dacára azonban annak, hogy a XVIII. század iránya

nagyban megkönyítette a zsidóknak rettentő vérkultuszuk titokban tartását, az említett erdélyi eseten kívül még más hitelesen bizonyított esetekről van tudomásunk. Feller „Journal“-jában a következőket sorolja fel: 1775-ben Lengyelországban¹⁵⁾ s ugyanakkor a Lüttich területén levő Tliornban követtek el a zsidók vérgyilkosságokat. Még előbb az elszászi Weissenburgban hasonló eset történt. Más forrásokból értesülünk egy^r 1720-ban az Innsbruck melletti Hallban zsidók által megkísérelt gyermekrablásról. 1753-ban (ismét *hányt táján, tudniillik nagypénteken; a vért üvegekben tartják; az esetről szóló kéziratok a kievi törvényszéknél őriztetnek.*) egy orosz nemesembernek negyedfél éves fiát mérsárolták le. További esetek történtek: 1764-ben Magyarországon és 1791-ben Morvaországban és mindezek eléggé bizonyítják, hogy a zsidók még a XVIII. században is gyakorolták a vérpraxist.

Negyedik fejezet.

Egy rabbi elégetése gyermekrablás miatt.

A legutóbb tárgyalt korszaknak egy esete megérdemeli, hogy bővebben foglalkozzunk vele: Egy keresztény gyermek elrablása Lévy Rafael rabbi által 1669-ben. Tehetjük ezt annál is inkább, mert rendelkezésünkre áll egy egykorú írónak bő és hiteles jelentése a tettről.¹⁶⁾ E munka Metz városa könyvtárában őriztetik és szóról-szóra közli a

¹⁵⁾ Journal l'histoire stb. 1775. szeptember.

¹⁶⁾ Közli Desportes: Mystère de sang. (A vértitok.)

legfőbb ítélőszék bárom határozatát., melyek szerint kétségbevonlatlanul be van bizonyítva, hogy Lévý Rafael a Metztől Bonlay-ig vezető országúton elrabolt egy 3 éves keresztény gyermeket, a mely büntetéért 1670. január 17-én tűzhalállal bűnhődött.

1669 szeptember 25-én délután egy óra tájban a Metz közelében fekvő Glatigny faluban *Gillés le Moine* kerégyártó neje a falun kívül levő kúthoz ment fehéreneműt mosni. Magával vitte körülből 3 éves kis fiát, kinek szöke haja (a mi a per folyamán igen fontos körülménynek bizonyult) el volt választva. A fiú vörös sipkát viselt. A gyermek útközben visszamaradt és minthogy rövid idő múlva nem mutatkozott, édes anyja érte ment, de nem találta sem az úton sem a rokonoknál, sem az egész faluban. A falu előljárója nyomban elrendelte, hogy keressék a fiút a falu körül elterülő erdőségekben, de az sem vezetett eredményre.

A közben Gillesné a gyermekeiket szerető anyáknak sajátos éleslátásával több rokona által kísérve a gyermek lábnyomait követte. A lányomok kivezettek a metzi országútra, de itt csak rövid ideig lehetett őket követni. Gillesné nemsokkal utóbb találkozott férjével, aki aközben végig szaladt az országúton és azzal a hírrel jött vissza, hogy útközben megállított egy lovast és megkérdezte, nem látott-e az úton egy kis fiút? Az úr minden habozás nélkül azt válaszolta, hogy egy sűrű fekete szakállas zsidóval találkozott, a ki fehér lován Metz felé vágatott, karjai között egy 3—4 éves gyermeket tartva.

Ezek a felvilágosítások, különösen a gyermek korára vonatkozó teljesen meggyőzték az apát arról, hogy az illető

gyermek az övé. Gillés haladéktalanul Metzbe sietett s ott „a német kapu“-nál tudakozódott, nem haladt-e a kapun át egy zsidó, kire ráillik a fenti leírás? És valóban, akadtak, akik a zsidót látták. További tudakozódások eredménye az volt, hogy a lovas nem volt más, mint a Boulayból való Lévy Rafael. Többen azt is észrevették, hogy Lévy egy csomagfélét rejtegetett köpenye alatt.

Gilles most azt is megtudta, hogy Lévy Rafael, valahányszor Metzbe jön, mindig *Garcon* zsidónál szokott megszállani. A szerencsétlen apa odasietett és hevesen követelte gyermeke kiadását. *Garcon*éknál úgy tették, mintha nem tudnák mit akar Gilles, a ki végre is kénytelen volt eredmény nélkül és szomorúan hazatérni. De nem hagyta a dolgot abban, hanem feljelentette a törvényszéknél.

A vádlott Lévy Rafael rabbi és a zsinagóga elöljárója volt a Metzről körülbelül 5 órányira fekvő Boulay városkában. Energikus, vállalkozó férfiúnak ismerték és évekkel azelőtt nagy utazásokat tett keleten Olaszországban és Németországban. Termete közép, haja fekete, szakállá szintén fekete és szokatlanul sűrű volt.

Nyomban a feljelentés után azt írták neki a metzi zsidók, jöjjön hamar Metzbe és jelentkezzék önként a törvényszéknél, hogy magát igazolja. Rafael követte ezt a tanácsot. Hiszen épen ez az ismeretes, a mai napjainkban is kivetett rendszer, melylyel a zsidók ismeretes és sohasem változó ártatlanságuknál fogva könnyen azt a látszatot adhatják az ellenük tett feljelentéseknek, mintha azok alapítványok volnának. Azonban Rafaelt minden vakmerősége sem mentette, meg attól, hogy börtönre vettessék. A vizsgáló-

bíró a fenforgó súlyos gyanúokok miatt azonnal láncra verette.

A vizsgálat folyamán Rafael azt vallotta, hogy ő azon a napon, a melyen a gyermek eltűnt Boulayból, Metzbe lovagolt és a várost már délutáni egy órakor ismét elhagyta. Ezen vallomás szerint kell, hogy nem sokkal egy óra után már látták azon az országúton, mely azon hely mellett, vonul el, a hol a gyermek eltűnt. Azonfelül a számos tanú közül öten azt vallották, hogy ugyan azon a napon a metzi országúton, illetőleg a „német kapu“-nál egy fehér lovon tovaryargaló sűrű fekete szakállas zsidót láttak, a ki köpenyében egy körülbelül 3 éves elválasztott szőkehajú és vörössipkás gyermeket tartott. A tanúk egyike egészen határozottan kijelentette, hogy az illető lovas a gyermekkel nem volt más, mint Rafael. Végül maga a vádlott is megengedte, hogy azon a napon más zsidó bizonyára nem utazott, mert az összes zsidókat, igénybe vette egy aznap délután kezdődő nagy ünnep.

Épen ezen ünnep miatt ő is azon volt, hogy már délután 4 órakor szülőföldjére, Bonlayba érkezzék és hogy 4 órakor valóban oda is ért, a miért is ugyanaznap délután Metzben nem időzhetett.

Azonban a tanúk vallomásai ezen kijelentésnek éppen ellenkezőjét bizonyították be. A metzi történetíró erre vonatkozólag így vélekedik: „Azonkívül nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy keresztény gyermekek elrablását, *vallási* aktusnak tekintik(!), a mely sokkal érdekesebb, mint a vallási szertartásnál való jelenlét. Az utóbbit az előbbiért elmulasztani a zsidónál nem lelkiismeretbe vágó dolog, sőt

ellenkezőleg egyenesen bűnnek tartaná a vallási szertartáson való jelenlétét, ha ezáltal egy keresztény gyermek elrablásának el kellene maradnia.“

A metzi zsidók mindent elkövettek, hogy Lévyt mentő tanúkat hozzanak össze, úgy látszik azonban, hogy a mentő vallomások nem nyomtak sokat a latban, mert az állam-ügyész csakhamar halálra kérte ítélni a vádlottat.

De a törvényszék a vizsgálat folytatását határozta el, ami az igazság érdekében nagyon helyes volt, mert a helyett, hogy a vizsgálat további folyamán sikerült volna Lévyt felmenteni, az újabb mozzanatoknak egész sorozata derült ki, a melyek Lévynek már bebizonyított vétkességét még megerősítették.

Különösen fontos Lévy titkos levelezésének felfedezése.

Egy napon a börtönőr meglepte a vádlottat, a mint börtönében leveleket dobott egy szolgáló felé. Azonnal behatóan megvizsgálták a vádlott börtönét és ruháit és ágyának szalmazsákjában, Lévy zsebeiben és pénztárcájában összesen kilenc hasonló levelet találtak. Az említett szolgáló boulay-i születésű volt. Lévy fia több ízben adott neki atyjára címzett leveleket és a leány — amint azt a törvényszék előtt bevallotta — nagy jutalom reményében elvállalta a levelek közvetítését. A levelek héber és német nyelven voltak írva. Különösen érdekes Lévynek egy, a metzi zsinagóga előjáróihoz intézett levele, ugyanaz, melyet a szolgáló felé dobott. Egy megtért zsidó, aki azelőtt orvos volt Metzben és megkeresztelkedése után Elzászba költözött lefordította a levelet és Levy maga is elismerte, hogy a

fordítás helyes. A fordításnak csak egy passzusát nem ismerte el.

A levélben ugyanis az állt: „A zsidó, aki ételeimet hozza, azt mondta, hogy a gyermeket *megkötözték* (megpecselték.)“ Lévy azzal, hogy ez írta, elismerte, hogy a gyermek a zsidók kezei közt van és hogy ezek erőszakosan bánnak el vele. Épen azért utóbb azt állította, hogy azt írta: „A gyermeket úgy találták, mert azzal olyaná akart feltűnni, mintha azt hinné, hogy a gyermek véletlenül elveszett. A vizsgálóbírók nem vették Lévy kijelentését semmibe, mert aközben egy másik konvertált és a héber nyelvet bíró zsidó ugyanígy fordította le a levelet, mint az említett orvos.

Lévynek a zsinagóga elöljáróihoz irt levele így hangzik:

„Hitközségünk drága elöljárói! Kérlek benneteket, adjatok nekem hírt arról, hogy mit határozott tegnap a törvényszék? Mert az állami főügyész jelen volt s ezért folyton aggódok. Egyáltalában üzenjétek meg nekem, miről tárgyalt a törvényszék és mit akar itt az ellenőr (Brulay-i lakos). A börtönfelügyelő szolgálója azt mondta nekem, hogy a gyermeket *megkötözték*. Írjátok meg, kérlek, miképpen állanak tanúim, és közöljétek ezt velem valami módon, de pontosan, hogy legalább némi vigasztalásom legyen. Küldjétek nekem papírost. Anion (tudvalevőleg Mardochaeus és az ószövetségi zsidók ellensége; ez a név a zsidók legdurvább szidalmainak egyike, Lévy itt az államügyészt érti alatta) ma itt volt a börtönben és úgy nyilatkozott, hogy halomra fog dönteni mindent, a mit a törvényszék határozott. Ezért

is kövessétek figyelemmel a tárgyalások menetét. Kérlek, jöjjetek segítségemre, hogy megszabaduljak ezen szerencsétlen helyzetemből. Fontoljátok meg, vájjon nem számolhatnék le Metzben az ellenőrrel (Lévy adósa volt az ellenőrnek) és vájjon nem beszélhetnék-e kedves nőmmel és gyermekeimmel? Csak egy falat kenyérük legyen kedves nőnek és *megszentelem Isten nevét*. Csak annyit kérek, hogy már eljegyzett Blimele leányomat adjátok férjhez és hogy nőm és gyermekeim ne hagyassanak magukra. Én a közjóért döntöttem magamat e hajba és a nagy Isten segíteni fog. Zsidó temetést követelek, mert máskülönben nem bocsátók meg senkinek.“

Szembeszökő, hogy Lévy azt kéri, legyenek iránta irgalmasak és segítsenek, s ennek okául *egyáltalában* nem kozza fel, hogy ő ártatlan. Ha még kiemeljük, hogy a közjóért keverte magát e bajba, ezzel indirekt már is bevallja, hogy vétkes.

Lévy elfogott levelezése közt még különös figyelmet keltett egy kis levélke, melyet a metzi zsinagóga előljárója intézett Lévyhez, és a mely így hangzott: „Ha megesnék, a mitől Isten óvjon, hogy hozzád intézik e kérdést, akkor válaszul háromszor e szavakat fogod mondani: „Én zsidó, zsidó én, él egy zsidó, egy zsidó él, meghal egy zsidó, egy zsidó meghal.“

Levy maga is helyesnek jelentette ki a fordítást és mikor azt kérdeztek tőle, hogy e szavak nem valami varázssformula-e azt válaszolta, hogy azok csak ima.

A következőkre nézve a metzi krónikásnak adjuk át a szót.

„A metzi zsidók — úgymond — mindent elkövettek, hogy mennél több erőt és súlyt kölcsönözzenek azon bizonyítékoknak, melyeket a vádlott ártatlanságának bebizonyítására felhozni fáradoztak. Ugyanazon csellel és kifogással éltek, mint Jákob fia, mikor testvérüket eladván azt mondták: „Fera pessima comedit eum, devoravit eum,“ vadállat ette meg és nyelte el Józsefet. Ezért, is a zsidók elhíresztelték a városban és a környékbeli falvakban, hogy a gyermeket vadállatok szétmarcangolták, és hogy ezt annál könnyebben elhitethessék az emberekkel, a következő eszközhöz nyúltak, a melyből persze kitűnt, hogy vaksággal voltak megverve.

„Annyira mentek vakmerőségükben, hogy a gyermek ruháit és fejét elvitték a Glatigny falutól félórányira levő erdőbe. A fejen még csüngött a nyak és a bordák egy része. Hogy már most annál könnyebben lehessen a fejét felfedezni, a fiú ingecskejét egy három lábánál magasabb cserjére akasztották. Ez meglévén, nagy jutalmakat tűztek ki a gyermek megtalálására. Az emberek természetesen buzgón kutattak-kerestek és bejártak az erdőket. Egy Glatigny nevű valamelyik szomszédos faluból való asszony később kijelentette, hogy három metzi zsidó kérdezte tőle, hogy mit beszélnek az emberek az elrabolt gyermekről. Az asszony azt válaszolta, hogy ha vadállatok tépték szét a gyermeket, akkor az erdőben minden esetre meg kellene találni ruhájának maradványait, mire az egyik zsidó úgy vélekedett, hogy talán még a fejét is meg lehetne találni.“

És valóban, nem sokkal utóbb, november 20-án négy

disznópásztor, a kik ugyanazon erdőben őrizték csordáikat-megtalálta, a mint ez hivatalosan be van bizonyítva, egy gyermek fejét, a nyakkal és a hordák egy részével együtt, valamint két egymásba dugott ruhácskát, vászonból való harisnyát, vörös sipkát és egy bokorról lelógó ingecskét. *És mind, a ruhadarabok egyike sem volt elszakadva vagy véres.* Gilles, a gyermek atyja és az állanügyész jelentést tettek a leletről, mire, a törvényszék egy tanácsost kiküldött a helyszínre, a ki ott, pontosan jegyzőkönyvbe vette a tényállást és az összes körülményeket. Gilles kijelentette, hogy a ruhákat fia viselte azon a napon, a melyen elrabolták. a gyermek testi maradványait illetőleg nem mondhatott semmi biztosat, mert az arc, egészen el volt torzítva; a fejen levő sebek még meglehetősen friseknek látszottak, a disznópásztorok is azt vallották, hogy az összes tárgyakat a fent leírt állapotban találták, és egyikük még azzal toldotta meg szavait, hogy lehetetlen, hogy a gyermeket, vadállatok tépték szét, mert, eltekintve attól, hogy a ruhák nem voltak sem szétszakítva, sem véresek, ő azt a megfigyelést tette, hogy az erdő ragadozó állatai, valahányszor juhot, vagy más háziállatot ragadtak el, mindig először a fejét falták fel.

A gyermek hullarészeit átadták a törvényszéknek, a hol két, orvos pontosan megvizsgálta, akik aztán határozottan kijelentették, hogy a hús még friss, piros és véres. Ez a körülmény világos jele volt annak, hogy a halál csak rövid idővel előbb állhatott be, és semmi esetre mindjárt az elrablás után, a mióta már két hónap és egy nap telt el. El sem lehetett tehát, képződni, hogy vadállat tépte szét a gyermeket. Hiszen ebben az esetben hol lehetett volna

két hónapon át? A zsidók e család véghez vitelére valószínűleg egy másik gyermek holttestét használták.

A vádlottat a gyermek maradványai elé állították s ott azt kérdezték tőle, mit szól az ilyen alattomos csínyekhez? Lévy tagadta, hogy erről egyáltalában tudomása volna és makacsul megmaradt azon állítása mellett, hogy ő nem rabolta el a gyermeket és hogy mindennap imádkozik Istenhez, fordítsa el tőle ezen hamis vádakát. Hiszen — úgymond — valahányszor elvész egy gyermek, a keresztények mindig a zsidókat vádolják.

Lám már itt találkozunk ugyanazon kifogással, melylyel a zsidók napjainkban is élnek. Ámde ezzel nem érnek célt. mert a számos zsidó gyermekgyilkosság, melyeket a világi és egyházi hatóságok annyiszor konstataáltak, kétségbevonhatatlanná teszik, hogy a keresztények bizalmatlansága nagyon is jogosult, sőt fájdalom, még nem is eléggé nagy.

A vizsgálatot most már fokozott buzgalommal és körültekintéssel folytatták.

Hayesben lakott egy Lévy Gedeon nevű zsidó. Minek szomszédai azt vallották, hogy a gyermeki-áldás óta a metzi zsidók igen sűrűn látogatták meg Lévyt, sokkal gyakrabban mint azelőtt, és hogy az éj minden órájában jönnek hozzá, nem is egyenként, hanem egyszerre többen. A szomszédok egyike még sokkal fontosabb feljelentést tett. Az erdőben látta úgyanis menni Lévy Gedeont rövidebb a gyermek ruhái és fejének feltalálása előtt. Lévy, mikor az erdőbe ment, puttont viselt a hátán. Egy másik tanú azt vallotta, hogy Gedeon felszóllította őt, keresse a gyermeket s egyszersmind már előre is célzásokat tett arra nézve, hogy a gyermek maradványait hol fogja megtalálni. Ezen vallomások alapján

Lévy Gedeont is letartóztatták és a törvény határozata értelmében börtönre vetették.

Kihallgatása alkalmával Lévy jóformán mindent tagadott, a mivel vádolták. Csak annyit engedett meg és hagyott helyben, hogy a metzi zsidók utasításai értelmében felszólított több egyént, keressék a gyermeket, és hogy ő maga 100 tallért ígért annak, a kinek kutatásait siker követné.

Magát Lévy Rafaelt meg inkább terhelték azon tanuk, a kikre igazolása végett hivatkozott. Ezen tanuk vallomásai-ból kitűnt, hogy Rafael szeptember 25-én, a büntett napján naplemente után félórával elhagyta Metzét Egyedül volt, fehér lovon ment, köpenyeget viselt, a mit tagadni iparkodott, és olyan izgatott és zavart volt, hogy letérve a helyes útról a rétekre, tévedt. Ekkor három férfiúval találkozott. akik visszavezették a helyes útra. Most épen ezek a férfiak állottak a törvény előtt és Lévy ellen vallottak. Lévynek a találkozás idejére vonatkozó kijelentéseit meghazudtolták, mert azt vallották, hogy körülbelül esti 6 óra tájban találkoztak Lévyvel; Rafael ellenben azt állította, hogy már 4 órakor érkezett vissza a Metzről körülbelül 5 órányira fekvő Roulaybe.

Másik három tanú azt vallotta, hogy ugyanazon a napon a metzi „német kapu“-ra nyíló úton egy zsidót láttak, a kinek leírása egészen ráillett Rafaelre. A zsidó veres sipkás gyermeket vitt, a mely körülbelül 3 éves lehetett Ezen tanúk egyike, egy asszony, a kit többször szembesítettek Rafaellel, kijelentette, hogy ráismer benne azon férfiúra, a kit Metz utcáin látott.

Jóllehet Lévy Rafael a számos vallatáskor nagy lélekjelenléletet tanúsított, mégis többek között a következő el-
lentmondáson kapták rajta. Az utolsó vallatások egyikén
azon állítással igyekezett magát mentegeetni, hogy már azért
sem vehetett volna magához a lóra gyermeket, mert lova
olajjal és boroskancsókkal volt megrakva. De ezzel szembe
tartották azon előbbi vallomását, hogy a kanosokat fia
szállította.

A tanúvallomások olyan szabatosak és terhelők voltak,
hogy már lehetetlenné vált kétkedni Rafael vétkességében.
A törvényszék tűzhálálra ítélte a gyermekrablót és az ítélet
1670. január 17-án végre is hajtattott. Rafael rendületlen
lélekerőt tanúsított utolsó lehelletéig. Mikor elbúcsúzott
több hitsorsától, nemcsak szeretetökbe ajánlotta nejét és
gyermekait, hanem eskü alatt is kötelezte őket, hogy gon-
doskodni fognak özvegyéről és árváiról. A bort, melylyel
az akkori szokás szerint megkínáltatott, nem akarta meg-
inni, azért, mert nem volt kóser. A haldoklók gyertyáját,
melyet a kezébe akartak adni, visszautasította, a kapucinus-
atyát pedig, aki végtelen türelemmel és szeretettel figyel-
meztette a halálra és a túlvilági életre, eltaszította magától
és hangosan kiáltá:

Én zsidó vagyok és mint zsidó akarok meg-
halni!

Elevenen elégették nemcsak őt, hanem Lévy Ge-
deont is.

Metzben a törvényszéki vizsgálatot több mint három
hónapon át a legapróbb részletességig menő lelkiismeretes-
séggel, a csak némi fontossággal bíró összes mozzanatok
legpontosabb megvizsgálásával és olyan pártatlansággal ve-

zették, a minőt napjainkban, sajnos, csak ritka törvény-
székeknél lehet, tapasztalni, hogy a mint a gyermekrablás
bebizonyult, minden elfogulatlan bíró kénytelen volt Rafaelt
vétkesnek mondani.

A büntetés, melylyel bűnéért sújtották, teljesen meg-
felelt a kor szigorú irányának.

Ötödik fejezet.

A XIX. század áttekintése.

Valamint a XIX. század egyáltalában azon nagy hala-
dás dacára, melyet e tudományok és ismeretek terén tett
sok tekintetben ép oly nagy bajokat is megérlelt,
azonképen olyan viszonyokat is teremtett, a melyek
között mindenkit megragadt ugyan a politikai szabad-
ság utáni vágy, de. ez a vágy már kezdettől fogva hamis
irányban haladt. Hamisan értelmezték az egyenlőség, túlsá-
gosan gyakorolták a testvériség magasztos elveit, alaposan
félreismerték a zsidóság szellemét, a mely engesztelhetetlen
ellentétbe helyezi magát a keresztény kultúrával. így tör-
tént, hogy leromboltattak azon ősrégi korlátok, a melyek a
keresztény gyűlölő zsidóságot legalább eddig némileg féken
tartották. A zsidóemancipáció korszakát éljük, azon kor-
szakot, a melyben zsidópénz és zsidóhatalom eddig ismer-
etlen befolyásra tettek szert. A századokon át elnyomott
faj már számos országban tényleg uralkodik és szemérmel-
lenül kizsákmányolja ezen hatalmas helyzetét. A zsidók még
sohasem voltak olyan vakmerők és tolakodók, mint épen a
mi napjainkban.

Vájjon összefügg-e ezzel, hogy napjainkban a zsidó-vérgyilkosságok is sokkal sűrűbben fordulnak elő, mint azelőtt? A jelen századból körülbelül 50 ilyen büntettet ismerünk.

A rendőrség és az igazságszolgáltatás tökéletesbített szervezete, valamint a modern sajtónak ébersége és élénksége is kétségkívül sok tekintetben hozzájárni ahhoz, hogy számos gyáva vértett, a melyek máskülönben talán sulisé fedezettettek volna fel, most kiderül.

Azonban ennek dacára a zsidók által alattomban meg-támadott kereszténység helyzete általánosságban nem javult. Miként oly sok téren, úgy ezen a téren is jelenséget érlelt meg századunk, a melyet késő történetírók, a kik talán jobb időben fognak élni, alig fognak megfejtetni; olyan jelenséget, a melynek láttára még napjainkban is minden gondolkodó emberben fellázad a jog és igazság iránti érzék-de a melyet úgylátszik lassan-lassan megszoktak az embe-rek, már azért is, mert napról-napra több teret hódít az a tudat, hogy úgy is hiábavaló minden küzdelem a zsidók mindenhatósága ellen. Ez a jelenség pedig az a tény, hogy más tekintetben annyira felvilágosodott korunkban az igaz-ságszolgáltatás meghajolni kénytelen a zsidók előtt.

De ne csodálkozzunk ezen. Zsidók ülnek miniszteri székekben, sajtójuk és irodalmuk által a zsidók irányt ad-nak a közvéleménynek, meg a tudományok terén is ők do-minálnak, egész államok és országok sorsa ő tőlük függ, mert elvitázhatlan tény, hogy a pénz, a börze az ő kezük-ben van. Csak egy tollvonása Rothschildnak, a melylyel felmondja a hitelt és egy egész ország csődöt kénytelen mondani. így állván a dolgok, mm ritka, jelenség, hogy ha

vérgyilkossággal vádolnak egy zsidót, ennek hitsorsosai megvesztegetik a tanúkat, ügyvédeket, sőt még a bírakat is. De még tovább is mennek, és ha a büntett már rá van bizonyítva a vádlottra és ha az már vallott: akkor ők óriási pénzüsszegekkel kiváltják a halálra Ítélt gonosztevőket. a kik így büntetlenül szabadon bocsáttatnak, a mint ezt a damaszkuszi eset bizonyítja. Hatalmas tusára kelnek ilyenkor a zsidó arany és az igazságosság és szégyen-gyalázat. Napjainkban az utóbbi rendszeren a rövidebbet húzza. Szégyenfoltja ez a XIX. század igazságszolgáltatásának, metsző kigúnyolása ezen század annyira magasztalt szabadságának és egyenlőségének, a mely meghajlik a zsidóság hatalma előtt. A középkorban minden lehetőit elkövettek a zsidók az ellenük emelt és rájuk bizonyított, vádak élné, tintására, de ezen gyalázott kornak még inkább gyalázott igazságszolgáltatása csaknem minden egyes esetben győzedelmeskedett a zsidók fortélyain. Ekkor a zsidók nem voltak olyan hatalmasak, másrészt pedig a keresztény alapelvek jobban éltek a köztudatban s a törvény embereit nem lehetett annyira megvesztegetni; míg napjainkban a mera ami fűmet, az átkos bírvágy uralkodik mindenütt és a zsidók hatalmába hajt mindent és mindenkit. A fontosabb esetekben, a melyekről alább bővebben lesz szó, esetről-esetre ki fogjuk mutatni, miképen bénították meg a zsidók az igazságszolgáltatást Itt mindenek előtt rövid áttekintését akarjuk nyújtani a legfontosabb vérgyilkosságoknak, melyeket a zsidók századunkban elkövettek. Ezúttal is hangsúlyozzuk, hogy a zsidók csaknem minden egyes esetben a vért iparkodtak gyűjteni és hogy sok esetben a purim vagy húsvét ünnep táján követték el tetteiket.

Századunk elején, *Perában*, (Konstantinápoly külvárosa) 60 zsidót felakasztottak, mert megöltek egy görög fiút. 1803-ban Németországban, *Nürnberg* vidékén is történt egy vérgyilkosság, melyét 1804-ben hasonló merénylet követett. Aleppóban, az ottani volt angol konzul jelentése szerint 1870-ben megöltek a zsidók egy szegény asszonyt, „*húsvét táján, hogy vérét vegyék.*“ Hasonló vérgyilkosságok történtek 1812-ben, 1817-ben, 1823-ban, 1824-ben, 1820-ban, 1827-ben, (két helyen), és 1820-ban. E tettek színhelyeit többnyire a kelet és szláv országok, a hol az alacsony műveltségi állapotok minden tekintetben nemcsak lehetővé teszik az ilyen gonosztetteket, hanem azok büntetlen kivitelét is megkönnyítik.

1829-ből a következő tény, jelenti *de Katte* báró. *Gervalon* Antal, születésére nézve, francia, kereskedő volt Turulban. Egy alkalommal neje kíséretében az ottani zsidó negyedbe, a ghetóba ment, hogy lebonyolítsa üzleteit több ottani lakossal. A míg ő alkudozott a zsidókkal, neje rövid sétára indult, a ghetto szűk utcáin. Azonban mikor már annyira haladt, hogy férje sem nem láthatta, sem nem hallhatta, mindenfelől zsidók rohantak ki a házaikból. Körülvették az asszonyt, egy házba hurcolták és sötét garádicsról letaszították földalatti börtönbe. Nemsokára ott termelt két rabbi, a kik, mintán az asszony felső testét meztelenre vetkeztették, imákat mondtak fölötte s aztán így szóltak hozzá:

— Készülj a halálra.

Aközben a férj az izgatottságtól és rémülettől csaknem eszeveszetten kereste nejét mindenütt, de nem találta sehhol. Egyik barátja figyelmeztette, hogy a zsidók bizonyos

napokon keresztényeket szoktak elrabolni, hogy őket megöljék. Erre Gervalon maga mellé vett néhány katonát és bejárta az egész zsidónegyedet szüntelen és kétségbeesetten felesége nevét kiáltva. Szavai lehatottak a fogoly asszonyhoz. a ki most. a kétségbeesés bátorságával kiáltá:

— Antal itt vagyok!

Gervalon és a katonák a hangok irányában kerestek, behatoltak a házba, feltörték a börtön ajtaját és megmenették a rémülettől félig halott asszonyt.

A zsidók nagy összeget fizettek — — , a dolog el volt intézve.

de Katte báró ezen megjegyzést fűzi leírásához: „Ez a tény kétségtelenül bizonyítja, hogy a zsidók Európában ugyanilyen gátlástalanul követnek el, mint Damaszkuszban (Tamás kapucinus-atyja megölése).“

Egy *Ben-houd* nevű szíriai nő is leírja a zsidó vérgyilkosságokat, de leírását később közöljük, ott, a hol szó lesz a megtért zsidók leleplezéseiről.

Rohling 1806-ból ezeket közli:¹⁸⁾ Szent-Pétervárott egy katona gyermekének megöletése miatt lefolyt per eredményei többek között ezek:

a) Két bíró bebizonyított ténynek vette, hogy a zsidók babonás célokból megölték a gyermeket;

b) egy bíró kijelentette, hogy a büntett teljesen rábizonyult a zsidókra, azonban enyhe büntetés mellett szavaz, mert a zsidók *azon véleményben követték el a tettet, hogy ezzel Istennek tetsző művet végeznek.*

c) Egy bíró szerint a büntett rábizonyult valamennyi vádlottra, hanem azért ő is enyhe büntetést óhajt.

d)

¹⁸⁾ Holding: A talmudzsidó.

e) Egy ötödik bíró a kimutatott körülmények hatása alatt meg van róla győződve, hogy vannak a zsidók között eltévedtek, a kik talán még ma is képesek volnának ilyen büntettek elkövetésére, azonban a jelen esetben elégteleneknek tartja a bizonyítékokat.

f) A főprokurátor az első két bíró véleményét osztja.¹⁹⁾

Tamás kapucinus atyának 1840-ben Damaszkusziján történt megöletéséről külön lesz szó.

1843-ban Rhodus és Korfu szigeteken öltek meg a zsidók keresztény gyermekeket, 1877-ben pedig *Biharmegyében*, Magyarországon egy fiút és egy leányt öltek meg. a kiket nagybátyjok pénzért eladott a zsidóknak. Nagyon feltűnt annak idején, hogy Szombathelyen négy egymásra következő évben, (1878—1881) minden esztendőben a zsidó húsvét ünnepek táján egy-egy fiatal keresztény leány tűnt el nyomtalanul. A leányok eltüntetésével a zsidókat vádolta a közvélemény és talán nem egészen jogtalanul, annál is inkább, mert 1879-ben Magyarországnak még két másik városában is (a hol a zsidók mindenhatók), keresztény gyermekek megölettek a zsidók által. Hasonló eset adta elő magát 1880-ban Komáromban.

A „*L'Univers*“ c. tekintélyes francia lap jelentése szerint 1879-ben négy zsidó megölt egy hat éves leányt, a ki nek az által, hogy testének különböző részein sebeket ejtettek, minden vérért vették. A gyilkosok hatalmas orosz zsidók közbenjárása következtében büntetlenül megmenekültek.

¹⁹⁾ A periratok nyomán. Engelmann, Leipzig 1864.

A „*Civilül Catholka*“ című olasz folyóirat körülmenyesen írta le annak idején, hogy 1880-ban alexandriai zsidók megölvén egy ciprusi hajóskapitány gyermekét, vérért vették. 1881-ben pedig ugyanott ismét megöltek egy keresztény gyermeket. Ez utóbbi alkalommal a nép oly dühvel fellázadt a zsidók ellen, hogy Kairóból katonaságot kellett küldeni és a várost ostromállapotba helyezni.

Ugyancsak 1881-ben *Magyarországon* is történt vérgyilkosság: Kassán eltűnt egy leány, a melynek teljesen vértelen holttestét tizennégy nappal utóbb egy kútban találták.

Kutsában (Galicia) az történt 1881-ben, hogy egy zsidó házaspár megölt egy keresztény leányt, az igaz, nem a véérért, hanem mégis vallási, vagyis inkább babonás indokból. Az eset különösen azért érdekes, mert szomorú bizonyítéka annak, hogy a zsidók Ausztriában mennyire elhatalmasodtak és hogy mennyire függ töltik az igazságszolgáltatás.

Az eset a következő:

Ritter Mózes zsidó korcsmáros erőszakot követett el lengyel szolgáján, a kit aztán felesége és egy *Stahlinski* nevű paraszt segítségével megölt. Stahlinszki utóbb teljesen beismerő vallomást tett a törvényszék előtt. A tettet úgy követték el, hogy felvágták a leány testét, hogy a méh zsidó gyümölcsét elválaszszák a nem zsidó anyától. Így követelte ezt a zsidó törvény, a mint azt Kutsának a per folyamán mint tanú kihallgatott plébánosa vallotta, azt mondván, hogy ő ezt a talmudnak egy lengyel fordításában olvasta.

A vég tárgyalás folyamán az államügyész a vétkesség kimondását kérte, még pedig rituális okokból elkövetett gyilkosság miatt. Az esküdtek erre *egyhangúlag* elítélték a vádlottakat. A bécsi legfőbb ítélőszék megsemmisíti az ítéletet és a krakkói esküdtszékhez teszi át az ügyet azon utasítással, hogy a rituális motívumot nem szabad belevonni a perbe. Így is történt, de ennek dacára a krakkói esküdtek is *egyhangúlag* elítélték a vádlottakat. A legfőbb ítélőszék ismét megsemmisíti az ítéletet s új végtárgyalásra utasítja a krakkói esküdtszékét. Az esküdtek *harmadszor* is *egyhangúlag* kimondják a vétkest, mire a törvényszék kötel általi halálra ítéli, a kit aztán távirati parancsra szabadlábra kellett helyezni.

Így történt 1881-ben . . .

A Vatikánhoz közel álló „*Moniteur de Rome* 1883. június 15-iki számában ezeket írja:

„Néhány évvel azelőtt, történt, hogy Szmirnáhan egyik előkelő görög családból való kis gyermeket rövid idővel a zsidó húsvét előtt, elrabolták. Néhány nappal utóbb a tengerpartján megtalálták a gyermeknek számtalan késszúrás által eltorzított holttestét . . . Ennek következménye az volt, hogy a nép felkelt a zsidók ellen s ez alkalommal 600 zsidó életét veszté. — A múlt évben (tehát 1887-ben) — folytatja a „*Moniteur*“ — Konstantinápolyban egy zsidó házba csaltak egy gyermeket. Húsnál több tanúja volt ennek. Másnap egy másik városrészben találták a gyermek holttestét. Ennek a következménye is zsidóüldözés volt. Galatában épen így történt. Itt *Seruios* görög ügyvéd gyermeke volt az áldozat. Az apa minden követ megmozdított, hogy igazságot kapjon, de a zsidók megvesztegették a ren-

örséget és az orvosokat s a vizsgálat eredménytelen: maradt.

Mikur a rákövetkező esztendőben ugyancsak Galatában újabb zsidó vérgyilkosság történt és a „*Stambul*“ nevű hírlap leleplezte és erélyesen üldözte az esetet, a lapot elnyomták, a vizsgálatot pedig beszüntették.

Mellőzve néhány más esetet, bővebben írunk le egy 1840-ben Damaszkuszban felfedezett gyilkosságot. Szószzerinti fordításban közöljük a meggyilkolt fiú nagynénjének egy levelét, a melyet annak idején a „*Das Volk*“ c. hírlap közölt teljesen hitelt érdemlő forrásból. A levél így hangzik:

„Testvéröcsém, *Abdelnour Henrik* húsvét hétfőjén reggeli 9 óra tájban hirtelen eltűnt. Gyanúnk egy zsidó nőre esett, a ki gyakran meglátogatta házunkat. Ezért anyám ennél a zsidónőnél akarta keresni a gyermeket, azonban ebben megakadályozták. A hatóságok pedig, a melyeknél panasz emeltetett, mindenütt keresték a gyermeket, csak a zsidóknál nem. — A legcsodálatosabb pedig az volt, hogy a hatóság azon ürügy alatt rendelte el nálam és szomszédaimnál a házkutatást, mintha mi azon célból elrejtve tartanánk a gyermeket, hogy a zsidókat gyermekrablással vádolhassuk.

Április 21-én hatósági kiküldöttek jelentek meg nálam, hogy nyomozást eszközöljenek a célból, vajjon unokaöcsém nem szomszédom kútjában fekszik-e? Miután ez megtörtént, anélkül, hogy a többi házak kútjait megvizsgálták volna és mintha egyenes parancsból cselekednének, elmentek egy kocsifélszerhez, a mely 200 lépésnyire feküdt tőlünk, a zsidónegyed bejáratánál, szemben a laktanyával.

A kutat elfedő kő, a melyet néhány nappal előbb sokan még a helyén láttak, nem volt ott, eltűnt. A hatóság közegei leemelték a deszkát s miután egyik hivatalnok kijelentette, hogy a hullaszag arra enged következtetni, hogy a keresett gyermek a kútban fekszik, egy ember leszállott a kútba és csakhamar felhozta unokaöcsémét. Mindjárt a helyszínén konstatálták, hogy hogy megfordítva adatott rá a gyermeknek cipője és ruhája és hogy a kézelők, valamint az inggallér hiányoztak. Ennek következtében elrendeltetett az autopszia (hullavizsgálat) és a katonakórházba szállították a holttestet. Az autopszia április 22-én ment végbe 20 katona- és polgári orvos jelenlétében s az eredmény úgy hangzott, hogy a gyermeket beledobták a kútba, *azonban előbb jobb kezének üterét felnyitván, vérét vették.* A hulla jobb karja könyökig levágatott, spirituszba tétetett és lepecsételtetett.

Alig hogy ez az eredmény kihirdettetett, a hatóság képviselője, egy bizonyos *Valy* kijelentette, hogy ma már késő megszerkeszteni a jelentést, ez másnap is megtörténhetik. Egyszersmind magához kérte az orvosok írásbeli feljegyzéseit. Ezeket, a mint átvette, lepecsételte s aztán e szavakkal fordult a polgári orvoshoz:

— Már nincs szükség az önök szolgálataira, menjenek most ki és ne jöjjenek többé ide.

Másnap, április 23-án csupán csak a katonaeorvosok gyűltek össze, kivették a levágott kart a spirituszból és csakhamar kijelentették, hogy a karból egy csepp vér sem vétetett és hogy a gyermek magától esett és fült bele a kútba.

De hát miért őrizték meg is oly gondosan a gyermek testét

és karját, ha ez nem tartalmaz bizonyítékot arra nézve, hogy itt vérvétel történt? És miért vették el a polgári orvosok feljegyzését, ha ezek döntően le nem bizonyítják a zsidók rettentő büntetett?

Remélem, a francia kormány mindent el fog követni, hogy diadalra segítse az igazságot. — Még csak annyit hozok fel, hogy Damaszkusz kormányzója magához hívatta nővéremet és bebörtönzéssel, családunkat pedig számkivevéssel fenyegette, ha arról merészelnék beszélni, hogy a gyermeket a zsidók megölték.“ — —

Hogy ez ügyben tovább folytatták volna a vizsgálatot, arról nem hallottunk semmit.

Végül hadd tegyünk még röviden említést a legutóbb 1892-ben történt, zsidómerényletekről keresztény gyermekek ellen. E merényletek szerencsére nem sikerültek, mindazon által eléggé, bizonyítják, hogy folyton-folyvást akadnak zsidók, a kik kinyújtják gyilkos kezüket keresztény gyermekek iránt. *Port-Said* egyiptomi kikötő városban a 85 éves Carmona zsidó, a zsinagógái előimádkozó, egy 4 éves keresztény leányt csalogatott a házába. Azonban észrevették s kénytelen volt megengedni, hogy a gyermek anyjának vezetése alatt ott termett görög csapat átkutassa a házat. De hiába való volt minden kutatás, a míg végre fel nem fedeztek egy kis, sötét elzárt, és a zsinagóga irányában fekvő szobát) Betörték az ajtót, lámpát hozattak és ott találták a szoba egyik sarkában az öreg zsidónőt és ennek karmai között a keresett leányt, az utóbbit bekötött szemmel és szájjal. Ennek láttára a nép éktelen dühre fakadva megrohanta és úgy össze-vissza verte, Carmonát és a zsidó nőt, hogy az előbbi harmadnapra a kapott sebek következtében meghalt.

Történt pedig ez a gyermekrablás március 15-én, tehát csaknem közvetlenül húsvét előtt.

A másik eset a húsvét előtti napon, tehát nagy szombaton történt Galatában (Konstantinápoly külvárosa.) Egy zsidó az utcán játszadozó több gyermekhez közeledvén megragadott egy kis fiút, a kit mindenféle ígéretekkel és hízlegésekkel magával vitt. A mint azonban a legközelebbi utcába fordult, hirtelen hajánál ragadta a megijedt gyermeket, egy zsákba dugta, ezt vállára vetette s aztán odább állt. De a többi gyermekek észrevették a dolgot és elkezdtek kiabálni, mire az odasiető nép üldözőbe vette s: agyba-főbe verte a zsidót, s azt meg is ölte volna, ha közbe nem lépett volna a rendőrség. A rendőrség úgy látszik nem foglalkozott tovább az ügygel, a sajtóban való szellőztetését pedig a cenzúra elnyomta. Néhány héttel utóbb az „Osservatore Romano“ közölte az esetet.

A tiszta-eszlári (1882), s kurzi (1884). boroszlói (1883). xanteni (1891) és korfui (1891) eseteket, alább bővebben tárgyaljuk.

Hatodik fejezet.

Tamás kapucinus atya lemészárlása a damaszkuszi zsidók által (1840).

A címben megnevezett kalholikus pap meggyilkolása volt az első eset a XIX. században, a mely újra a zsidók vérpraxisára irányította a legszélesebb körök ügyeimét. Az eset hallatlan izgatottságba ejtette az egész művelt világot és mindenki a legnagyobb feszültséggel kísérte a

pcv lefolyását. De Európa egész zsidósága is addig nem tapasztalt egyetértéssel lépett fel és pártját ritkító arcátlan-sággal szállott síkra a gaztettüket bevallott, és halálra Ítélt gyilkosokért.

A bő periratok szerencsére egész terjedelmükben megvanak. Találhatók pedig a francia *Laurent Achillesz* által 1846-ban kiadott „*Relations historique des affaires de Syrie depuis 1840 jusquen 1842*“ c. munkában. A zsidó perre vonatkozó hiteles okiratokat a második kötet tartalmazza és ezen iratgyűjtemény az 400 évvel idősebb trienti akták után a zsidó vérhasználatról szóló legfontosabb tör-ténelmi anyag, különösen mert hasonlóan a trienti esethez, itt is kimerítő vallomásokat tettek a főbftnösök a vér használatáról. Már most tegyük ehhez hozzá, hogy mind a két pörben tett vallomások, noha, évszázadok választják el egymástól, minden lényeges pontban egybehangzók. *Laurent* érdekes műve titokzatos módon eltűnt a könyvkereskedésből. Egész Franciaországban tudtunkkal csak egy példánya létezik, t. i. az, melyet *Parisban*, a nemzeti könyvtárban, őriznek. — Kétségtelen, hogy a zsidók megvették meg-semmisítették a könyvnek összes hozzáférhető példányait, a mint ezt már sok más, nekik kellemetlen könyvvel meg-cselekedtek. Hiszen az eredeti periratok is csak így jártak. Ezeket egy ideig *Párisban* őrizték, a külügyminisztériumban, de onnan 1870-ben, a zsidó *Cremieux* miniszter korában nyomtalanul eltűntek.

Tamás atya rendkívül buzgó és kötelességtudó pap volt. E mellett mint orvos is működött, a mi keleten és más országokban működő hittérítőknél nem tartozik a ritka-ságok közé. A keresztények, törökök, zsidók egyaránt

tisztelték, becsülték és *Serif* pasa török helytartó különös kegyének örvendett. Jóllehet, akkor már 60 éves volt. mégis fiatalos frissességgel és fáradhatlansággal végezte különféle teendőit. Damaszkuszban már 31 év óta működött, mikor áldozatul esett ugyanazon zsidók gyilkos kezeinek, a kikkel már annyit jót tett.

1840 február 5-én este Tamás atya és Ibrahim nevű szolgája nyomtalanul eltűntek. A páter elmaradása már ugyanazon este feltűnést keltett. Másnap, mikor sem a kolostorban, sem a templomban, sem mindennapi szokásos munkájánál nem találták és ezért egész Damaszkuszban keresték, de nem találták, már bizonyosra vette mindenki, hogy valami gaztettnek esett áldozatul. Minthogy Tamás atya francia oltalom alatt állott, jelentést tettek a francia konzulátusnál. A konzul azonnal elment a páternek a kolostorban levő lakására. A cella ajtaja nem volt elzárva, de két lakójának nem volt semmi nyoma. Már ekkor sokfelől mondogatták, hogy a páter déltájban a zsidó-negyedbe ment s onnan nem tért vissza. Ez a hír egyre hangosabban, egyre határozottabban lépett fel. *Ratti-Meuton* francia konzul, most már teljes erélylyel folytatta a nyomozást és az 5 fáradozásainak köszönhető a gyilkosság felfedezése.

A későbbi kihallgatások a következőket derítették ki:

A pátert február 5-én a zsidó-negyedbe hívták, hogy ott, egy gyermeket beoltson. Visszamenőt elhaladt egy vele barátságos viszonyban élő zsidó, a gazdag és tekintélyes *Arari* Dávid háza mellett, a kiről a keresztények azt mondták, hogy Damaszkusz legjámborabb zsidója, keresztény zsidó. Ez a jó barát meghívta a pátert, térjen be néhány pillanatra a házába. Tamás atya gyanútlanul követte Ararit

Dávidot és ott, találta a szobában barátjának testvéreit, *Arari* Izsákot és Áront, nagybátyját ős még két másik zsidót, Mindezek megrohanták a pátert, megkötözték, betömtek a száját és egy félreeső szobába vitték. A közben két rabbi is odajött. Beállván az éjjel, oda hívták Szolimán zsidó borbélyt. Ez a borbély volt az első azon tanuk sorában, a kik őszinte, teljes vallomást tettek. Minthogy vallomásai kiválóan fontosak, a periratok idevonatkozó részét szó szerinti fordításban közöljük:

Félórával naplemente után — így hangzik a zsidó borbély vallomása — *Arari* Dávid szolgáljával magához hivatott; ott találtam *Arari* Dávidot, Izsákot és Áront stb., (még 4 zsidót nevez meg, köztük *Abu-el-Afich* rabbit és még egy másik rabbit), végül a megkötözött Tamás atyát. *Arari* Dávid és testvére *Aron* így szóltak hozzám:

— Vágd el minek a papnak a nyakát.

Erre én azt válaszoltam, hogy ezt nem tehetem.

— Vigyázz! — mondták erre ők és kést hoztak. Erre én a földre dobtam a pátert, a többiek segítségével erősen tartottam, a nyakát pedig egy nagy rézedény fölé emeltem. Dávid, a „jó, a jámbor zsidó“ és a páter legjobb barátja, kezébe, ragadván a kést, keresztül vágta a páter torkát. A munkát *Aron* fejezte be. A vért az edénybe gyűjtötték s egy csöpp sem veszett el belőle. Ekkor aztán kiharcolták a holttestét a szobából a fás kamrába. Ott levetkőztették. Ekkor jött *Murad-d-Fathal* szolgálja, a ki teljesen levetkőztetve találta a holttestet a fáskamrában. A fentnevezett hét zsidó meghagyta nekem és a szolgálának, daraboljuk fel a bullát. Mi kérdeztük, mi módon tüntessük el a hulladarabokat? A mire azt a választ nyertük:

— Dobjátok a csatornába.

Mi tehát darabokra vagdaltuk a holttestet, a darabokat egy zsákba tettük és elmentünk, hogy ezeket a csatornába dobjuk. Ez a csatorna *Masa Aba-d-Afich* chacham (rabbi) háza mellett folyik. Ezután visszatértünk Arari Dávidhoz. Mikor már minden el volt végezve, megígértek a szolgának, hogy saját költségükön ki fogják házasítani, nekem pedig pénzt ígértek. Ezután haza mentem.

— Mi történt a csontokkal? — kérdezték a vallatás folyamán a szolgát.

— Ezeket a köves padlón morzsátörővel szétaprítottuk

— Mit csináltak a fejjel?

— Ezt is ugyanezen eszközzel apró darabokra törteltük.

— Megígértek nektek valamit?

— Nekem pénzt ígértek és azt mondták, hogy ha kifecsegem a dolgot, mindenki azt mondaná, hogy én öltem meg a pátert...

A kihallgatás további folyamán a vádlott részletesen leírja, mily undorító módon vagdalták darabokra a holttestet sakterkésekkel és miképpen aprították össze a csontokat.

Arari szolgájának, *Murad-el-Falhál*-nak kegyelmet ígért erre a törvényszék, ha önként kimerítő vallomást tesz. A szolga elfogadta ezt a föltételt és a borbélylyal teljesen egybehangzóan vallott. A vallomás vége felé azt a kérdést intézte hozzá a francia kiküldött, vájjon mi történt a vérrel és mi célból gyűjtötték ezt? A szolga erre egész határozottan kijelentette, hogy a vért húsvétkor használják.

A török hatóságok és a francia konzulátus fejei ezen kihallgatás után nyomban elmentek *Arari Dávid* zsidó há-

zaba, a hol a gyilkosság történt, hogy a tett színhelyének pontos megvizsgálása által újabb bizonyító anyagot szerezzenek. Szulimán borbélynak és Murad-el-Fathal szolgának is el kellett jönniük, hogy elvezessék a vizsgáló bizottságot az illető helyekre. Mindegyiket előbb külön vezették el a tett színhelyére, míg a másikat a közben elzárva tartották. És mindenik egész pontosan jelölte meg a helyeket, a hol a pátert megölték, levetkőztették és darabokra vagdalták és a hol csontjait összeaprították. A két szemtanúnak külön-külön tett vallomásai még a legcsekélyebb részletekre nézve ts teljesen megegyeztek. Arari Dávid házában három kést találtak. A borbély kijelentette, hogy ezen egyikével sem végeztek a saktolást. Ugyanezt a kijelentést tette a szolga is. A sakterkés eltűnt. Ezután a két tanú, ismét külön-külön, ugyanezt a helyet jelölte meg, a hol a páter maradékait a kloakába dobtak. A csatorna nyomban kinyitattott s ott találtak több húsdarabot, egy térdkalácsot, a szív egyik darabját, koponyarészeket, különféle csontdarabokat és — megdönthetetlen bizonyítékul — a páter papi süvegének foszlányait, melyeket az összeaprításakor nem vettek le a fejről.

Négy európai és hét benszülött orvos kijelentette, hogy a maradványok minden kétséget kizárólag emberi holttestről valók. A véres bűnjeleket megmutatták a vádlottaknak, a kiket erre újból kihallgattak. Erre aztán Arari Izsák teljes vallomást tett s többek között ezeket mondta:

— *Megöltük őt, hogy vérét vegyük .... a tettnek vallási céljú volt; szükségünk volt a vérre, hogy eleget tehessünk vallási kötelességeinknek.*

Azt is mondta továbbá, hogy a vérrel megtöltött üve-

get átadta Abu-el-Affich rabbinak. Ezután ez a kérdés intéz-
tetett hozzá:

- Mire kell a vér a ti vallási szertartásaitoknál?
- A kovásztalan kenyérhez.
- Szétosztjátok-e a vért a hívek között?
- Épen nem. Legfeljebb a legfőbb chacham (főrabbi)

kap belőle.

A következő kihallgatások során az Arari testvérek folytatták vallomásaikat. *Arari Dávid, a házigazda* egész határozottan ezeket vallotta:

— Azért öltük meg a pátert, hogy vérét vegyük, mert erre istentiszteletünknel szükségünk van.

Végre maga *Abu-el-Affich* rabbi is, a ki részt vett a tett elkövetésében, őszinte vallomást tett, de előbb azzal biztosította életbenmaradását, hogy áttért az izlam hitre, Leleplezései különösen az ottani zsidók vallási szokásaira, szertartásaikra nézve rendkívül fontosak. Szerinte a gyilkosságra főleg és először a főrabbi hajtogatta őket, a kit erre le is tartóztattak. Ugyancsak a főrabbinak adta át a vérrel megtöltött üveget. Azon kérdésre, hogy mire használják a zsidók a vért, ezeket vallotta:

— A kovásztalan kenyérré teendő vérből rendszerint nem mindenkinek jut, hanem csak néhány hitbuzgó zsidónak. Hogy miképen használtatik a vér a kovásztalan kenyérhez, arra nézve azt vallom, hogy *Jakab-el-Ansabi* chacham (rabbi) a húsvét előtt való napon ott marad a sütökemencénél. Ekkor lisztet küldenek neki a „hívők“, hogy ezzel kenyeret süssön, A kenyeret ő maga dagasztja, anélkül, hogy valaki tudná, hogy vért kevert bele s aztán azoknak küldi a kenyereket, a kiké a liszt volt.

Továbbá azt is vallotta, hogy a szóban forgó kenyér nemcsak damaszkuszi, hanem bagdadi zsidóknak is volt szánva. Áldozatuk személye, teljesen mindegy volt a gyilkosoknak, mert ők nem egy bizonyos egyént, hanem *keresztény embert* akartak megölni. Ő maga ellene volt a páter meggyilkolásának, már azért is, mert ezt hamar keresnék, de nem hallgatott rá senki.

A rabbi további vallomásai is mindenben megegyeztek a többi vádlottakéival.

Ibrahim, Tamás atya szolgája épen így járt, mint a gazdája. Ibrahim azon a végzetes napon, mivel gazdája az éj beálltával sem tért haza, elment a zsidónegyedbe, hogy ott keresse a pátert, a kiről tudta, hogy odahívták. Ibrahimnak is jó ismerősei voltak ott. *Aruri Dávid már előre gondoskodott róla, hogy lesbe csalják a hű cselédet. Holmi ürügy alatt be is csalták Ibrahimét egy házba, megkötözték és ép oly módon megsaktolták, mint gazdáját: több rabbi jelenlétében, a kik magukhoz vették a vérét, hogy azt a laskák készítésénél használják.*

Mínthogy két vádlott még a vizsgálat folyamán meghalt. négynek pedig fontos vallomásaikért megkegyelmeztek; a többi tiz zsidó rituális gyilkosság miatt halálra ítéltetett. *Serif pasa. Szíria helytartója, elrendelte az ítélet, haladéktalan végrehajtását, a francia konzul azonban követelte, hogy a periratokat a Szíriában állomásozó egyiptomi csapatok parancsnoka is aláírja.*

A derék ember, a ki igazságérzetével, buzgalmával és erélyével tulajdonképeni kiderítője volt a tettnek, most a legcsekélyebb formalitásig is meg akarta óvni a törvényt és jogot, de ezen túlbuzgalmával csak megsemmisítette a

saját működése eredményét és akaratlanul azt is okozta, hogy a per végkimenetele ép oly botrányossá és szörnyűvé alakult, mint maga a tett.

A konzul követelése első sorban nagy késedelmet okozott az ítélet végrehajtásában. E közben a zsidók Enrópa-szerte síkra keltek fanatikus hitsorsosaik megmentésére. A damaszkuszi eset óriási feltűnést keltett mindenütt. Jóllehet az alapos bűnvizsgálat 16 zsidóra rábizonyította a gyilkosságot jóllehet a vádlottak nagy része, köztük a főbűnösök is, teljesen bevallotta a tettet: a zsidóság és a szolgálatában álló sajtó, mégis rágalomnak nyilvánította mindezt, és egyszerűen lehetetlennek és elképzelhetetlennek tüntette fel azt, hogy századunkban még létezhetnék olyan vallási szertartás, a melyre embervér szükségeltetik. De hát ha ártatlanoknak tartották a zsidó testvéreket: miért nem állottak elő ezen ártatlanság bizonyítékaival, miért folyamodtak a vesztegetéshez, miért kínálták meg a francia és osztrák konzulátusok összes tagjait pénzzel és drága ajándékokkal? Még a francia konzult is próbálták megvesztegetni és midőn ez megbotránkozva visszautasította a zsidók pénzét, akkor azzal rágalmazták, hogy őt a perben a zsidók elleni gyűlölet és elfogultság vezérelte. A francia konzulátos titkárnak 200.000 piaszttert kínálták, egy ügyvédnek 500.000-et.

A vádlottak érdekében megindított mozgalom élére két férfiú állott, a kik Európa zsidósága előtt a legnagyobb tiszteletnek örvendtek. *Montefiore* Mózes, a ki utóbb főnemesi rangot nyert Angliában és a már említett *Cremieux* Izsák, a ki utóbb francia igazságügyi miniszterré lett, ezek körülbelül két millió frankot gyűjtöttek hitsorsosaik között és azután mint a nyugati országok zsidóságának követei

nagy kísérettel Alexandriába, az egyiptomi alkirály székhelyére utaztak, a kinek fenhatósága alá Damaszkusz ekkor tartozott. A zsidó arany győzött. Az alkirály a következő nevezetes ediktumot intézte Damaszkusz helytartójához:

„Montefiore Mózes és Crémieux urak előadásából és kérelméből, a kik mint Európa összes mózesvallású lakosainak megbízottjai jelentek meg előttünk, azt tapasztaltuk, hogy tőlünk szabadon bocsáttatását és személyük biztosítását kérik azon zsidóknak, a kik az 1840 február havában Damaszkusziban eltűnt szerzetes, Tamás atya és hasonlóképen eltűnt Ibrahim nevű szolgája ügyében megindított vizsgálat következtében, bebörtönöztettek vagy elmenekültek. És mivel ily nagyszámú (zsidó) lakosságra való tekintettel illetlen volna ezen kérelmet és folyamodványt visszautasítani, ennélfogva megparancsoljuk, hogy a fogságban levő zsidók szabadon bocsáttassanak, az elmenekülteknek pedig biztosíték és védelem nyújtassék a visszatérésre. A kézművesek meghagyandók munkájuknál, a kereskedők kereskedelmükben. úgy, hogy kiki szokott foglalkozása után járhasson. Minden lehető intézkedés teendő, hogy egyikük sem részesüljön rossz elbánásban, hogy teljes biztonság nyújtasék nekik bárhol, úgy mint előbb, és hogy minden tekintetben békében hagyassanak. Ez a mi akaratunk.“

Ezen ediktum alapján a halálra ítélt összes gonosztevők 1840. szeptember 5-én szabadon bocsáttattak. Ilyen igazságszolgáltatás még Törökországban is párját ritkítja. Hiszen az alkirály ediktuma még külsőségeit sem óvja a jognak, az igazságosságnak. Nincs szó benne arról, hogy utólag bebizonyosodott a vádlottak ártatlansága, vagy csak annak a lehetőségéről is, hogy az ítélet igazságtalan volt

és hogy hibás volt a perben követett eljárás. Egyszerűen és szárazon csak annyit mond az ediktum: szabadon bocsátjuk a bűnöseket, mert így akarják a zsidók. Ha maguk a zsidók hitték, hogy hitsorsosaik ártatlanok: nem kellett volna-e Crémieuxnek a per revízióját követelnie, hogy a vádlottak ártatlansága annál fényesebben kiderítessék?

A meggyilkoltak a hatalmas francia oltalom alatt állottak, de még ez is gyengének bizonyult a zsidó machinációkkal szemben. Izrael erőpróbája volt ez az egész világ előtt, és a zsidópénz és zsidóhatalom fényesen győzött. Az undok és bevallott gonosztett nem tároltatott meg, a meggyilkolt pap vére nem boszultatott meg.

De még ma is hirdeti az igazságot egy egyszerű sírkő a damaszkuszi kapucinusok temetőjében, a hol Tamás atya megtalált maradványait eltemették. A sírkövön arab és olasz nyelven a következő felirat olvasható: „Itt nyugosznak a Szardíniából való Tamás atya apostoli misszionárius tetemei, kit a zsidók 1840. február 5-én megöltek.“

Hetedik fejezet.

Tisza-Eszlár.

Olvasóink legnagyobb része még jól ismeri ezt a nevet, hiszen csak 13 éve, hogy még a legkisebb hírlapokban is sűrűn emlegették.

1882. április 1-én, szombati napon közvetlenül a zsidó húsvéti ünnepek előtt történt Tisza-Eszlárban, hogy a 14 éves *Solymossi* Eszter hirtelenül eltűnt. A zsinagógában ugyanekkor más községbeli zsidók is időztek. Esztert dél-

tájban a zsinagóga közelében látták utoljára, azóta nyoma veszett. A gyanú zsidók ellen irányult. *Scharf* Józsefet, a zsinagóga szolgáját saját fiai, az 5 éves Samu és a 14 éves Móric vádolták. Mind a két fiú azt vallotta, hogy Esztert a zsinagógába vezették, ott levetkőztették és megölték. Selnaraz sakter, (állítólag ő metszette keresztül a leány nyakát), ezeket vallotta a törvényszéki elnök előtt. Eszter ama napon elmenvén a zsinagóga mellett, kigúnyolta őt; ő, Selnaraz, erre csapást mért a leány fejére, a ki erre holtan összerogyott. Estig elrejtette, aztán a Tiszába dobta a holttestet. — A nyilvános végtárgyalás alkalmával Schwarz visszavonta ezen vallomását. Csaknem négy hónappal a tett elkövetése után női holttestet húztak ki a Tiszából. A holttest Solymossy Eszter ruháit viselte, mindazonáltal sem a leány anyja, sem pedig legközelebbi rokonai és ismerősei nem ismertek rá a holttestben Eszterre. Eszter még csak 14 éves és fejletlen, ártatlan gyermek volt. míg ellenben a talált hulla felnőtt s még hozzá *deflorata* nőé volt, a ki azonfelül még csak néhány nappal azelőtt halt meg. Így hangzott a két orvos és a sebészek véleménye, a kik a holttestet felkoncolták. Általánosan azt mondogatták, hogy itt a törvényszék félrevezetése céljából hullacsempészet történt. Két vádlott zsidó tényleg beismerte a hullacsempészetet. de a végtárgyaláson visszavonták ezen vallomást.

Már az első vizsgálóbíró olyan tényeket állapított meg, a melyek erősen gyanúsították a vádlottakat. A vizsgálóbíró azonban súlyos pénzzavarokkal küzdött. Főhitelezői zsidók voltak és ezek szorították, hogy a vádlottak javára működjenek. Mikor ez az alku kiderült, a bíró fegyelmi vizsgálat alá helyeztetett és *öngyilkos* lett. Utódját Baryt nem

tudták a zsidók megvesztegetni és ezért mindenképen azon voltak, hogy gyanúsítsák, rágalmazzák. Hasonlóképen jártak azon államügyészek is, a kik a perben szerepeltek. *Az első agyonlőtte magát, mert azon gyanú terhelte, hogy a zsidók megvesztegették; másik kettő ellen fegyelmi vizsgálat indított:* mert tanukat fogadtak fel Bary vizsgálóbíró ellen, Barcza rendőrbiztos a főügyész megbízásából utazgatott, mindenütt kémkedve Bary ellen, anyagot gyűjtögetve a terhelő tanuk ellen és a vádlottakat mentő tanukat keresgélve.

A zsidók felfogadtak ötöt Ansztria-Magyarország leg-furfangosabb ügyvédei közül, hogy ezek védjék a vádlottak ügyét. Ezek az ügyvédek hihetetlen arroganciával léptek fed és a panaszok és tiltakozások egész árját zúditották az elnökre. Minden tanúról, a ki kedvezőtlenül vallott a vádlottakra nézve, kijelentették a védők, hogy be van tanítva, sőt egy „tanukat, betanító bandá“-ról is beszéltek. Mint köz-vádló nem a rendes nyíregyházi államügyész szerepelt, hanem *Seiffert* Ede, egy erdélyi szász, kit a főügyész erre külön megbízott. *Seiffert* magatartása nemcsak megdöbbenést hanem megbotránkozást is keltett. A helyett, hogy államügyészi hivatalából kifolyólag megindokolta volna a vádat és a vádlottak ellen járt volna el, valóságos védőbeszédet mondott. Igazolni, mentegetni iparkodott a vádlottakat és vádat emelt, ezeknek állítólagos üldözői, nevezetesen Bary vizsgálóbíró (!) ellen. Még a törvényszéket is élesen meg-róta. Eljárása olyan botránys volt. hogy a törvényszéknek tizenkét keresztény ügyvéde memorandumot intézett az igazságügyi miniszterhez, a melyben többek közt azt mondják: „A közvádló álarca alatt egy védő szerepel a ki azon van, hogy összezavarja és elnyomja az igazságot!

Könnyen megérthető ezen, korunkban szinte mesésnek látszó eljárás, ha szem előtt tartjuk, a zsidóknak óriási elhatalmaskodását Magyarországon és hogy Tisza miniszterelnök különös buzgalommal fogta a zsidók pártját. Tisza a per folyamán több rendbeli túlkapást engedett meg magának az igazságügyminiszter reszortjába.

A vádlottak teljesen felmentettek. A magyar közvélemény rang és műveltség külümbsege nélkül, szilárdul megvolt győződve, hogy a zsidók babonás célból lesaktolták Solymossy Esztert és ezért a vádlottak felmentésére országszerte nagy elkeseredést szült. Sok városban, még Budapesten zavargások történtek és a felmentettek kénytelenek voltak elhagyni az országot. A zsidóság bőven ellátta őket a szükségesekkel.

Dr. Frank is, a ki legújabbán külön vádiratot írt a zsidóság mellett, meg fejthetetlennek találja az államügyész eljárását ezen perben és a törvényszék felmentő ítéletét.

Nyolcadik fejezet.

A skurzi vértett. (1884).

Skurz nagyfalu nyugoti Poroszországban és a danzigi kormányzósághoz tartozik. 2000 lakosa között 60 zsidó van.

1884. január 21-én este 8 óra után a 14 éves *Cybulla* Onufryusz elhagyta Gappa skurzi vendéglőjét, hol üvegek kimosásával volt elfoglalva, hogy ugyanazon faluban lakó szüleihez menjen. De ide már nem érkezett meg, hanem más nap reggel szétdarabolt hulláját találták meg a falu közelében egy híd alatt. Mind a két felső comb hiányzott, s

ezeket nem is találták meg; az alsó lábszárak a teljesen meztelen hulla közelében feküdtek. Az orvosi szakvizsgálat szerint a felsőcombok szakavatott ügyességgel, mint ez az bonctudományi tanulmányoknak vagy a gyakorlati tapasztalatok eredménye lenni szokott, a medencétől és térdcsuklótól el voltak választva. Egyszeri metszéssel el volt találva az igazi hely, ahol a csontok kivágása lehetséges. Jóllehet a meggyilkolt igen erős és bővérű volt, mégis, a holttesten teljes vérhiány mutatkozott. A nyakon egész a gerincig menő keresztmetszés volt. elegendő ahhoz, hogy néhány perc alatt a vérvesztés is okozhatta a halált. A boncolás sok érdekes mozzanatot derített ki. Az ujjakon, kezeken, a háton, az orron, homlokcsonton s mindkét szemén sebesítéseket állapítottak meg az orvosok, a test számos helyen vértódulások mutatkoztak. Mindezen sebek oda mutatnak, hogy a fiú magát hevesen védte és hogy még életében ejtettek rajta a sebeket. A fejre mért ütések folytán a koponyában erős vérfolyás jött létre; nyilvánvaló, hogy a fiúnak, mielőtt megölték, eszméletét vették. Ezenkívül azonban más sérüléseknek egész sora mutatkozott, melyeket csak a hullán követtek el, úgy a karokon mint a lábakon. — A sebek sima metszéseket mutattak, egyszersmind nagy szakavatottságra vallottak. Az eszköznek, a melylyel ejtették, igen élesnek kellett lennie. A hullának szétदारabolása, mely bizonyára a megjelölt éjjelen történt, egy zárt helyen teljes kivilágítás mellett ment végbe. A hol megtalálták, ott sem vérfoltok, sem a küzdelemnek nyomai nem voltak fellelhetők. A szakértők szerint gyilkosság teljesen ki volt zárva; éppen oly kevésse foroghatott fenn rablógyilkosság, a mennyiben a meggyilkolt nagyon szegény volt.

A gyanú főleg a zsidó *Blumheim* sakterre, Boss Hermán kereskedőre s ennek atyjára, valamint *Josefsohn* Herman lómészárosra irányult. Mindezek Skurzban laktak. Blumheim bebizonyította, hogy a gyilkosság éjjelén távol volt Skurz-tól, s úgy látszik, más nem derült ki róla. A valószínű gyilkost, Josefsohnban sejtette Richard danzigi államügyész, a mire Josefsohnt, utóbb mindakét Bosst vád alá helyezték. A mint *Szpreda* tanú esküvel bizonyította, a kérdéses estén egy fiút látott jönni Gappából és feléje közeledni. A mint Moss lakásánál elhaladtak, egy hang teljesen zsidó hangsúlyozással kiáltotta a fiú után:

—Onufry, Onufry (a fiúnak neve) jöjj csak ide!

Ezen este Bossnál állítólag sok zsidó volt együtt; egész éjjel feltűnő élet és sürgés forgás volt, a házban. Nevezetesen özvegy *Raimanné* és két leánya, kik ugyanazon házban laktak, egy és két, óra között hangos zszibongást és erős zuhanást hallottak. *Kowalewska* Katalin, ki akkoriban Bossnál szolgáló volt, január 21-én este, menyegzőre ment és csak reggel 4 órakor tért vissza. Nem ment egyenesen kamarácskájába, hanem a házban lakó özv. *Raimanné*hoz, hol néhány óráig maradt. Megérkezése után nem sokára lenn Bossék lakásán különös zszibongást hallott, olyan ablak csörömpölés féléit. Felhívta erre *Reimnanné* figyelmét, a ki azt felelte, hogy már többször ütötte meg fülét a zszibongás. Nem sokkal utóbb *Reimnanné* feltűnő felfordulást vett észre a kecske akolban; czövekek ki voltak húzva és egy lécoldal fel volt döntve. Figyelmessé tette erre Bosst, a ki azonban úgy vélekedett, hogy a kecskék tették ezt, vagy valaki csínyt követett el. Boss istállójában és az udvaron a trágyadombon felfedeztek friss eleven vért; zsákokat

találtak s azokon vérfoltokat s épen így vérnyomok mutatkoztak egy ruhán is, melyet Bossné átalakítás végett a varrónénak adott.

Hasonló adatok terhelik Josefsolm Hermant. Azon este, állítólag 6 órától 11-ig nem volt otthon és korán reggel a híd közelében, mely alatt a meggyilkolt fiú hulláját megtalálták, nehéz zsákkal a hátán látták. Balkezén minden ujja és főleg a hüvelykujja meg volt sérve; de ő azt állította, hogy akkor sérült meg, mikor leesett kocsijáról.

Az ügyes orvos hírében álló dr. *Lindenau* mint szakvizsgáló később megvizsgálta Josefsohnt és ezeket jelentette a törvényszéknek: A hüvelykujjon szembetűnő nyomások találhatók, olyanok, mintha fűrész okozta volna. A gyanú mely Josefsolm ellen irányult, könnyen vezethetett arra a nézetre, hogy a sebek harapástól származtak, mi alatt az illető áldozatnak a száját másvalaki hátulról befogta. Ekkor Josefsohn ellentmondó és hitelt épen nem érdemlő vallomásokat tett az orvosnak a sebek okairól. Egy gyapjú kabáton, mely Josefsohné volt, dr. *Bisdioff* szakavatott vegyész, embervérnek nyomait állapította meg. Josefsolm azt állította, hogy ez saját vére volt, melyet a kocsiból való leesése alkalmával veszített.

A vizsgálat alatt azonban ezen súlyosító okok nem fogadtattak el elegendőknek s ezeknek dacára a zsidók később szabadon bocsáttattak. Ezután egy más bűnöst kerestek; az ismeretes *Höfl* vizsgálóbíró vállalta magára ezen feladatot. A belügyminiszter *Skurzba* küldte őt, hogy a gyilkosság tetteseit kikutassa. Höflről tudjuk, hogy 1881-ben az ő beleavatkozása folytán egész csomó neustettini zsidó megszabadult a fenyítő törvényszék ítéletétől. Ezeket a

zsidókat az a gyanú terhelte hogy rozzant zsinagógájukat petróleum segítségével felgyújtották. Hogy megkapják a nagy biztosítási összeget. Ugyanezen Höfl vizsgálóbíró volt az oka, hogy a skurzi zsidók a vád alól megszabadultak.

Működését az jellemzi, hogy a pört az eszközök nagy halmazával más hamis kerékvágásba terelte, s azalatt makacsul egy más ember megterhelhetésén fáradozott, aki-ről nemsokára kitűnt, hogy a tettes nem lehetett. Hogy Höfl szánt-szándékkal így cselekedett, azt egyáltalában nem akarjuk vitatni. Mi csak az igazságot akarjuk megállapítani. A bűnösnek, állítólag a skurzi keresztény *Behrendt* Józsefnek kellett volna lennie. A rendőrfőnök május 10-én fogta el *Behrendt*et. miután kieszközölte *Josefsolm* szabadon bocsáttatását. Mind a két Bosst, már előbb bocsátották ki a vizsgálati fogságból.

Mily okból fogatta el Höfl *Behrendt*et? Ez utóbbi a gyilkosság éjjelén nem volt, otthon. Állítólag sok minden-félét beszélgetett, a zsidók ellen izgatott s a Bosséknál tartott házkutatás alkalmával feltűnő buzgalmat fejtett ki. *Mankowski* munkás már eleve állította, hogy *Josefsolm*ban ismerte fedt, a kivel január 22-én virradatkor zsákkal a hátán találkozott; utóbb azt mondta Höft vizsgálóbírónak, hogy nem *Josefsohnt*, hanem *Behrendt*et látta, az esküdtszék előtt, pedig újra azt állította, hogy nem tudja, vajjon *Josefsolm* vagy *Behrendt*, volt-e az illető?

Így történt, hogy a zsidók helyett *Behrendt* került, a törvény elé.

1785. április 22-én kezdődött a végtárgyalás ellene *Danzigban* az esküdtszék előtt, rengeteg közönség jelenlétében.

Mint törvényszéki elnök Arndt bíró működött, a ki elnöke volt azon konitzi végtárgyalásnak is, melynek eredménye az volt, hogy a neustettini zsinagóga felgyújtásával vádolt zsidók ezen vád alól felmentettek. Ha már most nézzük a danzigi végtárgyalás lefolyását, önkénytelenül felmerül a kérdés: Hogyan lehetett Behrendt-et vádolni? Ki tulajdonképen a vádlott. Behrendt-e vagy a zsidók? A bizonyítási eljárás csak az utóbbiakat terheli, ettől eltekintve a zsidók léptek fel tanúkul Behrendt ellen; ez utóbbinak védője töméntelen óvást emelt de hasztalanul. Behrendt kedvező benyomást keltett úgy a közönségre, mint az esküdtekre; a végtárgyaláson mindvégig megőrizte nyugodtságát és szilárd magatartását, a mi már ellentmondott annak a feltevésnek, hogy ő követte el a borzasztó merényletet. Különböző személyek bizonyították, hogy Behrendt január 21-én este 7 órakor ittas állapotban hazajött, úgy hogy le kellett őt vetkeztetni és ágyába fektetni. Csak másnap reggel 7 óra felé kelt fel és elment.

Feltűnést keltett *Zilinski* tanúnak bizonyágtétele, mely szerint a zsidó Blumenheim sakter hozzájött, hogy őt faggassa. *Zilinszki* látszólag *Josefsohn* mellett és Behrendt ellen foglalt állást, de csak azért, hogy megtudja, mit terveztek a zsidók.

Blumenheim felszólította *Zilinszkit*, menjen egy berlini úrhoz és mondjon el annak mindent, a mi rosszat Behrendtről tud. — Ő elment *Höfl* vizsgálóbíróhoz s ez bizonyítgatta előtte, hogy a zsidók nem lehettek a tettesek. Ő *Zilinszki* bizonyítana tehát Behrendt ellen? Egy és ugyanazon másodosztályú kupéban ment *Zilinski*, *Höfl*tel *Kulinsee*ba, s a hivatalnok adta neki az úti költséget, a mire ő *Zilinszki* azt mondta: „Uram én elfogadom a pénzt de nem hagyom magam általa megvesztegetni.“

A végtárgyalás folyamán indítványozta az ügyészség, hogy Zilinszki tanú ne esketessék meg. Ennek előtte Zilinszki újra kijelentette, hogy Höfl a vasúton felszólította-tanúskodják Behrendt ellen, nem pedig a zsidók ellen. Höfl letagadta ezt s az ügyészség segítségére jött neki, a mennyiben még azt is követelte, hogy Zilinskit, mint hamis esküben gyanúsát, helyezték vád alá. A törvényszék ezen kívánságnak nem tett eleget.

A tanúk kihallgatása után, azt hihette az ember, hogy dr. *Preuss* államügyész elejti a vádat. E helyett azonban teljességgel fentartotta azt, mert Boss és Josefsohn ártatlansága, mellett és Behrendt bűnössége mellett kardoskodott, jóllehet ő maga is úgy nyilatkozott, hogy nem lehet feltűnő, hogy a néphangulat a zsidók ellen irányult; annál kevésbé, mert 1879-ben ugyanezen, a vidékén hasonló titokteljes gyilkosság történt, melynek tettesei máig sincsenek kinyomozva.

Az államügyész további érvelése nagyon sajátos mozzanatokat tartalmazott. *Szprada* tanú bizonyosága, a ki halotta, a mint Boss a kis Cybullát magához csalogatta, Preuss úr szerint hihetetlen, mert azon este oly nagy szélvész dühöngött, hogy Szprada nem is hallhatta Boss szavait. (?) Sokkal súlyosabb gyanú látszott Josefsohnt terhelni, de a tanúk, a kik őt ama végzetes estén nem a szobában szüleinél látták, hanem az utcán, azok talán tévedésben leledzhetek. (?) Behrendt Cybullát lakásába csalta és ott ölte meg; hol, azt nem lehet bebizonyítani. (!) A mennyiben Behrendten sérülések nyomai nem akadtak, ez csak ezt bizonyítja, hogy áldozatát hátulról támadta meg. (!) Ezek magukban véve ügyes állítások

a legmerészebb gyanúsítások, de megfoghatatlannak látszik, hogy ezekre támaszkodva merészeltek vádat emelni. Pruss államügyész tényleg azt indítványozta, hogy Behrendtet jelentse ki a törvényszék emberölésben vétkesnek.

De mi bírhatta rá Behrendtet, hogy a tettet elkövesse? A „*National Zeitung*“ szerint az államügyész, kinek be kell bizonyítani, hogy mi vitte rá a bűnöst a merényletre, a következőket, mondta: „A tett indító okául semmi bizonyosat nem tudok megjelölni. A mit fel akarok hozni, a mit meg kell említenem, az a zsidók elleni gyűlölet. Könnyen meglehet ugyan (!), hogy Behrendt, a tettért mástól meg lett üzetve, hogy aztán a zsidókra lehessen ráfogni a gyilkosságot.“

Tehát egy ember, kit egyáltalában nem tartottak merényletre képesnek, követte el ama borzasztó merényletet és kockára tette életét, csakhogy a szegény zsidókat a gyilkosság gyanújába keverje. Ez nagyon merész egy feltevés. Egy komoly jogásztól és sőt egy porosz államügyészről el se gondolhatnánk ezt.

Behrendt védőjének feladata mindazon által könnyű volt. Világos fejtegetéseit nem követhetjük nyomról-nyomra s ezért elég lesz, ha első érvelésével foglalkozunk, mely szerint az államügyész egyetlen egy ténnyel, sem volt képes felhozni, a mely bebizonyítaná a vádlott bűnösségét. A védőnek következő nyilatkozata sok gondolkodni valót nyújt: „Igen sajnálatos, hogy a vádlottnak elejétől kezdve nem állott védő az oldala mellett. Boss, ki ellen a vád gyanúja sokkal súlyosabban irányult, mindjárt szabadon bocsátattott, a mint az ügyvédje felszólat. Behrendtnek

anyagi körülményei nem engedték meg, hogy ügyvédet fogadjon, ő tehát egy évig teljesen ártatlanul vizsgálati fogság alatt volt! Mindenki látja, miként vannak a gazdag zsidók mindenütt előnyben és mennyivel rosszabb a benszülött kereszténynek helyzete. Jog és igazság nem kapható ingyen, hanem hol több, hol hevesebb pénzért. A legszegényebb zsidó mellé, ha a bíróság kezébe kerül, mindjárt tehetséges ügyvédek állanak, mert arról már eleve gondoskodnak jobb módú hitsorsosai; ellenben a szegény és tudatlan kereszténynyel nem törődik senki.

Önkénytelenül tolja fel magát itt a porosz és a kleveai államügyész összehasonlítása, a mely utóbbinak kötelessége volt fellépni Buschoff ellen.¹⁾ Mekkora különbség! Hogyan fejtsze ezt meg az ember?

Az esküdtek felmentették Behrendet, a ki mint már említve volt, a hamis vád következtében egy évig ártatlanul börtönben ült. Csodálatos módon, a gyanús egyének tgyike ellen sem indított vizsgálat. Ha mi ítéletünket néhány szóba, össze akarjuk foglalni, úgy ki kell mondanunk, hogy az egész vád bohózáttá vagy komédiává alakult át. Hogy a főszereplők úgy akarták, azt nem akarjuk állítani. De a zsidók ellen emelt vádak eseteiben annyiszor ismétlődik ez a botrány, hogy a nép bizalmát mindinkább elveszti az igazságszolgáltatás irányában.

¹⁾ Lásd a következőkben a *xanteni* vérvádat.

Kilencedik fejezet.

A boroszlói vérvétel és két hozzá hasonló eset. (1888.)

A huszonöt éves Bernstein Max mint rabbijelölt folytatta tanulmányait Boroszlóban. Az említett esztendő július havának 21-én, amint a város sétaterén járt, meglátta Hake Szeverin nyolcz éves kath. fiúcskát. A kis fiú megtetszett neki s addig addig hízelgett neki, míg saját lakására csalta. A lakásán ígéretekkel rávette a fiúcskát, hogy engedje meg, hogy ő finom, borotvaélű késével sebeket ejthessen rajta, hasonlókat, amint az a körülméletlésnél szokásos. A fiúcska kiömlő vérét itatós papírral fölítatta. Cukorkákkal és egyéb csecsebecsékkal rávette a zsidó a fiút, hogy az hazament és megígértette vele, hogy otthon nem szól az egész esetről semmit. Az apának vizsga tekintete azonban észrevette fia testén a sebeket s miután a fiúcska mindent bevallott, följelenté az egész vérvételi esetet. Bernstein Maxt a büntető bíróság elé idéztetett, 1889. február 21-én, s ott eleinte mindent konokul tagadott; a bizonyítékokkal szemben később beismeri a bűntényt, de azzal mentegeti magát, hogy pillanatnyi elmezavarban követte el a vérvételt. Bizony az gyarló mentség volt, de nem is adott hitelt neki senki sem. Az a pokoli gonoszság és igyekezett a melylyel a fiúcskát rávette, hogy engedje meg a vérvételt, nem enged pillanatnyi elmezavarra, hanem előtte megfontolt szándéokra következtetni. Az államügyész a bűntényt rituális bűnténynek minősítette; amennyiben a vért rituális célokra szándékoltak felhasználni. A vádlott védője valami Sternberg

a legnagyobb szemtelenséggel, kétségbe vonta a vérvétel rituális jellegét, sőt esztelennek állította mindazokat, akik még csak arra gondolnak is. A bírák között két zsidó is volt, hogy ezek sem akartak a rituális vérvételről tudni, nagyon természetes. Így aztán, hogy a további eljárásnak végét vessenek, a bűntényt nem bírálták el rituális szempontból, hanem mint súlyos testi sértést, három hónapra terjedő fogsággal büntették. Az államügyész egy évi börtönt indítványozott. A vádlott konokul tagadta, mintha neki akár testi sértés, akár pedig bármilyen más cselekedet, szándékában lett volna.

Bernstein Max még ezen csekélyes büntetés alól is kimenekült. Berlinbe vitték egy kórházba, ahol valami zsidórokon ispinola volt a direktor. Ott aztán egy orvosi komissió megvizsgálta a zsidó fiút s a zsidóság nem kis örömeire bolondnak jelentették ki Bernstein Maxot, s így a rituális ügy befejezést nyert, mert nem is lehetett egy bolond cselekedetei miatt számon kérni a zsidókat. Mindazonáltal a berlini kommissió néhány nyilatkozata egészen más színben tünteti föl az esetet. Ennek véleményes jelentése szerint: „Bernstein legjobban a zsidó szertartásos törvények ellen vétkezett; s ezen keretben kellett őt föl is menteni. *A legnagyobb bűnök a biblia- és talmud szerint ártatlan ember vére által engeszteltetnek ki; ezen okból metélte meg a gyermeket, s a kifolyó vért elégette!*“

Ilyen idea a zsidóság fanatikus részénél, megszüli a bűnös vérvételt s ezeknek eszeveszett csoportja, keresztény gyermekek vére után áhítozik.

A boroszlói orvosi kollégium megelőzőleg megvizsgálta Bernsteint, s egészen elfogulatlanul ítélte meg az esetet.

Annak vélemények jelentése szerint a rabbijelölt egy *makacs, ünfejű de ítéletképes ember*, aki theologiai ismereteiken olyan elvekben csontosodott meg, a melyek a legkevésbé mondhatók beszámíthatlanoknak. Hogy ez az eset beszámítható, nagyon világos, mert ellenkező esetben egyes vallásokban előforduló rendkívüli esetek, sem volnának beszámíthatók.

Az orvosi kar Bernstein előéletét is tanulmányozta, sőt meg is írta. Életére vonatkozólag a következőket írja: „Bernsteinnek önmaga felől egyáltalában nincsenek egyoldalú exaltált nézetei, ami különben a fanatikus vallásrajongóknál, bolondoknál rendes jelenség. Ha kutatva kutatnék is a vádlott irataiban a főnnhéjazást vagy isteni tekintély hajhászását, egyebet mint a bibliában való dicsekvést nem találunk.“

Egyebekben Bernstein éppen nem mondható bolondnak, sőt ellenkezőleg mint olyan ember áll előttünk, aki zsidófelfogás szerint mély meggyőződéssel vallásos, és aki a vallási igazságokat korának sajátos lelkesedésével és következetességével védi és semmiféle áldozatot nem tart eléggé nagyra, vallási üdve. eléréséért.

De vegyük figyelembe a zsidótheologusnak saját nyilatkozatán is, a melyek a mi állításunkat látszanak megerősíteni: „A bűnbánati cselekedet elkövetése — így nyilatkozik a bírói kérdésekre — megkönnyítette kedélyemet, mindazonáltal nem nyugtatott meg egészen, s így határoztam el magam az *engesztelődésre*. Miután a biblia tanítása szerint az ember vérében lelke foglaltatik, s mert az én bűnnel terhelt lelkem, egy bűn nélküli lélek által vala kiengesztelhető. *Használható* vér után, olyan ember vére után néztem, aki még nem vétkezett. Miután meggyőződtem, hogy a kis

H . . . fiúnak egészen olyan ártatlan vére van. Föltettem magamban, hogy vérét veszem. A nyert vért itatóspapíroson fogtam föl s megkezdttem vele kiengesztelődésemet. Mikor az én vétkeim ráolvasása által vétkes lett, egy temetőben temettem el miután az emberek közelében nem maradhatott.“

A boroszlói eset Németország legelőkelőbb köreiből a megbeszélés és vita tárgyát képezte. Ez az eset igen sokat meggyőzött arról, hogy a rituális vérgyilkosság nem monda, hanem alappal bíró történeti tény. Sokan utána fürkészték a dolgnak. A Berlinben megjelenő „*Reichsnote*“ széles körben elterjedt hitnek minősítette azon véleményt, hogy a rabbinusoknak titkos tanaik vannak, a melyek a keresztényvérek rituális célokra való használatát előírják, erősen állítván, hogy a zsidó sajtónak e téren való tagadása mit sem bizonyít a tényekkel szemben. A „*Kreuzzeitung*“ maga is azt írja, hogy úgy ezen eset úgy mint a Tisza Eszlári eset is és sok más hasonló esetek igazolják, hogy a zsidóságban ilyen babonás szokásai mindenestre vannak.

Ha Bernstein eljárását s szavait a többi ezekhez hasonló tényekkel összehasonlítjuk, úgy az ideák azonossága semmi különösre nem következtet. A jelen esetben éppen az a rendkívüli, hogy a többi, ehhez hasonló rítusi cselekedetektől elütőleg itt a vért vették el és az áldozatot nem ölték meg. Minden eset az olyanok műve, akik a gyilkosságot vérvétel miatt, nagyon is merész dolgnak tartják, amely vajmi könnyen körmükre éghetne.

Ehhez egészen hasonló két esetről van értesülésünk az újabb időben. Megjegyezzük, hogy habár egy csepp okunk sincs mindkét eset hitelességében kételkedni, mindazonáltal megjegyezzük, hogy mindkét esetet megbízható,

közvetlen tanuktól hallottuk. Az első eset Sittardban (Hollandiában) történt egy zsidó szolgálatban levő keresztény leánynyal, amint ezt K . . . W . . . i pásztor a „*Leipziger Zeitung-ban*“ leírja.

Rhönhegységben, ahol tudvalevőleg sok zsidó lakik, lelkipásztorokdram. Egy 15 éves keresztény hajadon G . . . K . . . i rövidárú kereskedőnél szolgált, ismertem a leányt még konfirmációról. A zsidót is ismertem. Igen tisztességes, művelt és minden vallási babonán fölülelemkedő embernek látszott. Amint egy alkalommal a leányzót J. Voigt, — így hívták — bekötött kézzel láttam, tudakoltam tőle baját. Ő nem akarta megmondani, de megmondta helyette anyja: „Miután G. asszony, a kinél leányom szolgál beteges, leányomnak kellett a húsvéti maceszhez a tésztát, dagasztani. Dagasztás közben U . . . folyton a leány körül ingerkedett. Lányom védte magát, s amint a zsidó tolakodását elhárítani iparkodott magától, egy éles késben megsebzette magát, a melyet G . . . célzatosan a kezében tartott. Lányom azonnal abba akarta hagyni a dagasztást, hogy a vért elállítsa. Erre aztán a gazda meg beteges felesége kérték, sőt, erőszakolták, hogy vérző kezével folytassa a dagasztást... Ezen elbeszélését az anya azon kérdéssel zárta, hogy tényleg van a zsidóknak valami babonájuk a keresztény vérhasználatára. Jó magam akkor még épp oly keveset, tudtam a zsidó vérvételekről, mint akár az a szegény hiány s ma is megőriztem még magamat minden vallás- és fajgyűlöletől. *Mindazonáltal nem zárkozhatom d azon benyomás elől, a melyet nekem tesz, midőn egy mégis tisztességes zsidócsalád, merő babonából egy tizenöt éves szolgáló leánynak vérét a macésztésztájába keverteti; elképzelve milyen túlkapások és vissza-*

*élések fordulnak elő a zsidóság tisztességtelen tömegénél, Gáli-
ciában vagy Lengyelországban, ahol a zsidóság nem áll
akaratlanul is a kereszténység erkölcsszelidítő hatása alatt.
A zsidóság nagy tömegének bizonyos rétegeiben, régi tra-
diciók tarthatták fenn magukat, a melyek a Baál és Moloch
kultusz idejéből származnak s a melyeket egyesek rajon-
gással foganatosítanak. Hogy a fentebbi esetben G. . . .
beteges zsidóasszony annyira rajta volt, hogy a macesztész-
tába a szűzleány vére is belekeveredjék, azt a gyanút éb-
resztette föl bennem, hogy ezen „különös nedűnek“ gyógyító
hatást tulajdonítottak.*

Eislebenben Krüger G. egy felolvasást tartott a *zsi-
dóknál szokásos rituális vér gyilkosságokról és a xanteni esetről*.
Ez alkalommal a városnak egy igen tiszteletreméltó és
szavahihető polgára a következőket mondta el: Tizenhat
éves korában Lengyelország egy kis falujában volt munká-
ban és ott alkalmá volt zsidókkal szorosabb barátságot
kötni. A zsidók annyira megszerették őt, hogy fölszólítot-
ták, hogy menjen velök a templomba is. A templomban
minden finom dologgal jól tartották a zsidók. Mikor már
igen gyakran megfordult templomukban — egy péntek estén
éppen húsvét előtt volt, arra kapott meghívást, hogy ismét
jöjjön a templomba, ő elment, de mindjárt nem eresztették
be. A templombajövet azonnal értésére adták, hogy csakis
úgy szabad a templomban tartózkodnia, ha *tisztának* igazolja
magát, s hogy magát igazolhassa, bizonyos próbát kell ki-
állania. Erre egy fehér-kék sávós lepelbe takart zsidó je-
lent meg, aki fején fekete sapkát hordott s felszólította,
hogy tűrje fel a ruhát bal karján. Ő semmi rosszat sem
sejtvén odatartotta karját, a mire az a sapkás zsidó-

egy éles késsel a kézcuklónál megmetszette és az előszivárgó vért egy kész csészébe fogta föl, mire a többiek zsidó dicsőenekeket énekeltek. Az okozott seb nagyon lassan gyógyult. beletellett 8—10 nap is míg beforradt. A forradás még most is látható és az elbeszélő úr megmutatta a forradást kezén, mint elbeszélésének hiteles tanúbizonyságát.

Tizedik fejezet.

Korfu. (1891. április.)

Egyetlen zsidó vértett sem vetette hullámaint oly nagy mértékben a magas politika körébe, mint a korfui. Idegen nemzetek hadihajói jelentek meg a sziget előtt, hadseregek szervezhettek, miniszteri székek inogtak, diplomatikai jegyzékeket váltottak, egy szegény ember nyolcz éves leánykájának meggyilkolása miatt.

A jelen esetben figyelmünket főként a zsidó pénzvilág üzelmei és a tőle függő sajtó felé kell fordítanunk, nem különben azon álláspont felé, a melyet a görög kormány ez üzelmekkel szemben elfoglalt.

Az összes tudósítások között a legtöbb hitelt érdemli a konzervatívok sajtóközege, a „Neue Preussische Zeitung“ (Kreuzzeitung), a mely a korfui eset felderítése körül kiváló érdemet szerzett, a mennyiben minden tekintetben megbízható, közvetetten forrásból származó értesítéseivel a zsidólapok rendszeres hazudozásait megszegyenítette.

1891. május havában a görög királysághoz tartozó földközi tengeren levő Korfu szigetről zsidók elleni zavargásokról tettek jelentést, melyek később valóságos fölkelé-

sekké fajultak. Az okot az a gyilkosság szolgáltatotta, melyet, a zsidók követtek el egy keresztény leányon. Erről azonban a sajtóban a legellenmondóbb hírek keringtek. A zsidókézből levő nagy távirati irodák, melyek híreikkel a legtöbb újságot ellátják, mindjárt egész csomó oly jelentéget tudtak felsorolni, melyek a rituális gyilkosság fenforgását teljesen kizártnak tüntették föl. A meggyilkolton „nyoma sincs a sérülésnek“ és a rabbinus kinyilvánította, hogy a leány zsidó családból való, nem pedig keresztényből.

Hogy így nyilatkozott a rabbinus, az tényleg igaz; de hogy ne tette volna ezt a legnagyobb készséggel! Még azt is állították, hogy Korfuban antisemita képeket és röpiratokat terjesztettek „német szöveggel“, de ez később valótlanságnak bizonyult be. E zsidómesékre hirtelen világosságot derített egy megbízható értesítés, melyet Zervos György, korfui országgyűlési képviselő egész Görögországban ismeretes hazafi tett; jelentése ekképen hangzik:

.... „Nem tagadható az a tény, hogy itt Korfuban, a helybeli zsidó hitközség négy tagja csakugyan meggyilkolt embertelen módon egy nyolcz éves keresztény leányt. A gyilkosságról vádoltattnak 1) egy Sarda nevű zsidó szabó a kinél a Janiimból származó keresztény leány, *Dessyla* Mária ellátáson volt, és a kit ő hitsorsaiuk közreműködésével legyilkolt. 2) Naxon. a zsinagógaszolga. 3) a zsidóközség sírásója, 4) a zsidó alamizsnás Ephraim; az utóbbit egyszersmind hamis esküvéssel is vádolják.

Terhelő tanúként következő személyek szerepelnek: négy apáca-nővér, a kik Korfuban a római propaganda támogatása mellett egy felekezeti leányiskolát vezetnek.

Ide hozták a meggyilkolt leányt két és egy fél évvel azelőtt, azonban nevelő atyja szorgosan elkerülte, hogy a leány származásáról felvilágosítást adjon. Ez ellenben tanítónőinek és tanulótársainak ismételten kijelentette, hogy Dessyla Máriának híjják és 1883-ban született Janiimban egy keresztény családból, Az apácák e nyilatkozatát egy rabbinus megtámadta, a ki egy héber születési lajstromot mutatott, melyben a meggyilkolt leány mint Sarda szabónak a leánya volt bejegyezve. De e lajstrom csakhamar hamisnak bizonyult, nem tekintve azt, hogy Görögországban csak a hivatalos anyakönyvi kimutatás lehet mérvadó. Ezek közül egyikben sem szerepel a leány, mint Sarda leánya, jóllehet ez már 12 esztendő óta lakott Korfuban. — A főtanú *Charalampis* rendőr, a ki a kérdéses éjjel körútja alkalmával a zsidó hitközség temetőhelyén több személyt vett észre, kik egy holttestet titkon el akartak temetni. Átmászott a falon; de az illetők elmenekültek, mielőtt elcsíphette volna őket. Rögtön felismerte közülök Naxont, a templomszolgát és a zsidó sírásót; egy harmadik férfi zsákot cipelt a hátán. A másik tanú Sarkopulo rendőrhivatalnok, a ki Sardát reggel öt óra tájban háza előtt meggörnyedve azon zsák mellett látta állni a melyben azután a leány hulláját megtalálták. Fontos továbbá egy keresztény gabonakereskedőnek a nyilatkozata, ki reggel hat és hét óra közt Sardát Naxonnal, a templomszolgával heves szóváltásban találta, mikor az előbbi Naxonnak oda kiáltotta: „Neked köszönhetem az egész történetet.“ Erre nemsokára Sarda megjelent a rendőrhivatalban és kijelentette, hogy leányát megölték és egy zsákban lakása elé dobták. Az előhívott rendőrbiztos csakhamar kifejezte gyanúját, hogy

Sarda maga a gyilkos és elfogatta őt. Ugyanez a nézet terjedt el az egész városban, mivel a bizonyítékok óráról-órára szaporodtak és a zsidók ezekkel szemben absolute semmit sem hozhattak fel. Csak harmadnapra reá jelent meg tanúként egy félig vak koldus a vizsgálóbíró előtt és azt állította, hogy azon az éjjel őt keresztény parasztot látott egy leánynak holttestével. Már a következő napon anyyira belekeverte magát a különböző ellenmondásokba, hogy erős gyanú támadt, hogy nem csak hamisan esküszik, hanem közvetlen részes a gyilkosságban.

A vád alapját tehát zsidók részéről nem tudták megingatni. A hulla hivatalos felboncolása kiderítette, hogy a halált a nyaknak elmetszése idézte elő és hogy a test megölése után még vagy húsz kisebb metszési sebeket ejtettek rajta. A kormányhatóság, mely kezdetben a vádat, mint „mesét“ akarta tárgyalni, rájött, hogy a dolgot nem lehet elsimítani.

A kormány azonban még sem mer a nép jogi öntudatának nyíltan eleget tenni, mi által a keresztények izgatottsága óránként fokozódik. Csak időnyerés végett hívták a korfui praefektust és az ügygyel megbízott állami ügyészt Atlienbe, hogy a kormánynak jelentést tegyen.“ így szól a görög képviselő levele. Állításai a kormány köreiből indirekt megerősítést nyertek. Az angol, francia, olasz és osztrák diplomáciái képviselők a görög miniszterelnöknek, Delyannisnak szemrehányásokat tettek a zsidó ellenes zavargások miatt, melyek e közben Korfuban kitörték. Delyannis azt válaszolta, hogy a hivatalos vizsgálat bizonyos mozzanatokra talált, melyek alkalmasak, hogy a keresztény lakosság feltevését *a rituális gyilkosságot illetőleg meg-*

erősíték. A kormány ezért arra törekszik, hogy a gyilkossággal vádolt zsidók ellen a tárgyalást elhalássza, hogy ezek időt nyerjenek beszerezni a szükséges bizonyítékokat ártatlanságuk mellett.

Heves izgatottság vett erőt az összes nemzetközi zsidóságon e szemmel láthatólag a legjobb forrásokból származó közlések hallatán, melyet a „Kreuzzeitung“ hozott. Különösen pedig az a tény, hogy Görögországnak még előkelő és mérvadó körei is rituális gyilkosságra gondoltak, nagy hatást idézett elő. Rendkívüli óvszabályokhoz kellett nyúlni. A zsidók berlini főlapja, „Berliner Tageblatt“, dr. Barth személyében rögtön külön tudósítót küldött Görögországba, a ki már most lázas tevékenységet fejtett ki, hogy nagy menyinyiségű szándékosan elferdített és hamis jelentésekkel a közvéleményt megtévessze és így a „Krenzzeitung“-nak a zsidókat annyira megsemmisítő hatását, ellensúlyozza. A görögszakadár érsektől egy nyilatkozatot eszközölt ki, hogy a leány zsidó volt és valószínűleg kéjgyilkosság történt. Éppen ily értelemben beszélt a görög praefektus is: de éppen ez az állásfoglalás, mely homlokegyenest ellenkezett az összes ismeretes tényekkel, izgatta föl a népet a legvégsőkig és idézte elő a zsidóelleni zavargásokat. A kormány e miatt, a praefektust letette, miből nyilván következik, hogy nyilatkozatát, mely szerint zsidó származású lett volna a leány, nem helyezte. Kétségtelenül kiderült később az is, hogy a görög érsek csak azért adta azt a nyilatkozatot, mivel remélte, hogy ily módon helyre áll a béke; persze az ellenkező történt.

Dr. Barth megkísérelte mindenek előtt Zervos állí-

tásait koholmányoknak feltüntetni; de e terve is teljesen meghiúsult. Később a fáradhatatlan kutató azzal a merész állítással lepte meg a világot, hogy beszélgetést folytatott Delyannis miniszter elnökkel, a ki kijelentette neki, hogy a nyugtalanságokat Korfuban azért, szították, hogy „a közel levő városi választások előtt a Delyannis iránt barátságosan érző zsidó választókat elretentsék.“ Csak kár Dr. Barthra nézve, hogy Berlinben a korfui viszonyokról jól voltak tájékozva. Bebizonyították neki, hogy a korfui zsidók mindig Delyannis ellenei voltak s így teljesen fölösleges volt őket elrettenteni, hogy ne szavazzanak rá. Lehetetlen tehát, hogy maga Delyannis ily együgyű nyilatkozatot tett volna.

Ebből joggal támadt a gyanú, hogy a miniszterelnökkel való egész beszélgetős vakmerő koholmány, Barth úr hazugságain is beigazodott a sánta kutyáról szóló közmondás. Görögország összes újságai, korfui tudósításaik alapján, úgy adták elő a tényt, mint mi már fönnebb elmondottuk. Egyszer különben Barth úr is igazat jelentett; ez a közlése az esetről a mi főnebbi jelentésünkkel teljesen összhangban van. Dr. Barth a hivatalos feljegyzések után, melyeket egy nagyhatalom konzulátusa rendelkezésére bocsátott egy naplót közölt. Abban ez van:

„Ápr. 13-án, reggeli három órakor, tehát még éjjel, az apa és barátja, a leány hulláját egy zsákba varrva. egy a zsinagóga melletti tornácban találták meg. A hulla fején három súlyos csapás (tompá eszközzel ejtve) látható, a lábak össze vannak kötve, a fején hét késvágás észlelhető, a nyakerek és az összes izmok sebészeti eszközzel teljesen át vannak vágva és pedig 10 cm. mélységben. Épp így

vannak keresztülmetszve az üterek és a kar erei. Mivel a hulla teljesen vértelen a fanatikuskok rögtön elterjesztik a nép közt a hírt, hogy a legyilkolt leány nem is Sarda Vita zsidó szabó leánya volt, hanem inkább bizonyos Dessyla Mária Ianinából. a kit az említett szabó mint kis gyermeket szüleitől elszöktetett, hogy később rituális gyilkosságra felhasználja.“ Hozzá van téve a megjegyzés: „Ez a vélemény van még most is elterjedve minden körben, jól lehet már a hatásuk és a görög érsek megczáfolták.“

Dr. Barth eljárása jellemző arra a szemérmetlen és hazudozó rendszere, melylyel a zsidó és a vele szövetségelt liberális sajtó a reá nézve kellemetlen dolgokat napirendről eltüntetni akarja.

A „Kieuzzeitung“ joggal beszélt a „Berliner Tageblatt“-nak és tudósítójának épp oly átlátszó mint frivol letagadási rendszeréről, mint a „hamisítási rendszerről“.

Visszatérünk a Korfui esemény előzményeire, a meny nyiben a Zervostól származó rövid közléseket kiegészítjük oly adatokkal, a melyek egy hosszabb, az események közvetetlen benyomása alatt írt és minden részében teljesen hitelt érdemlő korfui tudósításon alapulnak.

A gaztettet április 1-én éjjel követték el. A zsidó Sarda Salamon maga tétette közhírré kikiáltóik által, hogy 8 éves leánya eltűnt; a ki eltűnésről tud, az jelentkezzék. Egy nappal reá iszonyattal tudták meg, hogy a gyermek egy zsákban egy zsidó háznak pitvarában találtatott, meg. Az apa maga akadt rá, a mint éjjel 2 órakor a kávéházból hazamenet, s az eltűntet keresve a sikátorokat megvizsgálta. Ekkor véletlenül megbotlott a testben és azonnal az éjjeli őröket hívta. Az utóbbiak azt vallották, hogy Sarda a holt-

test láttára semmi meglepetést vagy fájdalmat nem mutatott.

A boncolás, melyet négy legkiválóbb, Európában kiképzett orvos végzett, egy sebet konstatált a nyakon, egyet a szíven, egyet a karon és egy nyílást a fején. A halál vérvesztés következtében állhatott be, miután a gyermeket előbb egy csapással elkábították. A testben egy csöpp vért sem találtak, sőt a különböző helyen észlelhető túsúrások arra mutattak, hogy a gyilkosok gondosan meggyőződtek a teljes vérvételről. A sebek (valamint az egész hulla) tisztára voltak kimosva és a leány hajával betömve. A ruháján nem voltak véryomok felfedezhetők. A különös körülmények, melyek közt a hullát felfedezték, kapcsolatban azzal, hogy röviddel azelőtt a zsidók húsvétjukat ülték, és hogy az előbbi század végén és e század elején végbement eseményekre még emlékeztek az emberek, önkéntelen keltette föl a tömegben azt a hitet, hogy itt vényerésre szolgáló embergyilkosságról van szó, hogy a kovásztalan kenyerekhez felhasználhassák. Ezenkívül igen terhelők voltak a zsidókra nézve a tanúk fönnebb közölt nyilatkozatai, különösen az apáczákéi, a kik határozottan állították, hogy a meggyilkolt az előttük jól ismert és általuk oktatott keresztény leány. Dessyla volt. Az izgatottság, mely ennek következtében a népen erőt vett, igen nagy volt.

Meg kell említenünk, hogy a nagy európai zsidólapok nemcsak a gatzett igaz jelleget illetőleg, hanem az ezzel kapcsolatos nyugtalanságról is hamis és mértéktelen módon túlhajtott híreket bocsátottak világgá. Az egész zsidósajtó egy torokból lármázott hitsorsosainak állítólagos tömeges leöletése miatt, s a „középkori iszonyatosságok miatt“;

hogy körülzárták a Ghettoiban (a zsidó negyedben) lakó zsidókat, hogy minden élelmiszertől megfosztották és így kitették őket az éhhalálnak.

Hogy itt ismét a zsidósajtó jól kikoholt hazugságaival van dolgunk, mutatja az említett korfui jelentés. Ez ugyanis így folytatja:

„A korfuiaknak általában békés természete mellett az igazság szabad folyását nyerhetett volna, ha a zsidók egyhangúlag, mintha szavukat adták volna, nem emelték volna ama hallatlan vádat, hogy a gyermeket keresztények ölték meg ily módon, hogy a népet a zsidók ellen fellátsítsák. Ez már sok volt! Azzal kezdték, hogy egy némely zsidó háznak ablakait bezúzták és egy néhány zsidót, a ki nem eléggé gyorsan menekült a Ghettoiba, botokkal megvertek. Ettől az időtől fogva a zsidókat negyedükben körülzárták és a ki kimerészelt menni, veréssel visszakergették. Többen súlyosan megsérültek, sőt nem egyet meg is öltek. A katonai erő eleinte nagyon gyöngé volt és ha a polgárok, mint rágalmozók állítják, vérfürdőt akartak volna előidézni ezt minden nehézség nélkül tehették volna. De ők egyelőre bíztak a törvényszéki vizsgálatban és csak azt akarták minden áron megakadályozni, hogy a vétkesek el ne illanjanak.

Ekközben az államügyésznél jelentkezett egy félig vak zsidó és azt jelentette, hogy egy paraszt vezette ki a városból a leányt. Az utóbbi csakhamar teljesen ártatlannak bizonyult, vádlója maga bevallotta, hogy hazudott; s már most hét zsidót nevezett meg tettesek gyanánt. Ezeket aztán erős őrizet alatt a fogházba vitték; de csakhamar kitűnt, hogy itt is rossz helyen tapogatódnak. Most már a nép,

bizalmatlankodni kezdett a hatóságok iránt, a mely már másodszor engedte magát az utálatos zsidó által félrevezetni.

Szemére hányták az állami ügyésznek, hogy csak hét órával a hulla felfedezése után kezdte meg a vizsgálatot és a Ghettóban még a legcsekélyebb nyomozást sem rendelte el. sőt annyira ment a dolog, hogy nyíltan kimondották, hogy a hatóságokat zsidó pénz térítette el az igaz útról. E közben különféle oldalról katonaságot, rendeltek oda és a Ghettót mintegy másfél század vette körül, mialatt az őrségek minden utat elzártak. A kihágásuk miatt sok keresztényt fogtak el, de az izgatott kedélyek lecsillapítására, a különböző nyugtalanító hírek gyengítésére semmi más nem történt, mint hogy a rabbinus egy nyilatkozatát tették közhírré, hogy a gyermek zsidó származású és valóban Sarda Salamon leánya.

És most elértek a mi húsvéti ünnepeink, melyek alatt a mi népünk, a mely nagyon jámbor, vallásos kötelességének eleget tett, anélkül, hogy a zsidókat negyedükből kibocsátották volna, biz ünnep alkalmával történt, hogy Zanteban, a hol még ma is énekelnek egy népdalt, melynek tárgya egy a múlt század végén történt rituális gyilkosság, nagyszombaton a Krisztus sírjához vonuló körmenet a Ghettóba nyomulni törekedett, de a katonák megakadályozták. Három személyt (keresztényt) lelőttek, 10—12-öt súlyosan megsebesítettek (kik közül több később meg is halt) úgy hogy inkább a keresztények lemészárlásáról lehet szó, mint a zsidókéről. Természetesen ez a nyugtalanságot nem csillapította. A hatóságok iránti bizalmat elvesztették az emberek .....Ezenfelül az athéni lapok, hogy Delyannis

kormányzása elé nehézségeket, gördítsenek, Korfu és anti-szemita lakói ellen valódi kereszties hadjáratot iuditoltak. Minden eseményt rettenetesen felfűjtak, számtalan hazugságot koholtak és bocsátottak világgá. Külföldi lapok foglalkoztak az esettel . . . Szégyenletes rágalmazásokat szórtak szét egész Európában és mi ezek ellen mitsem tehetünk, míg az igazságot a bíróságok napfényre nem hozzák. Egyelőre a kormány vizsgálóbírókat, nomarchusokat és más hivatalnokokat tett le és újakat nevezett be, a kik most előítéletek nélkül fogtak a dologhoz. Egyszersmind újabb hadi erőt és pénzt adtak a szegény zsidóknak; erős fedezet alatt már most üzhetik rendes üzletüket, a vámházban és boltokban. Ekközben egy fanatikus ember egy zsidót leszúrt. Tehát egy zsidót öltek meg szemben annyi kereszténnyel. Egy zsidó sincs fogságban, míg a mi fogházaink e dolog miatt keresztényekkel megteltek. Hazugság tehát, gyalázatos hazugság, ha az áll az angol újságokban, hogy kilencz zsidót leszúrtak, mások pedig éhen haltak. Ellenben igaz, hogy sok zsidó kivándorolt és pedig eddig mintegy kétszázan. Ha most mindezt összevesszük, úgy a népnek izgatottságát ki-magyarazza maga a gyilkosság és az azt kísérő jelenségek, a hatóságok által megejtett vizsgálat renyhése, és az izraelita népség ama gyanúsítása, melylyel keresztényekre akarta a gyilkosságot fogni.

Szinte csoda, hogy a nép egészben véve oly tartózkodó állást foglalt el. A vérontást a legszorosabban kerülték nem a katonaságtól való félelem miatt, mert ez nagyon kevés volt s a korfuiak az angol csapatokkal szemben már több alkalommal kimutatták, hogy nem félnek a fegyverektől.

A Ghattót megszállták, nem hogy a zsidókat kiéheztessék, hanem hogy a gyilkosok kiadására kényszerítsék. Nem is halt éhen egy se közülük. De ez eset is tisztán kimutatta, mily nagy az arany nemzetközi hatalma. Csupán egy zsidó öletett meg és Európa valamennyi kormánya szemrehányást tett a mienknek, s egy angol s egy francia hadihajó horgonyoz kikötőnkben, és a görög adóssági papírok Berlinben tetemesen csökkentek. Felemlítjük még, hogy a zsidóik Korfuban legalább hat évszázad óta bántatlanul élnek, jóllehet 1812-ben hasonló gattettat bizonyítottak rájuk. Úból nagyon gyűlöletesekké tették magukat a szabadalmaknak kíméletlen felhasználása miatt, melyeket nekik a Trikupis minisztérium választási célokból engedélyezett.

Hallgassuk még meg, mit szoltak a vezető államférfiak a Korfuban történtekről. A görög kormány viselkedése, a különösnél is több volt s bizonyoságot szolgáltatott, hogy a zsidó pénzügyi hatalmak befolyása a politikában mindenható. Egy athéni jelentés 1891. május 24-éről erre nézve azt mondja: „Május 15. óta a vizsgálat ez ügyben szünetel, legalább e nap óta egy tanút sem hallgatott, ki, senkit sem vádoltak többé a gyilkossággal, ellenben a bevádolt zsidókat a fogságból szabadon bocsátották, mire ezek Korfuból rögtön kivándoroltak! Ha Benzis vizsgálóbíró arra az eredményre jutott volna, hogy a meggyilkolt hány zsidó és hogy a rituális gyilkosság teljesen ki van zárva, miért nem hirdeti ezt a kormány nyíltan és ezáltal miért tünteti el az útból a sajnálatos események indító okait? És ha az oly iszonyú gattettel vádolt zsidókat ki engedi vándorolni, nem volna-e szükséges, a nemzet és Európa előtt nyíltan ki-

mondani, hogy ezeket hamis váddal illették? Hogy ezt a kormány meg nem teszi, annak oka a filosemiták nyilatkozata szerint abban rejlik, hogy Delyannis félt az oly széles körben elterjedt népvéleménnyel szembe szállni, ne hogy népszerűségét ez által kockáztassa. Természetes, hogy ez a mentség a semminél is kevesebb.

A helyzet ez: „A vizsgálat egy adatot derített ki, melyet a kormány minden körülmények közt elhallgatomdonak tart. Hivatalos tormában eddig a hatóságok semmit sem tettek közhírré, e helyett megengedték, hogy egyes egészen zsidóbefolyás alatt álló személyek azt a hírt törekedjenek terjeszteni, hogy a zsidók ártatlansága bebizonyult. Ezzel az állítással szemben Korfuban két orvos és hat további tanú, kiknek a bíróságnál jegyzékbe foglalt nyilatkozatai szerint a rituális gyilkosságot bebizonyítottunk kell tekinteni, az állami ügyészt nyíltan felszólították, hogy állítsa törvényszék elé őket. mivel a bíróság előtt hamis tanúságot tettek. De ez sem történik meg. De mit tegyenek, hogy a keresztény népnek még mindig a legmagasabb fokon levő izgatottságát lecsillapítsák? A zsidóik vándoroljanak ki Korfuból.

Ezzel Görögországra nézve a zsidókérdést bizonyára megoldották volna, de a zsidóság ez által vétségének nyilvánvaló jelét adja vala. A Korfuból érkezett hírek mind megegyeznek abban, hogy Európa minden részéből erélyesen támogatják pénzzel a korfui zsidóikat, hogy csak az kap e pénzből, a ki elhatározza magát, hogy a szigetet elhagyja. Kevés drachmáért oda hagyják holmijaikat; arra a vádra, hogy tömeges kivándorlásuk legjobban bizonyítja vétküket, azt felelték, hogy Törökországban. Kis-Ázsiában és Pálasti-

nában a legmesszebbmenő támogatást biztosították nekik. Tényleg május második hetében kilencszász zsidó ment el a szigetről, úgy hogy már arra lehetett számítani, hogy a zsidók június vége felé mind eltűnnek Korfuból. Ezt pedig az magyarázza meg, hogy Athénben az a hír terjedt el hogy Delyannis a nagyhatalmak első közös szemrehányásaira leplezetlenül konstatálta a rituális gyilkosság fenforgását. E nyilarkozat bombaként ütött az európai pénzzsidók minden körébe és régi athéni táviratok tanúskodnak a mellett, hogy Athénbe soha oly sok távirat nem érkezett és adatott lel. mint e májusi napokon. A „Kreuzzeitung“ nyilatkozata minden esetre nagyon sokat tett a dolog siettetésére. Minden oldalról megkísérelték fenyegetésekkel és a legdurvább erőszakoskodásokkal a görög miniszterelnököt a már egyezer kimondott szó visszavonására. Delyannis azonban szilárd maradt és lehetetlenségnek mondta e kívánság teljesítéseit; kifejtette, hogy aztán előreláthatólag még sokkal nagyobb kihágások történnének a Görögországban élő zsidók ellen, sőt ő maga is meginoghatna állásában. És kiszemelt utódjának viselkedéséből inkább a per folytatása várható volna, mint annak elnyomása. E tárgyalásokban leginkább a berlini és a londoni pénzügyi körök vettek részt a melyek Karapanos pénzügyi miniszterrel szakadatlan táviratváltásban állottak. Végül a görög kormány beleegyezett abba, hogy a per minden további tárgyalásáról lemond és a zsidókat a fogságból kibocsátja, ha valamennyi zsidó Korfuból kivándorol. Véghatárnapul június utolsóját tűzte ki a kivándorlásra.

Alapjában véve Delyannis kabinetnek nem sokat lehet a szemére vetni. Ha Oroszország kivételével valamennyi

nagyhatalom a zsidó pénzhatalomnak mindjárt első jelére egy kis gyenge államot európai executióval fenyegette, Imgy merészellen a piczi Görögország a zsidó nagyhatalom ellen fegyvert fogni? És mégis alkalom kínálkozott itt arra, hogy e sémita népfaj igazi jellemét leleplezzék. Ha e.sak egyetlen egy nagyhatalom ez ügyben lépéseket tett volna, hogy a korfui pert teljes részrehajlatlansággal vezessék tovább, úgy Görögország nem engedett volna. Sőt már arról is történt intézkedés, hogy a tényállás felderítésével egy európai vizsgáló-bizottságot (mely már mindenki előtt ismeretes volt) kell megbízni, de a nagyhatalmak képviselői e tervet — persze a zsidóság közbenjárására — kereken visszautasították.

Így inkább feláldozza a nemzetközi zsidóság a Ghetót Korfuban és ezzel együtt a földközi tenger legfontosabb kereskedőpiacainak egyikében való szereplését, áldoz néhány milliót, hogy önnön hitsorsosának más lakást adjon, és felajánl mindent, hogy Európa közvéleményét alaposan félrevezesse és meghamisítsa, csakhogy egy gaztettet titkoljon, így végződik a Görögország fővárosából való jelentés.

A zsidó pénzügyi hatalmak az eddig elért eredményekkel nem elégedtek meg; még többet értek el. Néhány hónap múlva a kivándorolt zsidók a kormány oltalma alatt részben visszatértek Korfuba. A törvényszéki vizsgálatot újból megkezdték; a négy legsúlyosabban gyanúsított zsidót szabad lábra helyezték és a kormány védelme alatt az országból elszállították.

Hogyan lehetséges ez? Csak ismételhetjük azt, a mit már előbb mondtunk: „A zsidó vértettek pöreiben minden lehetséges. Mi ama szavakkal fejezzük be a történetet, me-

lyeket egy tekintélyes görög államférfi, sejtven a bekövetkezendő ítéletet, a „Krenzeitung“-nak írt: „Hallgatnunk kell, ha mindjárt vérző szívvel is, Görögország gyenge arra, hogy itt jogát, védje, sőt, hogy az igazságot kimondja. A korfui eset ismét föltárta függő helyzetünket, ezért agyon kell hallgatnunk az egész ügyet, ha mindjárt ez által vétséget követünk el nemzeti becsületünk ellen és jogszolgáltatásunkat minden függetlenül gondolkodó európai ember szemében gúny tárgyá engedjük tenni.“

Tizenegyedik fejezet.

A gyermek gyilkosság Xantenben.

(1891. június 29-én.)

Ámbár a törvényszéki eljárás a xanteni vádlott zsidók ellen nem vezetett, eredményre s mi nem tápláljuk azon igényt, hogy a bünt. bebizonyítani tudjuk és akarjuk, mégis itt tel kell hoznunk ez esetet, mert a mi és sok másoknak — mondhatjuk mindazoknak, kiknek behatóbb történeti ismeretük van a zsidók vér használatáról, — a nézete most is az, hogy itt zsidóvérmerényletről van szó. Csak néhány esztendő múlt, el azóta, hogy a közönség nagy figyelemmel kísérte a kleveri esküdtszék tárgyalásait, azért itt csak rövid ismertetésre szorítkozunk.*)

1891. június 29-én, Péter és Pál napján, *Hegemann* katolikus kántor az alsórajnai Xantenben elvesztette 5 és ½ esztendőös fiúcskáját, Jánost, csak este hat óra után

*) A gyorsírói feljegyzések nyomán. Mi azokra hivatkozunk — a füzetekben is megjelentek — mint elbeszélésünk tárgyilagosságának bizonyosságára.

találta meg Küpper városi képviselő Moll Dóra nevű cselédje; Klippel fészerében feküdt meggyilkolva, elvérezve a nyakán történt metszés következtében, mely egyik fültől a másikig és a nyakcsikolyáig ért. Minden szemtanúnak egyszerre feltűnt, hogy leszámítva a ruhán levő csekély foltokat majdnem semmi vért nem láttak; szétfreckendezve nem volt semmi, — a mint az ember ilyen nagy metszésnél feltételeznék. Dr. Steiner xanteni törzsorvos, ki Raming sebész társaságában még aznap este a hullát megvizsgálta, megállapította, hogy a megaludt vér nagyon csekély volt, alig egy tojásnagyságú; a pelyván egy 20X17 cm. nagyságú vérnyom volt, a pelyva alatt 30X18 cm. nagyságú: a földön a későbbi vizsgálat alatt nem lehetett nyomokat megállapítani. Dr. Steiner ugyanaznap este a következő véleményt adta ki: „1. A köralakú metszés ügyes kézzel és nagyon éles késsel volt véghez vite. 2. A hulla az agyvelőig üres volt a vértől. 2. Természet ellenes erőszak jelei nem voltak észlelhetők.“ A vér hiánya a szemtanúknál mindjárt ama meggyőződést keltette fel, hogy a gyermeket más helyen ölték meg. s azután, mikor a vér már kifolyt belőle, szállították a fészerbe. Ez volt egy másik orvosnak, Dr. Husennek is az első véleménye, ki véletlenül Xantenben volt és még aznap este látta a hullát; későbbben persze kinyilvánította, hogy más a véleménye, mert a gyermek megmerevedett kezecskéiben szalmát és polyvát tartott és ugyanazon polyvát találták a pajtában; a vér hiánya azonban ő neki is feltűnt.

A megölt Hegemann János már délelőtt 11 órakor el-tűnt. A 10 éves, igen értelmes Heiszter Gerard és a 15 éves Kernder határozottan állították, hogy Buschoff asz-

szony a boltjából kinyújtotta kezét és Jánost behúzta. — Mölder kertész, egy derék és becsületes ember, ugyanazon időben Buschoff háza körül haladt el; a Heiszter fiú őt is látta. Mölder észrevette, mint kinyúlt egy fehér kar a Buschoff-féle házból és egy kis fiút behúzott, de ő nem ismerhette meg a gyermeket, mert csak hátulról látta. — Mitután más támaszpont nem volt, a gyanú szükségszerűen a Buschoff családra esett. — Buschoff vágószínéből egy hátsó ajtón keresztül Küpper pajtájába lehetett jutni. Buschoff az utóbbit mint átmenő utat használta.

Buschott sakter és előimádkozó volt a zsinagógában. A felsorolt körülmények, de különösen a vérhiány arra mutattak, hogy itt „rituális“ gyilkosság forog fenn, minőt a zsidók keresztény gyermekeken már sokszor elkövettek. Xanten lakossága épenséggel nem babonás, sőt nagy mértékben hódolt az úgynevezett „liberális“ iránynak. A zsidó gyűlölségnek és antiszemitizmusnak itt nyoma sem volt; a zsidókat szívesen túrték és némelyik keresztény családdal legbarátságosabb és legbensőbb viszonyban éltek, különösen maga Buschoff. Mindazonáltal a zsidókra nézve kedvező körülmények dacára azok a bizonyítékok, melyek arra mutattak, hogy Buschoff ölte meg a gyermeket, oly meggyőző erővel hatottak át Xanten minden lakosára, hogy Buschoffra mint tettesre nyíltan rámutattak és a törvényszéknél őt fel is adták.

A bíróság ép oly nagy erővel, mint dacossággal el akart zárkózni az ügy elől. Ennek következtében már a vizsgálat is bizonyos lassúsággal ment. Baumgardt, az első államügyész Kleveben egy ülnököt küldött egyelőre mint vizsgálót, vele jött Hintz mint államügyész. Csak nyolc nap-

pal a tett után jelent meg maga Baumgardt. Ő annak föl-tételezését, hogy egyáltalában léteznék rituális gyilkosság tisztán esztelenségnek. s „művelt“ emberhez méltatlannak tartotta; a xanteniek gyanúját falusi babonának mondotta s Buschoffot mindjárt az első tudósítás után ártatlannak tartotta, s gorombán rátámadt az ellene valló tanúkra, mint később az Obenvinder*) per elvitázhatatlanul kimutatta. — Buschoffnál egyetlen egyszer sem tartott becsületes házkutatást, a terhelő mozzanatok dacára sem.

Fűzzünk még valamit hozzá. A tanúk egész sorozata kijelentette, hogy ők Buschoffon és feleségén különös magaviseletét észleltek. Baumgardt által eszközölt első tanúkihallgatáson Rölen kisasszony mindjárt azt mondta: „Én Buschoffot és fiát láttam, a mint a városháztól jöttek; Buschoff Zsigmond atyjának valamit fülébe súgott, a mire ez azt felelte: „Ej mi, ha nincs bizonyosságuk, nem történhetik semmi velünk.” Buschoff maga követelt vádat, hogy „ártatlanságát bebizonyítsa, épen azon a módon, mint a hogy a trienti zsidók maguk jelentették fel a merényletet; úgy Xantenben is csak alattomos fogás volt ez tőlük.

Az első ügyész, ki Buschoffot egyáltalában nem akarta leleplezni, minden gyanút elnyomott, mely először magától jelentkezett; az egész dolog sokáig elnyúlt, s a furcsa eljárás Xantenben és sok más helyen nagy feltűnést és el-

keseredést szült, Július 30-án a királyi kormány Verhülsdonk vizsgáló ügyészt küldte ki Xantenbe, — Ő azt a meggyőződést szerezte, hogy a gyermek Buschoff házában tűnt el s azt az indítványt tette Baumgardtnak, hogy a Buschoff családot helyezze vád alá, de ez az indítványt elvetette. Szeptember 24-én az éles eszű, ügyes s a mellett előítélet nélküli berlini kriminalista, Dr. Wolff vette kezébe az ügyet, — A zsidók maguk 700 márkát adtak össze, hogy titkos rendőrt kapjanak. Később az Oberwinder perben Wolff maga mondta mint megesketett tanú, hogy majdnem elégségesnek találta a meglevő anyagot, hogy a Buschoff családot vád alá helyezze. — (Mindkét berlini ügyész véleményét hasonlítsd össze Baumgardt véleményével.) Ő előtte csupán az indító ok hiányzott, hogy azt ne tartsa, hogy rituális gyilkosság forog fenn. Végre valahára Buschoffnál alapos házkutatást tartottak; természetesen három hónap múlva alig lehetett valami gyanút találni. Még legnagyobb fontosságú volt egy zsák, melyen sötét s véresnek látszó foltok voltak, melyek Buschoff nyilatkozata szerint, füstöléstől származtak; a későbbi vegyészeti vizsgálat folytán a foltok minéműsége már nem volt megállapítható, úgy tűnt fel, mintha a zsákot megmosták volna. Mallmann, bérkocsis Kantelében, mint tanú azt mondta, hogy ő a gyilkossági nap délutánján Buschoff Hennint, Buschoff felnőtt leányát látta, mikor a Küpper féle pajta felé ment, de feltűnően akadályoztatott valami által, a mit a kötény alatt vitt; a miben zsákszerű szürkének tetsző vásznat vélt fölismerni.

Wolff indítványára Buschoffot családostul elfogták. A zsidóság, természetesen a sajtóval együtt, eget és földöt mozgásba hozott, hogy Buschoff ártatlanságát valószínűvé

tegye és szabadonbocsátását kieszközölje. Ebben annyira biztosak voltak, hogy a Rajna melletti Frankfurtban már novemberben pénzt gyűjtöttek, hogy „új otthont“ alapítsanak Buschoffék számára.

Buschoffot tényleg karácsonykor szabad lábra helyezték, anélkül, hogy tudni lehetett volna, miért, s anélkül, hogy az ügyet a bírói eljárás felderítette volna. Ezután Buschoff bitsorsosai támogatásával elköltözött. A nép és a sajtó körében rendkívüli izgatottság támadt; sok helyen tiltakozó-gyűléseket tartottak, s követelték az ügy hivatalos ismertetését és az iratok közzétételét. Erre a vizsgálatot újból fölvette Brixius vizsgálóbíró, és február 8-án Buschoffot másodízben letartóztatták.

E fontos bűnügy vezetését azonban csakhamar kivették Brixius kezéből, aki apósa volt Buschoff védőjének, s Birk törvényszéki bíróra bízta. Csodálatos! hogy a xanteni esetenél is látjuk a bíróságnak azt az ide-oda ingadozását, s bizonytalanságát, mely a zsidópöröknél szokott felmerülni, amely azonban a porosz bíróságoknál egyébként szokatlan. Schelling igazságügyminisztert a képviselőházban főként konzervatív oldalról több ízben meginterpellálták és erősen megtámadták; de úgy az eljárás, mint a vizsgálat miatt tett szemrehányásokra adós maradt a felelettel.

A rejtélyes ügy azonban végre, mégis eljutott a le tárgyaláshoz. Buschoffot gyilkosság miatt a klevei esküdtszék elé állították, mely 1892. július 4—14-ig tárgyalta az ügyet. Az eset óta tehát egy teljes év telt el. A vádat Baumgardt ügyésznek kellett volna képviselnie, de inkább mint Buschoff buzgó védője lépett fel. Ugyanily szerepet játszott mellette Hamm, kölni főügyész, s három ügyes ügyész

összesen százhatvan tanút és szakértőt hallgattak ki. A Buschoff ellen eddig fölmerült terhelő dolgok mind megerősítést nyertek. Föltűnő volt, hogy Dr. Steiner, ki a holttestet azon a szerencsétlen napon látta, előbbi vallomását, hogy t. i. nem a test mellett folyt ki minden vér s e szerint a megöletős más helyen történt, a tárgyalás folyamán visszavonta. Ellentétes nyilatkozatot tettek Dr. Baner és Dr. Eünninghofen orvosok, kijelentvén, hogy megaludt vérnek semmi nyomát nem látták. A szakértők többsége is megcáfolta Steinert a főkérdésben, a félszerben levő vére vonatkozólag. Legnagyobb határozottsággal jelentették ki, hogy az a vér, *melyet ők nem látták, elegendő ok lenne annak a föltevésére, hogy a gyermek megöletése a félszerben történt.*

Az öreg falusi orvos erre zavarba jött, s visszavonta vallomását. A mi véleményünk szerint nem volt ok a mellett maradni, hogy a talált vérmennyiség nem volt elegendő, hogy valószínűvé tegye az ugyanazon helyen való lemészárlást, a mint ezt később kimutatjuk.

Meglehetősen komikus Nöldeke tanár „szakvéleménye“ a rituális gyilkosságról. Beismeri ugyan, hogy a talmudot nem olvasta át egészen, de mégis azt véleményezi, hogy: „*Amennyire én tudom, mi sem fordul benne elő a rituális gyilkosságról.*“ Eltekintve az ezen perekben rejlő ellentmondástól, a tanár úr oly dolgot véleményez, a melyet senki nem von kétségbe, nevezetesen, hogy a talmiul nem intézkedik a vérvétel fölött. De azért nem gyakorolhatják azt a zsidók? Nem taníthatja azt egy más zsidó könyv? Szóbeli hagyomány útján nem terjedhet-e ez tovább?

Baumgardt ügyész folyton hangsúlyozza, hogy Minden

a helyszíni viszonyok szerint nem is láthatta, hogy egy kar a Buschoff házától valakit bevonszol az utcáról; Hamm főügyész erre kétségbe vonta e főtanú szavahihetőségét s helyszíni szemlét indítványozott Xantenben. Az egész bíróság kiment, oda, Kleveből; a tett kísérletek, mint maga az államügyész beismerte, fényesen igazolták Mökler állítását.

Megkezdődtek a plaidoyerek. Hamm főügyész szólalt, fel először, s a helyett, hogy Buschoff ellen vádat emelt volna, előre is fényes védbeszédet mondott. Következtetései-
nek alapja azonban ingatag, mert nyílt ellenmondásban van a legtöbb és legszavahihetőbb tanúk vallomásaival, a melyeket Hamm oly merészen mellőzött, hogy a hallgatóság szinte álmélkodott fölötte. Vegyük elő egyes állításait, hogy tarthatatlanságukról bizonyosságot szolgáltatassunk. Mint alaptényt állítja föl a főügyész, hogy a föltalalási hely egyszerűs mind a helyszínen, tehát a gyilkosság a Küppor-féle félszerben történt és pedig már délelőtt 10 és 11 óra közt. Ha az utóbbi nem bizonyíttatik be, fölmerül az a kérdés: Hol volt a gyermek délig? Kire *csak* az a felelet lehet: Buschoffnál, a hová a tanúk vallomása szerint bevonszolták. De ha erre az eredményre nem akarnak jutni, akkor kell, hogy a gyermek már fél 11 óra óta meggyilkolva feküdt legyen a félszerben. Azonban a teljesen szavahihető Moll Dóra vallja, hogy délben háromszor is keresztül ment az épen nem tágas és jól világított félszeren, anélkül, hogy gyermeket látott volna ott, míg ellenben hat órakor annyira az útban hevert, hogy lábával botlott bele.

Másodszor azt hangsúlyozta Hamm teljes határozottsággal, hogy a gyermek elfolyt vére mind a hullánál volt.

A két törvényszéki orvoson kívül négy szakértő állította azt. Ennek dacára mi azt állítjuk, hogy kétséget kizárólag ennek az ellenkezője áll s Dr. Steiner megmaradhatott volna a mellett, a mit saját szemeivel látott. A kétséget eloszlatja az a próba, melyet mi teszünk, és a szakértői vélemény alapján. Dr. Kirchgasser azt mondotta, hogy a fiúnak körülbelül két és fél font vére lehetett (a mi igen alacsonyan van becsülve), a miből az elvérzésnél fél font a testben marad. A holttest mellett tehát két font, vagyis egy liter vérnek kellett lennie. Vegyük ezt a számítást helyesnek. Az a vér, mely a ruhában s a félszerben találtott. nem volt több egy negyed liternél. De tegyük fel, hogy egy fél liter is lehetett, akkor is legalább még egy fél liternek kellett a félszer földjére folyni. Xantenben tudvalevőleg 540 négyszög cm.-nyi vérnyomot találták. Tegyük a következő kísérletet: Olyan agyagos földre, a milyen a xanteni, öntsünk lassan egy fél liter friss tehéntejet, a mely az emberi vért helyettesítse. Tócsa képződik, melynek legnagyobb átmérője 106 cm. átlagosan 65 cm. Ez 4215 cm. felületnek felel meg. A xanteni félszerben tehát legalább is nyolcszor oly nagy vérnyomnak kellett volna maradnia, mint a milyet (540 cm.) találták. Semmi kétség e szerint, hogy Dr. Steiner helyesen jegyezte meg első vallomásában, hogy a gyermek vérenek nagyobb része, más helyen ontatott ki.

A helyszíni szemle Xantenben annyira megerősítette előbbi vallomását, hogy végül maga az államügyész így nyilatkozott: „Elismerem, hogy a tanú vallomása nincs megdöntve. Ha más mentő tanúk nem lesznek, egy pillanatig sem fogok habozni, hogy Mölder tanúságtétele alapján

Buschoff ellen a „vétkest“ indítványozzam ... A legfontosabb és legkétségbevoubatatlannabb mentőkörülmény Buschoff ártatlanságát illetőleg az alibi-bizonyítása“. Ezt azonban eleinte nem tudták produkálni; mondják, hogy a kísérlettel fölsültek. De később, mint védőangyal áll elő egész váratlanul Buschoff egyik szomszédja, bizonyos Ullenboom. Azt állítja, hogy a kérdéses időben Buschoffnál volt. Kicsoda ez az Ullenboom? Azelőtt úgy nyilatkozott, hogy „nyakát vágatja le, ha nem Buschoff a tettes“, s gyilkos barlangnak nevezte a házat. A polgármester illetékes nyilatkozata szerint Ullenboom hazug és tolvaj. Goch községben követett el lopást, a mit maga is beismer. Már a vizsgálatnál hazudozásával tűnt fel Wolff vizsgálóbíró előtt, ki őt papja által figyelmeztette, hogy csak az igazat vallja. A klevei tárgyalásnál az egyik esküdt indítatva érezte magát, annak a kijelentésére, hogy véletlenül találkozott Ullenboommal, s az olykép beszélt hozzá, mintha félig örült lenne. A tárgyalás folyamán Ullenboom szármalmas benyomást keltett. Egy másik megbízható tanúval szemben oly flagráns ellentmondásba került, hogy az elnök konstatálása szerint kettőjük közül az egyik hamis esküvő. Vallomását minden részről joggal kétségesnek tekintették, egyedül az ügyész tartja őt „kifogástalan“ tanúnak. Az egész alibi bizonyítás Ullenboomra támaszkodik, holott az ügyész szerint csupán csak az alibi igazolhatja Buschoff ártatlanságát.

Érdekes, mint viselte magát az ügyész egy másik tanúval szemben, aki ellen nem merültek fel oly dolgok, mint Ullenboom ellen, aki azonban terhelőleg vallott Buschoffra. Ez a tanú a már említett Mallmann. „A legmegbízhatatlannabb a tanúk közt Mallmann — mondja az ügyész, — a ki

állításával soha nőm marad inog egy ponton, a ki által hivatalva érzi magát, hogy a Buschoff elleni vádat föntartassa!“

A mi a tett indító okát illeti, a főügyész abban a nézetben van, hogy az a kérdés: rituális gyilkosság történt-e vagy nem, e tárgyalás keretébe nem tartozik. Beszédét így fejezte be: „Nemcsak azt állítom, hogy Buschoff vétkesége nincs bebizonyítva s bizonyíték hiányában fölmentendő, hanem azon nézetben vagyok, hogy nem ő volt a tettes, s ő nem vétkes.“ Általános mozgás kísérte e szavakat a teremben.

A főállamügyész után hasonló buzgalommal szállt síkra a vádlott mellett Baumgardt első ügyész, utána a három tulajdonképeni védő. Valamennyien a főállamügyész által kijelölt irányban mozogtak, s csupán azt tették hozzá, hogy a rituális gyilkosságról szóló beszéd egyszerűen mese.

Az esküdteknek felteszik a kérdést, s már ez jelzi a katasztrófát a klevei tragédiában. A kérdés így hangzik „Vétkes-e Buschoff Adolf, hogy 1891. június 29-én Hege-
mann Jánost megölte s hogy ez ölest megfontolással követte el.“ Ha a kérdés így van felállítva, mi is csak nemmel felelhetünk. Gróf Loe esküdt megkérdi, nem lehetne e a kérdést úgy felosztani, hogy az esküdtek a tényben való segédkezésre vagy felhajtásra hozzanak ítéletet. Az elnök tagadólag válaszol. Az esküdtek határozata természetesen „nem vétkes“-re szól, s Buschoffot azonnal szabadon bocsátják.

Hogy az ügyesség az esküdteket egyetlen kérdéshez kötötte, jogi körökben nagy bámulatot keltett.

Az Obenvinder pör berlini tárgyalásakor Dr. Schwind

ügyvéd nyílt ülésen mondotta, hogy „gróf Loe kérdéséből kiviláglik, hogy az esküdtek egy része legalább is a tetteben való segédkezésre gondolt.“ Ily esetben az ügyésznek kötelessége alkérdést is fölvetni.“ Ha már a vizsgáltnál kerestek volna a zsidók közt más tetteket, az ügyésznek a tárgyaláson nem kellett volna kétségbe vonnia Mölder és Heister tanuk vallomását, kik látták a gyermek bevonszoltatását Buschoiff házába.

Fölöttébb szomorú és elítélendő, hogy míg a zsidó Buschoff mellett két ügyész, három védő és hat szakértő buzgólkodott, addig senki nem képviselte az ártatlan áldozatot, a kis Hegemann fiút. Az iratokból kitűnik, mint iparkodtak a terhelő momentumoknak élet venni már a vizsgálat alatt. Látszik a nyakas elfogultság, mely a föltevést is visszautasítja, hogy rituális gyilkosság lenne a zsidóknál. Ha mindjárt az eset után elfogták volna Buschoffot, s családtagjait külön-külön zárták volna be, s a tárgyalásnál az ügyészek a terhelő adatokat is keresték volna s végül a kérdést máskép tették vala föl: ki kételkedik, hogy a pör máskép végződött volna.

Miért nem újítják föl az eljárást Buschoff ellen, mikor oly terhelő körülmények forognak fenn. A lutschai esetről a zsidót háromszor vétkesnek mondotta ki az esküdtszék, háromszor ítélték halálra, de Bécsben addig „revidéálták“ ok és alap nélkül a pört, míg a vádlott büntetlenül megszabadult. Xantenben van elég alap a pör revíziójához, de Buschoff azonnal fölmentetett s úgy is marad. Nem kelti-e föl azt a látszatot, hogy a zsidó minden körülmények közt felmentendő.

Tizenkettedik fejezet.

Zsidóknak keresztény vérrel való kereskedése.

Az eddig felhozott számos eset közül azon legfontosabbakat közöltük tüzetesen, a melyekben a zsidók, és pedig majdnem mindig sajátságos, többé-kevésbé hasonló körülmények közt, keresztényeket gyilkoltak le.

Hogy itt nem csupán egyes rajongók túlkapasáról és gazzettéről van szó, hanem hogy ennek az egésznek Tízében valami rendszer van, mutatja a zsidó vérkereskedőnek rideg alakja. Azok a „legjámborabb és legbuzgóbb zsidók¹”, a kiknek nem volt alkalmuk vagy bátorságuk, hogy egy kereszténynek leöletése által vérenek birtokába jussanak, azt árúként vásárolták, hogy a zsidók keresztény vérrel kereskedést űztek.

Első sorban a zsidó vérpraktikának megismerésére szolgáló legfontosabb s megtámadhatatlan forrására, a trienti pernek a pápai levéltárban levő irataira hivatkozunk melyeket egy pápai küldöttség bizonyító erővel bíróknak jelentett ki.

A kis Simont tudvalevőleg a vén Sámuel zsidó házában és közreműködésével gyilkolták meg. Sámuel az múlok teltet, mint a többi vádlottak, teljesen bevallotta a vérrel való kereskedést. Illetőleg pedig a vatikáni iratok szerint ezeket vallotta: A zsidók, különösen a bölcsek és tapasztaltak azt beszélik, hogy egy keresztény fiúnak vére sokat használ lelkük üdvének, és ha azt meg lehet szerezni, min-

den erővel arra törekesznek, hogy megszerezzék, különben türelmesek. Mintegy négy évvel ezelőtt, monda Sámuel, ő Trientben négy aranyon egy Bär nevű zsidótól, ki ismeretlen vidékről jött, de Szászország nyelvén szólt, egy kis keresztény fiúnak vérével telt üvegpalackot (az üveg egy hüvely-széles volt) vett. Ez a Bär hitelesítő bizonyítványt vitt magával, a mely kimutatta, hogy ő törvényesen üzi kereskedését és hogy az, a mit elárúsít, valódi; megkérdezte, azt mondta, hogy az írásban héberül többi közt mondva volt: „Tudtul adjuk, hogy valódi, a mit Bär árul“. A bizonyítványt *Hol de Saxonia*, a zsidók főrabbija írta alá. Bär a vért egy belül ónnal bevont edényben vitte, a vér porrá volt törve; az edény fehér viasszal volt elcsukva, a melybe héberül e szavak voltak benyomva: „Mózes, a zsidók főrabbija“ és Sámuel, a, mint maga mondja a fenti szavak alá még ezt írta „Trienti Sámuel“, hogy tudassa, miszerint a maga részéről a kereskedőnek megbízhatóságát kimutató bizonyítványához csatlakozik.

Egy másik zsidó, *Angelo*, Trientben a keresztény vére] való kereskedésről a következőképen nyilatkozott: Bevallotta, hogy ő mintegy négy évvel ezelőtt, négy ezüst líráért bizonyos, Németalföldből a kölni érsekségnek Neuss nevű városából való Izsáktól egy keresztény fiúnak bab-szemnagyságú száraz vérét vette, hogy Izsák mint egy harminc éves, középnagyságú, szakállas férfi volt és fekete kalapot viselt; a vérrrel telt edényt egy kendőbe burkolva tartotta, a vér egy része folyékony állapotban, másik része por alakú volt. Izsák Trientből Velence felé utazott, Csütörtökön este Trientbe érkezett és vasárnapig ott maradt, Angelo házában lakott és ott evett; télnek idején volt, a

keresztények karácsonya előtt. Angelo azt mondja, hogy ő mielőtt Trientbe jött volna, Castel Gawerdiben, Brescia területében hét évig lakott nagybátyjával *Enselino Lazzari*-val. Megkérdezettvén, hogyan szerzett Enselino vért, azt telelte Angelo, hogy az első évben mikor Enselinónál lakott, egy blixeni *Rizardo* nevű zsidó egy levélben tudósította Enselinot, hogy vért vett és abból neki kínált. Erre Enselino azt mondta Angelonak, hogy ő (Enselino) gondoskodott a dologról (a vérről), és a hét esztendő alatt, a mely alatt nagybátyjánál lakott, húsvét előestéjén maccest sütöttek és abból a vérből a kovászba tettek és ezt, Enselino, mint a család feje tette; mert az volt a szokás, hogy a családfő tegye bele a kovászba a vérport.

Különösen érdekes *Tóbiás* zsidó nyilatkozata is, a ki a trienti periratokban mint sebész és orvos van megjelölve és azt mondta:

„Abban az évben (1745) minden erővel kellett keresztény vért szerezni, mert ez héber jubileumi év volt. Olyan évben nem szabad száraz, kereskedésben levő vérrel megelégedni, hanem a mennyire csak lehet, minden erővel keresztény fiú friss vérével kell rendelkezni. Ezt a vért meg kell szárítani, míg porrá nem lesz; azután évenként egy keveset a maccesbe kell tenni.“

Tóbiás egyszersmind azt is kijelentette, hogy keresztény vért nemcsak a maccesre használnak, hanem még a húsvéti borba is kevernek belőle.

Mikor megkérdezték Tóbiást, vajjon már előbb is használt-e vért, eleinte tagadni akart mindent; de aztán kijelentette, hogy négy—öt évvel azelőtt egy Ábrahám nevű zsidó kereskedőtől egy rajnai forinton annyit vett egy ke-

resztény fiú véreből, a mennyi egy dióhéjba fér. Sámuel biztosította őt, hogy a vér valódi és ezért vette meg tőle. Ábrahám a vért egy vörös edényben tartotta, a vér folyt és darabokra volt osztva, mennyisége mintegy tojásnyit tett ki. Tóbiás kijelentette, hogy azért adta vissza a vért Sámuelnek, mert neki nincs kályhája, hogy maccest süssön. Mielőtt Ábrahám Trientbe érkezett volna, ő (Tóbiás) Sámuelről megvette a maccest s ez biztosította őt, hogy a macces annak rendje és módja szerint van elkészítve és ez alatt nem értett mást, mint hogy keresztény vér van beléje keverve. Hová mehetett Ábrahám Trientből, azt nem tudta, csak gyanította, hogy Feltroba vagy Bassanoba ment. Tóbiás végre tanúságot tesz egy előkelő zsidóról, a ki a keresztény vérrel való nagykereskedésnek egy nemét üzte. Azt is megvallotta, hogy hat—hét évvel ezelőtt Velencében volt, Zsigmond császárnak e városban való jelenlétének alkalmából. Sok zsidó követte az időben Zsigmond császárt, hogy árukat vegyenek, ezeket aztán a császár kocsijára szállították és császári jószágoknak adták ki; ily módon vámentesen szállították áruikat. Akkor, úgymond Tóbiás, hallotta a velencei zsidóktól, hogy egy zsidó nagykereskedő is volt ott, a ki nagy mennyiségű keresztény fiú vért vitt magával s árusított el. Különbözik pedig e férfit cukorral kereskedett, miért is cukorzsidónak nevezték el. Egy bizonyos *Forbes* József mondta ő neki (Tóbiásnak), hogy keresztény vért szeretne venni az idegentől; épp így sok más zsidó is; a mint értesült, ezek is keresztény vért vettek; de ő maga nem vett. Megvallotta továbbá, hogy a krétai zsidót látásból egészen jól ismeri, jöllehet nevét és lakását nem tudta; csak „cukorzsidónak“ nevezték általa-

ban: ha látná, rögtön ráismerne; fekete szakállas férfi volt, fekete kalapot és fekete ruhát viselt, mely a görög divat szerint egész a lábáig ért. Azonfelül csuklyát viselt. Mintegy 44—50 éves lehetett. Az általánosan ismert Hassar nevű kölni zsidó, akit általában „szakállas zsidónak“ neveztek és a ki Velencében lakott, feltűnően sokat érintkezett a cukorzsidóval.

Tóbiás vallomásának egészen megfelelnek, jóllehet teljesen függetlenül és elválasztva nyilatkozott, a vén trienti Mózesnek nyilatkozatai is, Midón a bíró megkérdezte a 80 éves öreget honnét szerzi mindig a szükséges keresztény vért, Mózes azt felelte, hogy tíz év óta ezért nem sokat kellett fáradnia, ő már nem családfő, (ennek kell mindenkéltől erről gondoskodnia) hanem unokájánál, Sámuelnél lakik. Hanem azelőtt, (harminc esztendeig Speyerben lakott) egy kevés vért mindig egy elszász *Rotpoch* nevű zsidótól kapott.

Azelőtt pedig „Sbirterberg“-en telepedett le és a vért egy éppen itt lakó zsidótól vette, de ennek nevét már elfelejtette. Még előbb, már ötven esztendeje, Mainzban lakott: ott a vért egy *Sveschint* nevű kölni zsidótól szerezte és a szokott módon élvezte (a borba keverve). Arra a kérdésre, hogyan tudta meg a különböző helyeken, hogy tényleg egy keresztény fiúnak vérét kapta meg, azt felelte,, hogy a belsőségtől kiállított hitelesítő bizonyítványok kimutatták a vér valódiságát,

E kérdés annyival is jogosultabb volt, a mennyiben a keresztények vére nem mindig tisztán kerül kereskedésbe.. Moldavo, a ki áttért a kereszténységre, egyik 1804-ban kiadott könyvében azt mondja, hogy a keresztény vért vá-

szonból vagy gyapotból való rongygyal szokás felfogni. Ezeket darabokra vagdalják, elégetik s hamvát gondosan lepecsételt palackokba rakják és így a zsinagóga kincstárába helyezik. Hasonló alakban kerül valószínűleg kereskedésbe is, a vérkereskedők, kik közül az előzőkben többet neveiken neveztünk, nagyon magas áron adják el, azon hit-sorsosaiaknak, a kiknek maguknak nem volt alkalmak keresztény fiúkat lesaktolni.

Különösen gazdag volt a keresztények legyilkoltatásában a tizenötödik század második fele, ama idő, a melybe a trienti Simon halála esik. A gyilkosságok színhelyei különösen Velence és a szomszéd területek voltak. Ezen a vidéken egyedül 1480-ban három keresztény gyermeket ölték le a zsidók. Úgy látszik, ott abban az időben, a zsidó vérkereskedésnek egy gócpontja volt. Ama rettenetes krétai zsidó, a ki nagyban kereskedett keresztény vérrel, mint már említve volt, éppen akkor érkezett Velencébe. A kereskedésen nem keveset könnyített és lendített a kedvezmény, melylyel a velencei kormány pénzügyi okokból nagy mértékben halmozta el a zsidókat. A mint a gyilkosságok száma felszaporodott és a bírói vizsgálatok a zsidók vétsége ellen felmerülő minden kételyt eloszlattak, Velence területén is szigorúan intézkedtek; elűzték az összes zsidókat, hogy megakadályozzák borzasztó fanatizmusból keletkező kihágásaikat. —

A zsidó vértettek kétségtelenül egészen századunkig tartották fenn magukat és valószínűleg a keresztény vérrel való kereskedés is. Moldavo rabbi 1803-ban még mint fennállóról beszél erről a szörnyű szokásról.

A damaszkuszi perben Merlato osztrák alkonsul, a ki

valószínűleg maga is zsidó volt, nyilatkozata is fontos. Merlato ugyanis meg volt győződve az ott vádolt zsidók bűnösségéről. Azt írja a francia Ratti-Menton grófnak, hogy egy bizonyos *Piccietto* Izsákot nagyon gyanúsít, „mivel rosszul megy az üzlete; talán vérel szeretne kereskedni és ezt más országokban eladni.“ Ez eset megvilágítására a damaszkuszi periratok a következő tényt hozzák napfényre. A damaszkuszi vámhivatalba egy zsidó számára egy láda érkezett. Megparancsolták neki, a mint az elő van írva, hogy nyissa ki a ládát. A zsidó vonakodott ezt megtenni és eleinte száz, aztán kétszáz, később háromszáz, majd ezer, végre tízezer piasztert ajánlott fel, ha a ládát kinyitlatlanul elviheti. A vámhivatalnok hajthatatlan maradt; maga nyitotta fel a ládát és egy vérel telt palackot talált benne. Erre a zsidó azt adta magyarázatul, hogy náluk szokásos a főrabbi és más nevezetes személyeknek vérét eltenni. Ezzel a felelettel a vámhivatalnokok megelégedtek és engedtek a zsidót Jeruzsálembe menni. Jóval ezen eset után Ratti-Menton gróf kutatásokat rendelt el; de ezalatt meghalt a vámhivatal elnöke; utóda azonban azt vélte, hogy emlékszik, miszerint ama gyanús zsidó a vámhivatalban a Damaszkuszból való Stambuli Áron volt, ki 1810-ben Tamás-kapucinus atya szolgáját Damaszkuszban meggyilkolta, hogy vérét istentiszteleti célokra használja. Itt lehetetlen elfojtani a gyanút, hogy mindkét esetben egy és ugyanazon dologról, keresztény vérről volt szó és hogy Áron evvel ellátta a jámbor hívőket, vagy jobban mondva evvel kereskedett, mert ingyen nem adta volna a zsidó e becses, de veszélyes anyagot.

Ennyit a zsidó vérkereskedésről.

Tizenharmadik fejezet.

Megtért rabbinusok leleplezései a zsidó vértettét illetőleg. — Theophitus szerzetes.

Dr. *Frank* plébános bajor országgyűlési képviselő, egy kis kötetet írt e címen: „Az egyház és a zsidók“, mely be nem vallott vádirat akar lenni a zsidók számára. Egészscn érdekes és tanulságos anyagot állít össze és mi ez oldalról köszönettel vesszük a vallomást, hogy a hit, mely szerint a zsidók keresztény gyermekeket fogdostak össze és gyilkoltak meg, bizonyos mértékben jogosult; különböző körülmények, melyek nagyon is figyelemre méltók, alkalmasak volnának, e hitet megerősíteni. Sőt *Frank*, a zsidók ezen védője azt mondja: „Megengedjük, hogy a zsidók részéről tényleg történtek rituális gyilkosságok“. Különben dr. *Frank*nak úgynevezett „tanulmánya“ a következetesség hiányában leledzik, a mi egy művelt embernél nagyon furcsa dolog, ha az ember a tényeket és az idézeteket olvassa, melyeket a szerző fölhoz, egyenlő vagy még nagyobb joggal ellenkező következtetésekre juthat, mint ő jutott. Dr. *Deckert*. kath. plébános ezt megfontolt bizonyítással kimutatta. Az említett vádiratban már most *Frank* azt mondja, hogy „a zsidóknak egy nagy része, a kik a zsidó vallást ott hagyták és a kath. egyházba léptek, volt hittársaikat a rituális gyilkolás szigorú szemrehányása ellen oltalmukba vették. Újabb időben a zsidóságból megtértek közül, különösen a nagyra becsült, jámbor bécsi székesegyházi szónok

dr. *Veith* Manó volt, ki 1840-ben a szószéken, kezében a feszülettel, szentül megesküdt, hogy a vért, melyet a zsidók ellen vérelvezet, miatt emelnek, hamis és jogtalan.“ Frank idézi továbbá Mólitor tanárt, a ki *Veith* székesegyházi szónok nyilatkozatához feltétlenül csatlakozik és azt állította, hogy ő soha szóbelileg vagy írásból vagy bármi más úton a zsidóktól nem hallott olyant, a mi igazolná, hogy a zsidók valami vallási vagy szertartási célra embervért használnának, sőt sokkal inkább meg van győződve, hogy a zsidóknak általában minden vérelvezetet törvényük a legszigorúbban tilt.

Abban teljesen igaza van Franknak, hogy olyan zsidóknak a bizonyosságára fektet súlyt, a kik a kereszténységre tértek át, csak az kár, hogy főbizonyosága semmikép sem állja ki a próbát. Mert *Veith*nek nevezetes és sokszor felhasznált nyilatkozata tisztán találmány; maga *Veith* adott, alkalmat rá, hogy az a maga idején a „bécsi Egyházi Közlönyben“ megcáfoltassék. Dr. *Deckert* az egészet gyalázatos hazugságnak nevezi, melyet először *Itzig* zsidó hozott föl „*Pitaval*“jában és dr. *Brunner* *Sebestyénre* hivatkozik, mint még élő tanúra, „a ki ama hazugságnak arcátlan voltát minden sémitának és filosemitának írásbelileg bebizonyítani kész.“

A mi a másik védő tanút, *Molitor* tanárt illeti, a kire Frank támaszkodik, úgy holding tanár épp oly szentül és ünnepélyesen, de több tekintéllyel az ellenkezőről győz meg: hogy melyiknek higyjünk a kettő közül, az kérdéses nem lehet, *Molitor* véleményét ötven évvel ezelőtt, mondtotta ki; azóta a héber könyveknek tanulmányozásában és ismeretében (óriási haladást tettünk. A mi a talmud és a

héber vallási szokások ismeretét illeti, alig van tudós, a ki a prágai székesegyház kanonokját és az ottani egyetemnek héber régiségtan tanárát, dr. Holdingot fölülmúlná. Ezen még a legképtelenebb rágalmozások és gyalázások piszkos áradata sem változtat, melyet a zsidóbarátok a veszedelmes zsidók elleni küzdelem e rettenthetetlen harczosára zúdítottak. Rohling tudományos iratok hosszú sorával bebizonyította, hogy a zsidóknál szokásban van a vérhasználat, emlékezetünkbe idézzük a már előbb említett írását, a melyet a xanteni per alkalmából a clevi bírósághoz intézett, s a melyet e szavakkal fejez be: „A halál és örök bírám tekintete előtt nem tehetek másképp és be kell vallanom, hogy a vérvád (a zsidók ellenében) való igazság.“ Ezzel szemben Molitornak őszinte, de téves véleményét nem vehetjük figyelembe. Ha ugyanis Frank a megtért zsidók bizonyítványaival a vérvád valósága ellen mitsem bizonyít, mégis, mint már mondtunk, abban igaza van, hogy rendesen éppen e bizonyítványokra fektetnek súlyt; mert nyilvánvaló, hogy a megtért zsidók, különösen pedig ha rabbinusok voltak, leginkább tájékoztathatnak bennünket volt hittársaik szokásai felől. De magától értetődik, hogy azok a megtért zsidók is meghallgatandók, a kik azt állítják, hogy hittársaik mégis használnak embervért babonás szándékból. Ezek bizonyítványait elvetni: egyoldalúság, következetlenség, ostobaság volna. Miért tartjuk ezeket egész egyszerűen szavahihetői leneknek? Miért rágalmoznák ezek testvéreiket alaptalanul? Nem lehet okunk arra, hogy ezt föltételezzük; sőt ellenkezőleg ismeretes, mennyire rokonszenveznek fajukkal a kereszténységre áttért zsidók és mily tüzzel szoktak azon

vádakkal szembe szállni, melyekkel előbbi hitsorsosaikat illetik.

Engedjük meg, vagy tételezzük fel, hogy egyik-másik komolyan megtért, szavahihető zsidó biztosít bennünket arról, hogy a vérvád hamis, tisztán csak rágalom: ez az ellenkezőről való meggyőződést nem ingathatja meg. Ezek csak kijelentik és esküdjöznek, hogy *ők maguk nem tudnak* semmit a zsidóknál levő embervér élvezetről. De ebből korántsem következik, hogy olyan szokás egyáltalában nem létezik. Ezt ugyanis, mint a dolog természete kívánja és a mint később ki fogjuk fejteni, a legmélyebb titokkal veszik körül; nincs mindenkinek erről tudomása; némely vidéken e szörnyű szokás, csak kevés családban, mint titokzatos tan öröklődik át.

Így ki lehet magyarázni, hogy manapság sok zsidó, sőt némely rabbi sincs beavatva a vérvétel szokásába. A mi nézetünk szerint nem kultuszszal van dolgunk, mely mint ilyen lényegileg az új zsidóvalláshoz tartoznék, s a mely a zsidók véleménye szerint az örök üdvösségre elengedhetlenül szükséges volna, hanem oly szokással, mely a vallási tökéletesség magasabb fokára és az üdvösség nagyobb bizonyosságára vezessen, a melyhez csupán a választottaknak és beavatottaknak egy része juthat.

Ne gondolja senki, hogy ebben a kérdésben a zsidók és rabbinusok biztosításaira, a kik vallásukhoz szilárdan ragaszkodnak, valami nagy súlyt fektetünk; ezek a hittársaik ellen emelt iszonyú vádakra vallási könyvüknek, a talmudnak szabályait felhasználják, hogy t. i. a gojt, a keresztényt, rászedni és megcsalni szabad.

Sokkal tüzetesebb jelentést tesz a zsidók vérvételéről *Theophitus* szerzetes, ki megtérése előtt zsidó rabbi volt Moldva hercegségben, miért is Moldavo rabbinak nevezték, s közönségesen e néven szokták idézni is. 30 éves korában keresztény lett s belépett a görög egyházba, később szerzetes lett és 1803-ban moldvai nyelven egy kis könyvecskét írt e címen: „A héber vallás vértényészete.“ Lefordították görögre és arabra, de különös módon, — mint több más, a zsidóknak kellemetlen könyv — egészen eltűnt, a könyvkereskedésekből. A francia Laurent azonban, a ki a már idézett művéhez: „Relation historique sur les affaires de Syrie 1840—1842“, mint a damaszkuszi perhez szolgáló fontos bizonyítékot hozzácsatolta, megőrizte számunkra. 1883-ban Olaszországban újra kinyomatták és most ismét mindenki megszerezheti.

Hagyjuk magát a megtért rabbit szólani. Többek között ezt írja:

„Sok szerző írt már a héberekről és babonáikról. De sehol sem találtam azt a barbár titkot felemlítve, melylyel a zsidók bírnak. Ha valaki ezt érinti hát azt szokta mondani, hogy a zsidók keresztényeket ölnek és azok vérért felfogják; de sehol se találtam megírva, mit csinálnak a vérrel? A chachamok, a rabbik és csak egyes családok ismerik e titkot, melyet fiaikkal közlenek, de iszonyú átkok közt hallgatást parancsolnak, hogy soha se merészeljék azt elárulni.

A titkot csak egyetlen egy fiukkal szabad közölniük, azzal ugyanis, a kit arra alkalmasnak tartanak; meghagyják nekik, hogy később fiaikkal épp úgy cselekedjenek. Soba sem szabad e titkot egy keresztény előtt felfödözni,

még a legnagyobb veszélyben sem. Előbb veszítse el valaki életet és vérét, semhogy belőle valamit közöljön.

„Én azonban“, mondja Moldavo, „mindenek fölött félem Istent és nem törődöm atyám, a rabbik, főbbik és az egész zsidó népnek átkaival, én Istennek, Üdvözítőnknek, Jézus Krisztusnak és szent egyházának nagyobb dicsőségére mindent el akarok mondani. Velem a következőképen közölték a titkot: Tizenhárom éves voltam, midőn atyám négy szemközt elővett, és mélyebben bevezetett a törvény ismeretébe; egyre a keresztények elleni gyűlöletről prédikált, mondván, hogy az Isten megparancsolta — mert az kedves előtte, — hogy a keresztényeket le kell ölni és véroket a vérszokásokra eltenni. Aztán megölelt és folytatá: „Fiam, kényszerítlek az ég és föld minden elemére: őrizd meg mindig szívedben e titkot; sohase közöld testvéreiddel, anyáddal, leendő feleségeddel, egy élővel se, különösen pedig ne az asszonyokkal. És ha egyszer neked is tizenegy fiad lenne, mint nekem volt, ne közöld a titkot mindegyikkel, hanem csak egygyel közülök, kit legokosabbnak találsz arra, hogy a titkot megőrzi. Arra is tekintettel kell lenned, vájjon fiad hű- és buzgó-e a hitben.“ Végezetül azt mondta atyám: „Tagadja meg testednek a föld a temetkezést, vessen ki, fiam, ha meghaltál, öléből, ha te egyszer vértitkunkat elárulnád, bármily időben, bármi még oly fenyegető körülmények közt is, csupán azzal az egygyel közöld, a mint neked megmondottam. És ezt ne feledd még azon esetre se, ha kereszténnyé lennél és akár a magad érdekében, akármilyen más okból feljogosítottnak hinnéd magad arra, hogy közöld. Őrizkedjél valaha apádat elárulni, az által, hogy ez isteni titkot, melyet neked ma kijelentettem

napfényre hozd. Átkom ugyanabban a pillanatban fejedre szállna, üldözne téged egész életeden keresztül, halálodig, sőt túl az örökkévalóságban is.“

Nekem azonban más atyám támadt Jézus Krisztusban és más anyám a kath. egyházban és én hangosan akarom hirdetni az igazságot a bölcs Sirák szavai szerint: „Küzd-jetek egész halálig az igazságért!“

Moldavo rabbi maga beismeri, hogy életét a tett fel-derítések miatt veszély fenyegeti, de minden bizalmát Krisz-tusba helyezi és e szavakkal fejezi be e részt: „Reményem az örök Atya, menedékem az örök Fiú, erőm az örök Lélek, dicsőség legyen a Szentháromságnak!“

A ki tudja, mennyire csügg már régóta és még most is a zsidók elméje a vallásos és babonás eszméken, mily iszonyt érez a zsidó az átoktól: könnyen felfogja, hogy ily óvszabályok közt a vértitkot könnyen meg lehet őrizni. Hasonlót találunk egy némely ó-keresztény szektánál, a mely szégyenteljes szokásának egy részét titok leple alá burkolta, hogy azok felől soha sem lehetett teljes világos-ságot nyerni. Emlékezzünk meg továbbá a szabadkőműve-sek különböző titkos szertartásairól. Moldavo közléseivel megegyezik a vérszokás titkos továbbfejlesztését illetőleg *Anijelo-nak, a trienti perben kihallgatott tanúnak, a nyilatkozata, a ki, mint a pápai akták mondják, így nyilatkozott: „A zsidók öregebbjei és előkelőbbjei ezt mint titkot őrzik meg maguk közt, melyet egyik a másikkal közöl, úgy hogy apáról fiúra száll (ex successione)“.* *Vannak esetek, hogy a zsidó tényleg életét áldozta fél, sem hogy a keresztény gyilkolást, melylyel vádolták, bevallotta volna, mint Lévy Ráfael rabbi. Abból a hűségből, melylyel a titkot meg-*

őrzik, s azokból a korlátozásokból, melyekhez e közléseket kötik, már önként következik, hogy sok zsidónak egész életében erről vagy éppen semmi vagy csak bizonytalan fogalma van. Sőt meg vagyunk győződve, hogy sok zsidó családból a vérszokás pontos ismereti! teljesen eltűnt, olyanoknál különösen, melyeket a beavatottak már többé nem tekinthetnek, „hűknek és a hitben buzgóknak“. Bizonyára vannak a zsidók közt olyanok is, kikben csupán e szégyen- teljes babonára való gondolat is undort kelt. Viszont, hogy az orthodoxoknál a vérszokásoknak ismerete és gyakorlása még fönáll, s hogy a zsidók még manap is keresztény gyermeket ölnek le, azt az erre vonatkozó tények és írásbeli bizonyítványok előítélet nélküli ismerője kétségbe nem vonhatja. Minden más esettől eltekintve, már a damaszkuszi periratok teljesen érvényes bizonytságot tesznek erről. Minden óvszabály és a rabbik átkai dacára mégis sokan bevallották a vértitkot, különösen mikor életük forgott a koezkán.

Tizennegyedik fejezet.

Miért vágyakoznak a zsidók keresztény vér után? (I. Keresztények elleni gyűlöletből.

11. Babonaságból.)

„Ha egy zsidó“ — mondja Moldavo exrabbi — „elvéve ráutal is valamely iratában a barbár titokra, de sehol sem találtam fölemlítve, hogy mit csinálnak a zsidók a keresztények vérével.“ Éppen e homályos kérdést, hogy miért törekeshnek tulajdonképpen a zsidók arra, hogy ke-

resztényeket öljenek le, helyezi világításba a volt rabbi. „A kereszténység hasznára“ — írja említett könyvében — „én, a ki magam is, chacham és rabbinus, azaz: tanítómester voltam, a ki a zsidók minden titkát tudom és azokat magam is titokban tartottam és mikor mester voltam (Izraelben) fel is használtam: nyíltan leleplezem e titkokat a következő bizonyítékokkal, miután már Isten kegyelmével a szent keresztység által a zsidó álnokságból kivetkőztem.“

I.

„Az első ok, mely miatt a zsidók keresztény vélt használnak: a keresztény elleni gyűlölet. E gyűlöletben nevelik ivadékaikat, a mennyiben ennek mérgét már korai gyermekkoruktól fogva bele csepegtetik. Valósággal hiszik azt, hogy e gyűlöletet Isten parancsolta nekik és kedves dolog előtte, ha valaki a keresztényeket megöli. Bizonyos mértékben az isteni Megváltónak ama szavait teszik igazsággá: „A ki titeket megöli, Istennek kellemes cselekedetet vél tenni!“

Moldavo aztán továbbra terjeszkedik ki a keresztények elleni gyűlöletre, mely a zsidóknak már második természetévé vált. Mi meg vagyunk győződve, hogy korunkban nem minden egyes zsidó van e gyűlölettel eltelve, a mint Moldavo ecseteli, hogy vannak jobbérzelmű és nemesen gondolkodó zsidóink is (az egész zsidóság hány százalékát teszik ezek, azt mellőzzük). Másrésztől épp oly bizonyos, mint valami matematikai formula, hogy a keresztény gyűlölet a zsidófajnak ősrégi öröksége, hogy e gyűlölet fenn áll és fenn fog állni. A talmiul prédikálja nekik és egyenesen kötelességükké teszi ezt a legkülönbözőbb váltó-

zatokban, hisz a mi újabb korunkban som vagyunk hiányával azoknak a bizonyítékoknak, hogy a zsidók érzelmei általában a régiek maradtak. E megjegyzéseket szem előtt kell tartanunk, ha Moldavonak a zsidók keresztény ellenes gyűlöletére vonatkozó közléseit meg akarjuk érteni. A mit ő árul el nekünk, az erős dolog; de mint volt rabbi legjobban tudhat arról beszélni. Emlékeztet bennünket Salomo rabbi mondására: „Még a legkisebb kígyónak a fejét is szét kell tapodni.“ Ebből az következik, hogy a keresztényeket meg kell ölni, még a legjobbakat is, mert azok mind kígyók, s van egy törvény, hogy minden zsidónak életében egy keresztényt kell megölnie, ha örök üdvösségét el akarja érni. Ez az állítás kétségkívül csupán egy rabbinus fanatizmusának korcsszüleménye mert hogy a zsidóknál ily általános törvény létezzék, alig hihető, de ha elolvassuk a talmi;d parancsait, úgy rájövünk, hogy fanatikus fok még ily túlságosra is vetemedhetnek. De a keresztény vér élvezete pótlásul szolgált azoknak, a kik keresztényt nem öltek vagy azt megtenni félték.

Moldava azt mondja továbbá: „A zsidók külsőleg köthetnek a keresztényekkel szövetséget; de szívük bensőjében a legvadabb gyűlöletet táplálják ellenük és a legnagyobb undort érzik. Hogy ezt az istentelen elvet megerősítsék, meghamisítják a szentírást, a mennyiben egy magyarázatot csempésznek beléje, mely megrontott képzeletükhez illik. Így pl. az Exodus könyvének ama helyéhez: „Ne egyétek ama húst, melyből állatok ettek, hanem dobjátok a kutyák elé, az istentelen Salomo chacham, e magyarázatot fűzi: „Isten Mózes szája által megparancsolta, hogy az olyan húst a keresztényeknek adják el, mert Mózes

ott, a hol a kutyákról beszél, megátkozza a keresztényeket, liogy ebből érthető legyen, hogy a kutyák jobb fajtából valók. mint a keresztények“ stb.

Moldavo előbbi praxisából, mint rabbinus, számos szó-lásmódot is közöl, melyekkel a zsidók a keresztények elleni gyűlöletüknek és megvetésüknek kifejezést adnak. Ezek részint máshol is ismeretesek, annyival inkább lehet e szólá-moknak hitelt adni. Ő maga ezt írja: „A mi (keresztény) templomainkat azok tisztátalan helyeknek nevezik, a rabbi-nusok sáracsatornáknak és disznóólaknak mondják. A keresztényeket szentségtörő bálványimádóknak, egy keresztény fiút féregnek, a leányt piócának nevezik. Azt mondják, hogy a keresztény papok értéktelen adományokat áldoznak a bálványoknak. Mikor a keresztények karácsonyjukat és a vízkereszt ünnepét megülik, ez idő alatt a zsidók könyveiket befödik és az egész éjjelt a zsinagógában kártyázással töltik, mialatt Krisztust, szent anyját, a szent két és a keresztényeket, káromolják, e két éjjel, a „megvakítottak éjjé-nek“ nevezik. És tényleg, ezek a sötétség és vakság éjjei, de azokra nézve, kik szemüket az igazi világosság elöl el-zárják. Azok az istenkáromlások, melyeket e két éjjel, mi-dőn könyveiket a zsinagógában befödik, hallatnak: borzasz-tók; nem tudnám idézni őket a nélkül, hogy e lapokat he ne mocskolnám; már csak a gondolat, hogy valaha magam is úgy káromkodtam, borzalommal tölt el, s nem telietek egyebet, mint hogy bocsánatot kérjek az Istentől.

Ellenérvül nem hozható fel, hogy nálunk Magyaror-szágba a zsidók nem kártyáznak karácsony és vízkereszt éjjelén a zsinagógában. A zsidók vallási szokásai nagyon különbözők, nemcsak a különböző országok és vidékek sze-

rint, hanem még a városok és falvak szerint is. Igen sok babona lopódzott be a zsidók vallásgyakorlataiba. A „tévémentes“ rabbinusok önkénye és féktelen képzelte e tekintetben leghihetlenebb dolgokat vitte végbe. És mennél jobban délnek megy az ember, és mennél alacsonyabb a műveltségi fokozat, melyen a nép áll, a hol a zsidók laknak, annyival gonoszabbak ez utóbbiaknak a szokásai. Ha tehát a Moldvából való oxrabbi oly sajátságos dolgokat beszél, semmi hihetlent nem mond. Még csak egy szokást akarunk felemlíteni, melyet északon is megtalálni a zsidó községekben. Ha valakit eltemetnek, úgy néhány követ szoktak a halott koporsójába tenni, a mire a résztvevők aztán felváltva imádságokat mondanak, melyekben a többi közt e szólamok fordulnak elő: „Találkozol a názáreti Jézussal”, — felelet: „Úgy kövezd meg őt“ stb. A városokban e szokásokat már elhagyták, de nem kell a zsidóságot a vallási gyakorlatoktól egészen elszokott városi zsidók szerint megítélni, még ha nyíltan is az úgynevezett orthodox zsidókhoz számítják magukat.

De hallgassuk tovább, mit mond Moldavo exrabbi a keresztények elleni gyűlöletről, mely tényleg az új zsidó erkölcstannak lényeges alkatrésze és a mely a zsidókat a vértettekre készíti. „A zsidók gyermekeiket kora ifjúságtól kezdve a keresztények és szokásaik ellen átkozódásokra tanítják; ezeket bizonyos mértékben anyjuk tejével és a kenyérral csepegtetik beléjük. Egész bátran állíthatjuk, hogy a zsidó gyermekek abc-je a Krisztus, szent anyja és a keresztények elleni káromlások könyve. Ha a zsidó egy keresztény templom mellett elhalad vagy csak messziről látja, köteles annak az elmondására: „Legyen átkozott a

tisztátlanoknak tisztátalan lakhelye!“ A talmud erre az esetre előírja, hogy a zsidónak, a ki szórakozottságból a fönnebbi szavakat kimondani elfelejtette, később azonban eszébe jutott, vissza kell fordulnia, hogy kipótolja e hibáját, ha még nincs tíz lépésnyire a templomtól; ha már tovább van, mondja ki e szavakat visszatérés nélkül. Ha valamely zsidó egy keresztény halotti menettel találkozik, mondja: „Ez egy, bárha holnap ketten lennének! — Szóval a zsidók gyűlölete a keresztények ellen annyira viszi a zsidókat, hogy azt hiszik, ők egyedül képezik az emberi nemet, és a keresztények nem emberek“.

Az exrabbi itt megjegyzi: „Kérem azokat, kik könyveimet olvassák, ne higgyék, hogy szenvedélyből, népem elleni elkeseredésből írom ezt. Ellenkezőleg, a mi urunk Jézus Krisztus iránti hálából, a ki megmérhetetlen irgalmával szivemet meghatotta, eszemet kegyelmével megvilágosította, a ki erőt adott, hogy elszakítsam magamat a zsidó álnokságtól. Naponkint kiáltok Jeremiás prófétával Üdvözítőmhöz: Ki ad szemeimnek könyeket, hogy megsirassam népem bűneit? E nép, melyet egykor az Ur szeretett, kegyelmével és szentségével megáldott, a főuralomra emelt, most elszórva tévedez, de szétszóratása dacára is kemény nyakú, szemtelen, s rettenetesen romlott. A zsidó valóban megromlott, szemtelen, álnok. Az igaz, hogy ha egy keresztény hozzá betér, udvariasan és barátságosan fogadja, de mihelyt az házát elhagyja, szigorú kötelessége a zsidónak azt mondani: „Szálljon e keresztény fejére, házára és családjára, mind azon nehéz betegség, szerencsétlenség, szenvedés és üldöztetés, mely családomat és hazámat. fenyegette, fenyegeti és fenyegetni fogja.“ Végezetül fel akarom deri-

teni és megmagyarázni az okot, miért írom ezeket. Kettőd cél lebeg szemem előtt; először: hogy a zsidó, lia majd minden keresztény szemére veti álnokságát, tartson penitenciát, a helyett, hogy a rosszban megátalkodott maradjon,, hogy hagyja ott a tévelyt és térjen a keresztény vallásra: akkor Jézus Krisztust vallók lesznek és társaink az üdv útján, melyre én is léptem. Másodszor ha a keresztények látni fogják a zsidók nyomorult állapotját, tévelyeket, az Isten igazságosságának rettenetes büntetéseit fölöttük, nein fognak boszankodni, hanem az üdvös félelemtől meghatva örizkedni fognak a bűnben való megátalkodottságtól és-Istennek hálát adnak, hogy nem zsidóknak születtek.“

A mit Moldavo a zsidóknak a keresztények elleni gyűlöletéről közöl az semmi újat sem nyújt annak, a ki a Talmud tanait ismeri; fontosságuk csupán abban rejlik, hogy egy volt rabbi erősíti meg oly nyílt és beható módon a már ismeretes dolgokat. Nem is lehetnek nyilatkozatai feltűnőek,, egyszerűen csak megmutatják, hogy használják fel a talmud tanait gyakorlatilag.

Alább behatóbban fogjuk kimutatni, mennyiben képezik a talmudnak gyűlölettel és gyilkossággal telt tanai a zsidó vérszokás alapját. Hogy e gyűlölet tényleg oka annak, hogy a zsidók, keresztény gyilkosságot űztek, a zsidó vértettek egy hosszú sora mutatja. Csak arra utalunk, miként énekeltek a zsidók, mikor a trienti Simont kínozták: „így tettünk Jézussal, Isten fiával; vajha minden ellenségünkkel így bánhatnánk.“ Az ebből származó pörben egy Vitale nevű zsidó kijelentette, hogy a fiút tükkal szurkálták és Jézus emlékezetére karjait kifeszítették. És mikor Vitalet megkérdezték, mit ért ő ez alatt, azt felelte, hogy azt Jézusnak, a-

a keresztények Istenének kigúnyolására és az iránta való megvetésből tették; meg is újították az értelemben (tehát gyűléletből) minden évben Jézus szenvedésének emlékét, mennyiben évenként egy keresztény fiú véreből vegyítettek a maceszbe.

II.

A második ok, hogy a zsidók annyira kíváncznak keresztény vér után, az, hogy babonás célokra akarják felhasználni.

Moldavo exrabbi e pontról röviden beszél, hogy annál behatóbban időzzön a zsidó vérszokás megokolásáául, a lelki üdvre való felhasználást illetőleg. Azt mondja: „A zsidó vérszokás második oka a zsidók babonás volta. Ráadjak fejüket a bűvészeire, kabalákra, varázslásra és mindenféle babonás szokásokra, ördögi praktikákra, melyeknél keresztény vért használnak. Isten átkát láthatni ebből, mely a zsidókat érte. Isten elfordult tőlük keményszívűségek miatt, melylyel Krisztust, az Urat, megtagadták és Messiásnak nem akarták elismerni. Ez átkot Isten már a „Deuteronomium“ könyvében“ hirdette e szavakkal: „Megver téged az Úr Egyptom fekélyével ..... és rühel és viszketeggel úgy, hogy meg nem gyógyulhatsz.“ (Ez az idézett könyv 28. fejezete 57 és 35 versének összevonása.)

„A betegségek és az átkok tényleg érték a zsidó nemzetet. Ha a gyalázatos chachamok e betegeket meglátogatják és orvosságot adnak nekik, előbb behintik keresztény vérrrel, s így akarnak gyógyítani. Ezeken kívül még más átok is terheli a zsidók vállait; még pedig az, melyet őseik Pilátus jelenlétében maguk ellen idézték lel: „Az ő vére szálljon ránk és gyermekeinkre.“ Ő, mily súlyosan terheli őket ez az ő átok! Boldogtalan nép!

Ennyit mond a volt rabbi, a kinek élénk nyelvezete épúgy fejezi ki a megtalált keresztény igazság iránti lelkesedését, mint, népének vaksága felett érzett keserves fájdalmát. Különösen találónak tűnik fel nekünk az a megjegyzése is, hogy tudniillik volt hittársainak keresztény vér után való babonás és szenvedélyes vágya, mely (különösen a középkorban) oly rettenetes üldöztetéseket, sőt kivégeztetéseket is szerzett nekik, ama gyalázatos átoknak, hogy Krisztus vére rájuk és gyermekeikre szálljon, a következménye és büntetése. A mint akkor Krisztus vérének kiontását szerencsének tekintették cs vágyva követelték, de az vétkükre és romlásukra szolgált, úgy még most is mindig kíváncsoznak keresztény vér után, azt hívén, hogy lelkük és testük üdvére szolgál. Tény, hogy e vérszomj most is gonosztevéökké teszi őket és egyre mélyebben süllyeszi a romlásba.

A babona általában abban áll, hogy az ember bizonyos dolgoknak rendkívüli, természetüket felülmúló erőt tulajdonít; épp úgy tulajdonítanak a rabbinusok is titkos erőt a keresztény vérnek, különösen azt az erőt, mely bizonyos betegségeknél gyógyító erővel bír. Egy másik megtért zsidó *Brentz Frigyes Samu*, az „*Abgestreifter jüdischer Schlangenbalg*“ című könyvében érdekes adatokat nyújt a babonás szokásokról. Azt írja: *Ha egy zsidónőnek a szülésnél nagy fájdalmakat kell kiállania, akkor a rabbinus vagy bármely kíváló tagja a községnek egy tiszta darab pergamentpapirost vesz elő, három cédulát metsz és feltúrja azokat; az egyiket a szájába tesz, a másikat a fejére, a harmadikat jobb kezére; akkor mindjárt megszüli a gyermeket. De milyen tintával kell e cédulákat teleírni? Ezt gondosan titkolják. De egészen szavahihető és teljesen megbízható*

forrásból tudom, hogy a zsidók időközben keresztény gyermekeket vesznek vagy lopnak és belőlök veszik a vért, melylyel ama cédulákat teleírják. Ezt, mint biztosan tudom, nem tartják véteknek. Jóllehet maga Eisenmenger nem veszi föltétlen biztosnak a tanúságot, mi megerősítve látjuk a 1888-iki boroszlói eset által, a melynél egy rabbi becsalt a házába egy nyolc éves keresztény fiút, több vágási sebet ejtett rajta s vérét itatópapírral gondosan fölszívatta. Saját vallomása szerint ez által, bűneitől akart megtisztulni, s miután az ő bűneinek átvétele után a keresztény vérral itatott papír bűnössé lett, elásta a temetőben, hogy ne legyen emberek közelében.

Bonfinius „Fasti hungarici“ című könyvében mely egy keresztény gyermeknek zsidók által történt megöletéséről szól, négy okot hoz fel, melyek miatt a zsidók e gázságokat űzik, s a melyek alapgyökere ama babonás hitben rejlik, hogy a keresztényvér gyógyító erővel bír. „Először is azt hiszik, hogy a keresztényvér a körülmetelésnél vércsillapító hatást gyakorol. Másodsor, hogy az a vér az ételbe keverve és elfogyasztva kölcsönös, nagyobb szerelmet támaszt, (mint a középkorban használt szerelmi báj-italok). Harmadsor, hogy a vérfolyásban szenvedőket azonnal meggyógyítja. Negyedszer, hogy a keresztényvér Istennek tetsző áldozat.

Ez az utóbbi magasabb, vallásos motívum, melyről a következő fejezetben lesz szó.

Tizenötödik fejezet.

III.

A keresztény vér mint zsidó Szentség.

Az előbb említettük, hogy a keresztény vért különféle betegségeknél varázsló gyógyszernek, szerelmi itálnak stb. használták; ez azonban csak mellékes alkalmazása volt; a legfőbb ok, a mely miatt sok orthodox zsidó a keresztények vérét oly szerfölött sokra becsülte, hogy annak megszerzéséért még vagyonát, sőt életét is kockáztatta, vallási motívumra vezethető vissza. Ők ugyanis azt hiszik, hogy ezáltal a legnagyobb buzgóság és jámborság cselekedetét végzik, mely által lelküket megtisztítják, Isten előtt kedvessé teszik, sőt hogy azt ezáltal az örök kárhozattól megmenthetik. Efelől legpontosabb felvilágosítást ad a már említett Moldavo rabbi; de egyúttal említsük itt azt is meg, hogy saját praxisa szerint különféle ünnepélyes szertartásnál hat alkalommal használnak keresztény vért, t. i.: házasság kötésnél, körülmetélésnél, orthodox zsidó halála alkalmával, hosszú napkor, húsvétkor (a kovásztalan kenyérben és borban) és a tisztulás ünnepén.

Moldavo általánosságban ezt írja: „A midőn a harmadik ok megvilágítására térünk át, a mely miatt a zsidók keresztényeket gyilkolnak és vérüket összegyűjtik és felhasználják, meg kell jegyezni, hogy tulajdonképen cs lényegében egy gondolat a mérvadó, melyet különösen a chacliamok vagy rabbik ápolnak, hogy tudniillik Jézus Krisztus a názarethi, Mária fia, a kit atyáik keresztalálra ítélték, ta-

lán mégis, az igazi Messiás, a kire a pátriárkák és próféták oly soká váraoztak és ki után oly annyira sóhajtoztak. Ezen gondolatot Jeremiás próféta következő szavaiból merítették: „Szomorkodjatok egek! és annak kapui! fölötte szomorkodjatok, úgymond az Úr. Mert két gonoszságot cselekedett az én népem. Elhagytak engem, az élővíz kútfejét és maguknak kutakat ástak, omladozó kutakat, melyek vizet nem tarthatnak.“ (Jerem. II. 12—13 vers.) Ezen jövendölést jól ismerik a rabbik. Annás és Kaifás is ismerték; tudták ők azt, hogy azon Jézus, a kit ők halálra ítélték, kinek halálával Barrabást megmentették, az igazi Messiás. Az istentelen rabbik ép oly jól ismerik azon hely értelmét is. Csak kevélységük és szívük keménysége miatt nem akarnak Krisztusban hinni. Így azután új parancsokat eszeltek ki, a melyeknek segítségével a keresztények vére árán megszabadulni akarnak.“

Valóban, a hívő zsidónak, ki az ószövetség jövendöléseiben erősen hisz, könnyen ébred fel lelkében ama gondolat, hogy a názárethi Jézusban a nekik megígért Messiás jelent meg. Mi csak példaképpen utalunk Bániéi és Aggiius jövendöléseiben foglalt időpontra, mint a Messiás eljövetelének idejére. Ezek következtében azon században, Krisztus születése ideje körül, a jövendő Messiásnak úgy szólván lázas várása foglalta el a sziveket. Nagyravágyó ámítók törekedtek azt az időt hasznukra fordítani; azon időben egymásután nem kevesebb mint 30 Messiás lépett fel; nagy pártot szereztek maguknak, míg ezelőtt senkinek sem jutott az eszébe, hogy Messiásnak adja ki magát, mint később sem. Ha ehhez még hozzáadjuk, hogy ezen időben a zsidók birodalma örökre megsemmisült, a nemzetség feloszlott és

az egész világba szétszóratott, a templom pedig elpusztult, hogy az áldozatok, s az ezer évi istentisztelet megszűnt; ha e mellett még Krisztusnak nagy jelentőségű fellépését a világtörténelemben megfontoljuk a melylyel új korszak kezdődött, s nemcsak a zsidóság, hanem pogányság is legyőzött; ha meggondoljuk, mint tartotta fenn magát a kereszténységnek az egész világot átalakító ereje év századokon és évezredekken át, és tartja fenn magát még manapság is minden világrészben; akkor megérthetjük, hogy némely a bibliában jártas és gondolkodó zsidókat minden időn keresztül ama kétely oly hatalmasan kínozott, hogy a názárethi Jézus mégis csak az Messiás lehet. Akkor pedig örök kárhozat fenyegeti őket. A rabbik anynyira féltették híveiket ama kételytől, hogy a kereszténység első századaiban, megtiltották nekik, hogy a keresztényekkel a Messiás eljövetelének idejéről vitatkozzanak. Arra törekedtek, hogy övéik lelkében a kereszténység és zsidóság között áthidalhatlan örvényt készítsenek, mindenek előtt égő gyűlölet és mély megvetés által, a melyet híveikbe minden ellen, a mi keresztény, rendszeresen beoltottak. A mint a századok folyamán egyrészt ama remény, hogy a Messiás még megjelenik, mindinkább elenyészett, másrészt pedig a názárethi Jézus a történet folyamán bizonyosságot tett magáról, mint a népek újrateremtője, mint igazi Megváltó, éppen akkor erősödött a hitbuzgó zsidóknál a vágy, hogy ők is Benne keressék üdvösségüket. *A rabbik ellenben, hogy a tömeges áttérést a, kereszténységre és ezáltal saját hatalmuk és állásuk tönkremenését megakadályozzák, ama kétségbeesett gondolatra jöttek, hogy megváltásra sóvárgó híveiknek részt szereznek*

Krisztusból, de oly módon, hogy ne kelljen nekik a zsidó

vallásról a kereszténységre áttérniük. E célból találták fel, a mint már említettük, a keresztény vér használatát, és pedig szentség alakjában (mint szentséget).

Bizonyára rémületes és ellenmondás teljes gondolat! A ki azonban tudja, hogy a rabbik a legnagyobb ostobaságok és ellentmondások egész tömegét adták elő a zsidóknak az úgynevezett „elismert vallásforrásban“!) mint hitigazságokat: az legkevésbé sem fog csodálkozni amaz eszme merészségén.

Hogy a rabbik miként iparkodtak a keresztény vérről vonatkozó csodálatos tanításaikat kimagyarázni, erre nézve útbaigazít a „Civiltá Cattolica“, című, a jezsuitáktól kiadott tudományos folyóirat, a mely a megfigyelésre méltó tanulmányok egész sorát hozta az új zsidóvallásról. A most közölt fejezet a trienti perhez van kötve, a mely teljes határozottsággal bebizonyította, hogy a zsidók a fiút meggyilkolták, hogy vérhez jussanak a húsvétünnepre. A vádlott zsidók valamennyien bevallották, hogy a keresztény vér lelki üdvösségükre szükséges. A „Civittá“ következőleg ír: „Hogy a vér nekik valamire szükséges, az magától érthető volt. De hogy az lelkiüdvösségükre nézve hasznos legyen, saluti animarum ipsorum judeorum, arra a gondolatra keresztény ember soha sem jutott volna. Valóban felette nehéz, hogy az ember e zsidó nézetbe beélje magát. Tehát a vér használata az ételekben vagy italokban, vagy körülme-téléseknél, ez szolgál a zsidók lelkiüdvösségére! Hogyan? Hát a kereszténység nem valami borzasztó dolog a zsidók

szemében? Nem olyan vallás e az az ő nézetük szerint, mely rosszabb a bálványimádásnál és a mohamedán vallásnál? Hogyan használhat lelkiüdvösségüknek a vér s még hozzá keresztény vér? Hogyan lehetséges mégis, hogy a zsidók annyira üdvösnek tartják, hogy a déli és keleti vidékek lakói századok folyamán életüket és mindenüket nagy veszélynek tették ki, csakhogy keresztény vérhez jussanak, hogy a kenyérrel egyék, borral vegyítve ígyék, a körülmételésnél használják és pedig, mint látni fogjuk, lelkiüdvösségük előmozdítására.“

„Hogy ezen kérdésre némiképp valószínű feleletet adjunk, mindenekelőtt amaz átokra kell gondolnunk „Az 5 vére mirajtunk és fiainkon“. E szavak teljesezésbe mentek a tévedésbe ejtett, hitetlen népen, és rajtok maradnak az idők végéig oly értelemben, hogy t. i. a nép Isten átkával van megterhelve. Azonban eddig még senki nem gondolt arra, hogy a talmud zsidók ezt még más értelemben teljesítik, lmsvétkor és a körülmételésnél.

Az orthodox zsidók a körülmételésnél a keresztény vért saját beösmerésök szerint a seb gyógyszeréül alkalmazzák. Tényleg azonban inkább szellemi, lelki gyógyszer, mert ha tisztán anyagi gyógyszer volna, miért nem használják ép úgy a nem keresztények vérét? Könnyen jut az ember arra a gondolatra, hogy a zsidók komolyan kételkedtek; vájjon nem jelent-e meg már a Messiás? E bizonytalanságukban megemlékeztek a babyloni talmudisták az igazi, szent zsinagógának hagyományairól és hogy hitsorsosaik lelkiüdvösségét az isteni megváltó vére árán biztosítsák, feltalálták a húsvéti ünnepekre és körülmételésre a vérrítust, a keresztény vér használatát.“

„Egész a mai napig, vagy legalább a XV. század közepéig, — mint a trienti Sámuel mondja — azt tanították a zsidók, hogy egy keresztény fiú vére nagyon hasznos a lélek üdvére nézve. Hogy azonban ezen vér hasznos legyen, szükséges, hogy 7 éven aluli fiútól, azaz ártatlan gyermektől vegyék, mert az ó-zsidó hagyomány szerint a Megváltó is a férfinemhez tartozó és ártatlan volt.¹⁾

„Egyszóval, a főcél, a mely a zsidóknak a vérrítus alkalmával szemeik előtt lebegett, nem a megvetés és gyűlölet Krisztus, szenvedései és a keresztény vallás iránt, hanem saját lelki üdvük, melyet azáltal törekedtek elérni, hogy luisvétkor és körülmetélésnél keresztény vért használtak. Ez a szellemi gyógyerő létre jön ama mód által, a hogyan a vért szerzik, legalább a Cabala és a zsidók tanulmánya így tanítják. A gyakorlatnak megfelelően Babylonban az volt az előírás, hogy a vért a gyerekektől el kellett venni, miután oly helyzetbe hozták, a milyenben Jézus is meghalt (t. i. kifeszített karokkal, keresztalakban). Csak e körülmény keltette fel a véleményt, — nem pedig maga a rítus, — hogy ezáltal Jézus iránti megvetésüknek és csúfolódásuknak is kifejezést akarnak adni.

A zsidók különben már maguktól is hajlanak Krisztus becsméréseire és ócsárlására. A vérszertartásnak azonban nem célja, hogy őket arra buzdítsa. Mert ha ez az eset állna, akkor nem volna annak értelme, hogy egy gyermek

¹ Csakhogy ezen feltételt már nagyon régen nem tartották meg, mivel sokszor lehetetlen volt; megelégedtek idősbek, vagy nők vérével is, mint ezt számtalan eset bizonyítja: a történelem azt is bizonyítja, hogy kis gyermekeknek előnyt adtak a gyilkolásuknál.

vérét a felnőtt vérénél többre becsülik, és annak, hogy a vért tisztán csak húsvétkor és a körülmetéléskor használják, nem pedig minden kedvező alkalommal. Hisz akkor mindenkor, minden időszak és az első a legjobb alkalom is volna a vérszertartás foganatosítására, ha a zsidók főcélja ez által Krisztus és a kereszténységnek megvetése és meggy alázása lenne, nem pedig saját lelkiüdvök. És végül ha Krisztus szenvedéseinek meggyalázása és megvetése volna a vérrítus célja, miért őrzik akkor a zsidók oly nagy gonddal ezt a vért és adják el drága pénzért, a helyett, hogy azt gyalázatra és megvetésre eldobnák? Világos ennél fogva, hogy a zsidó vérrítus húsvétkor és a körülmetélésnél általános törvény, mely minden zsidót lelkiismeretben kötelez, hogy keresztény gyermek vérét használja, mindenek előtt saját lelke megszentelésének és megmentésének céljából, azután pedig másod sorban arra is, hogy ez által Krisztuson és a kér. valláson gyalázatot és megvetést kövessen el.“ így ír a „Civiltá“. Fejtegetéseit lényegében mindenütt helyeselhetjük, csak ott nem, a mikor azt írja, hogy a vérrítus „általános“ törvény, a mely „minden“ zsidót lelkiismeretben kötelez. Erre nézve hiányzik a bizonyíték. Igaz ugyan, hogy különösen a középkorban a keresztények meggyilkolása és a vér használata a zsidók között keleten ép úgy mint nyugaton, Németországban ép úgy mint Itáliában s más országokban igen el volt terjedve, a mi azt a gyanút kelti föl, mintha akkor minden zsidó egyformán gyakorolta volna. Hanem, mikor az ember általános, mindenkit kötelező törvényről beszél, akkor a zsidók irataiból kellene egy ilyent felmutatni, ott azonban nem találunk nyomára. Mint általában, úgy a „Civiltá“ előadásában is feltűnő az ellentmondás, a mely abban rejlik, hogy a zsidók a keresz-

tény gyilkolással egyrészt Krisztust csúfolják, másrészt a vér használata által részt akarnak belőle. De hogy két ily ellenmondó gondolat egy és ugyanazon zsidó fejében helyet találhat, az a történelem által bebizonyított és a trienti és damaszkuszi vallomások, kétségbevonhatlanul bizonyítják. Ez csak az elvakítás átkában leli megfejtését, a mely az egykor kiválasztott népet oly sokszor fenyegette, és a melyen oly szörnyű módon teljesedett: „Látva nem látnak és hallva, nem hallanak“.

A zsidók gondolatmenete azonban ennél a vallásgyakorlatnál ránk nézve rejtély marad; sőt még az sem világos, hogy mi módon akarnak a keresztény gyermekek véreinek használata által részt nyerni Krisztusból; az utóbbival a „Civiltá“ sem foglalkozik behatóbban. Mi megkíséreljük a dolognak legalább némiképp a mélyére jutni. Az áldozati állatok vére az ó-szövetség szertartási törvényeiben nagy szerepet játszott. A legkülönfélébb alkalmakkor használták. Erre vonatkozólag a tények egész sorozatát hozhatnák fel. De egyszerűbb a dolog, ha szt. Pált hallgatjuk, a ki levelében, melyet egykori hitsorsosaihoz, a zsidókhöz intézett, a zsidó istentiszteletben a vér jelentőségét oly röviden és hatalmasan kiemeli. Pál nagyon könnyen adhat nekünk felvilágosítást. Hisz ő maga is Írástudó volt és megtérése előtt oly nagy buzgósággal ragaszkodott az ó-zsidó hithez, hogy ő boszút és vért lihegve ment az Úr tanítványai ellen, mint az „Apostolok Cselekedete“ leírja. A jelzett könyv kilencedik részében, (a 19—22. versig) a következőképp ír: „Midőn Mózes a népnek felolvasta a törvény minden parancsát, vette a borjak és bakok vérét vízzel, vörös gyapjúval és izsóppal, meghinté magát, a könyvet s

az egész népet, mondván: „ez a szövetség vére, melyet nektek az Isten parancsolt.“ A sátort és a szolgálat minden edényeit hasonlóképen vérrel hinté meg. A törvény szerint majd minden tisztulás vér által történik és *vérontás nélkül nincsen bocsánat*.

A vérontás ennél fogva a bűn és az engesztelés kifejezése a melynek az ó-szövetségben jelképileg minden bűnt magára vevő Messiásra való tekintetből engesztelő és tisztító ereje volt. A ki vétkezett, az áldozatot mutatott be, például egy bakot; a pap képletesen feloldozta a bűnbánót, és a bűnt, az állat fejére rakta, melyet azután megöltek, és vérért kifolyatták.

Hol azonban az engesztelő vér a keresztény kor zsidóinál? Teljességgel hiányzik náluk. Nincs templomuk, nincsenek papjaik, nincs többé áldozatuk; sehohsem nedvesíti meg az irgalomért esedező engesztelő vér az oltárt? De: „Vérontás nélkül nincs bocsánat“ mondja határozottan szt. Pál apostol, zsidó szempontból szólva.

S mégis a legelső és legélenkebb szükséglete minden üdvsövärgó léleknek az adósság lerovása, melytől egy ember sem érzi magát mentnek, ha igazán őszinte akar lenni. Ezen szükség érzete a zsidóknál Krisztus után is ép oly élénk, mint volt előtte; ők a bűn eltörlésére hatásos eszköz után sóvárognak, mely a régi, véres engesztelő áldozatot pótolta. A végtelen, nagy és tökéletes áldozatot is vérontással mutatták be a Jeruzsálem közelében fekvő hegyen, a mennyiben ott Krisztust az Úrnak feláldozták és minden csepp vérért kiontották.

Ha tehát, mint Moldavo rabbi állítja a zsidók titkon kételkednek, hogy Krisztus mégis csak az ő Messiásuk lehet,

úgy vérében részeseknek is kell lenniük. Ők az új-szövetség iratait, és nézeteit, nagyon jól ismerték, különösen pedig az egykori írástudó szt.-Pál leveleit, a ki több helyen behatóan fejti ki, miszerint minden keresztény egy szellemi testnek a tagja, a melynek a feje Krisztus; az a test Krisztus testével az Oltáriszentségben tápláltatik: „Egy test vagyunk mindnyájan, kik egy kenyérben részesülünk.¹⁾

Hisz az Úr szavai szerint éltető erő hatja át a főt és a tagokat, miként a szőlőtőt és szőlővesszőt. Ha tehát, mondogatták maguk között az öreg rabbik, mi magunk nem lehetünk részesek Krisztus engesztelő vérében, akkor vegyünk egyet tagjai közül, egy keresztényt, vegyük a vérét, s részünk lesz Krisztusban. így tehát a zsidók a keresztényvért szent tiszteletitárgynak tekintik, a mely által lelkük bűnbocsánatiban és kegyelemben részesül; szentségnek tekintik, a mint Moldavo rabbi világosan kimondja, vagy szentelménynek, a minek inkább mondhatnék.

Alig van eset, hogy a zsidók megelégedtek volna azzal, hogy a keresztényhői csak kevés vért vevőn el, életben hagyják; legtöbbször azonban, sőt csaknem mindig, ha egy keresztény kezeik közé került, arra törekedtek, hogy vérét teljesen elvegyék, minthogy erre soknak volt szüksége és nekik fölötté becses volt. Ez mindenesetre csak megöléssel történhetett, a melyet a legkülönbélebb módon hajtottak végre. Lehet-e csodálkozni azon, hogy a zsidók ily jó alkalommal szenvedélyes, vakbuzgó véralkatuknak megfelelően gyűlöletüket a keresztények ellen minden fék-

¹⁾Lásd. I. Cor. X. 17., Eph. IV. 15 —16; Kolosz. II. 18. Eph. I. 23. és II. 21—22.

nélkül dühöngeni engedtek annyira, hogy utóbb előírták hogy a kereszténynek kínok között kell meghalnia, ép úgy mint az első keresztény áldozatnak, t. i. mint magának, Krisztus Urunknak. Csodálkozhatunk-e a fölött, ha meggondoljuk, hogy mily önzők és vakbuzgók voltak a rabbik, kiknek mindegyike „tévmentes“, különösen vallástörvényeikben a talmiul állítása szerint? Legkevésbbé csodálkozhatunk a fölött, hogy egy keresztény borzalmas leölésének egyidejűleg a kereszténység elleni gyűlöletüknek adnak kifejezést és részt akarnak venni Krisztusban, föltéve, hogy ő valóban a Messiás. E szempontok azonban nem zárják ki azt, hogy a megvetés és gyűlölet következtében, melyet a talmud minden nemzsidóval szemben hirdet, a zsidók nem egyszer tisztán csak gyűlöletből gyilkolták meg a keresztényeket, vagy gójokat.

A zsidó emberáldozat figyelemre méltó helyettesítőjének tűnik fel a majom-áldozat, melyről több író tesz említést, köztük egész világosan Margarita Antal (Antonius Margarita), egy főrabbi megtért fia. Ez azt írja, hogy az öreg törvénytanárok (a rabbik) az ajánlották, hogy majmot kellene venni s azt ölni meg, minthogy az hasonlít leginkább az emberhez. Ebből egész alaposággal lehet következtetni, hogy végül mégis csak az emberi áldozat a legtökéletesebb.“

Tizenhatodik fejezet.

A keresztény vért mily esetekben használják szentelmény gyanánt? (I. A házasságkötésnél. II. A körülmetélésnél.)

Miután már láttuk, miként jutottak a zsidók arra a gondolatra, hogy a keresztény vért lelki üdvösségük előmozdítására használják fel, hallgassuk meg, hogy mely esetekben alkalmazzák. Moldavo rabbi, mint említettünk, hat esetet hoz tel, s azokról a következő részletes felvilágosításokat nyújtja.

1: Legelső eset a *házasságkötés*. Ha a zsidó házasságra lép, huszonnégy órai, szigorú böjttel készíti elő magát, naplementéig még egy korty vizet sem iszik. Ha a nap leszállt, eljön a rabbinus; elővesz egy keményre főtt tojást, a héjától megfosztja, s aztán két felé vágja. Só helyett valami különös hamut szór rá, melyről majd adunk felvilágosítást; ezután átadja a házasulandó feleknek. Mialatt ezek megeszik, a rabbi imádságot mond, melynek tartalma körülbelül ez: „Vajha nyernének a házastársak erőt arra, hogy a keresztényeket megöljék, vagy legalább annyi hatalmat. hogy őket minden időben tévútra vezessék s az ő kincseikből s munkájuk verejtékéből meggazdagodjanak.

A mi az említett hamut illeti, az vérből származik. Még pedig lehetőleg fiatal kereszténynek, borzasztó kínzások közt szerzett vérből; tényleg nem egyéb, mint keresztény vér más formában. A vér egy részével kisebb vagy na-

gyobb mennyiségű vásznat vagy gyapotot ászatnak be. Ezt azután megégetik, a hamut gondosan összegyűjtik s jól lepecsételt üvegekbe teszik, melyeket a zsinagógákban őriznek. Ezek az üvegek a rabbinusokat illetik, kik vagy maguk használják fel a tartalmát, vagy elküldik azokba az országokba, hol a zsidók nem rendelkeznek keresztény vérrrel, vagy a rendőrség ébersége, vagy a keresztények óvatos bizalmatlansága miatt. Különböztetendő, hogy friss vér csak a kovásztalan kenyérhez szükséges; szükség esetén azonban, ha friss vér nem szerezhető, jó az említett hamu is.

2. *A körülméletés.* „Ha a zsidók gyermekeiket a születés után nyolcad napra körülméletetik, a rabbi hoz magával egy kevés, de legfinomabb bort. Belevegyít egy csöpp keresztényvért vagy vérhamut, azonkívül egy csöppet a körülmélett gyermek véréből. Ha a vér jól összevegyült, megfogja a gyermek kezét, egyik ujját bemártja a folyadékba, majd a szájába teszi, így szólván: „Mondtam neked, óh fiú, hogy életed a véredben van.“ Ezt kétszer ismétli. Okul e ceremóniához Ezechiél próféta (XVI. 6.) mondása szolgál: „Élj, mondom neked, élj a te véredben.“ Két eset lehetséges. A próféta vagy Krisztus véréről szól, mely a szent pátriárkák lelkeit, kik a vízkereszttségben nem részesültek, megváltja; ez esetben a zsidók megmentetnek egy keresztény vére által, a ki vízzel megkereszteltetett, a nélkül, hogy ők megkeresztelkedtek volna. Ez az egyik oka annak, hogy a vért a Krisztus szenvedéseire emlékeztető kínzások közt szerzik a keresztény gyermekektől. Lehet viszont, hogy Ezechiél próféta e körülmélett fiú véréről szól, s ez esetben a zsidó gyermek megmentetik, saját vé-

rének egy csöppje által, melyet a rabbi a keresztény vérrrel összekevert,

A szülők azt az állítást, hogy a borban vért isznak, s hogy egyáltalán vért használnak, határozottan tagadják, s hivatkoznak a biblia és a talmud tilalmára. Hogy azonban e tilalmat már ős időktől fogva nem respektálják s a vérral kevert bor-ivás ceremóniája el van terjedve a körülmetélés alkalmával, azt számos bizonyítéktól eltekintve Margarita Antonio bizonyítja, ki a regensburgi főrabbinak a fia volt. Mint ilyen naponként ki s bojárt a zsinagógába, a vallásos szertartásoknál jelen volt, sőt segédkezett is azoknál. Kereszténységre térte után „A zsidó hit“ című könyvében részletesen és tárgyilagosan ismertette az összes zsidó vallási szokásokat. A körülmetélésre vonatkozólag azt írja, hogy a rabbi a sebből egy kis vért a szájába vett s a borral telített pohárba köpte. „A borból háromszor a gyermekekre fecscent és azt mondja neki: „Élj a véredben.“ Ezt és más hasonló szavakat mond Ezekhiel 16-ik fejezetéből: *„Ezután megitatja az összes fiatal gyermekeket.“* Konstatálhatjuk tehát, hogy a gyermekek oly bort kapnak inni, mely vérral van keverve. A vér élvezésre vonatkozó tilalmat a zsidók nem tartják meg. Hogy Margarita mért nem tesz említést a körülmetélésnél a keresztény vérről, azt később magyarázzuk meg.

Moldavo állításait a trienti pörre vonatkozó pápai iratok is megerősítik. Egy Angelo nevű zsidó beismerte, hogy a zsidók keresztény vért szereznek, azt megszártítják, hogy porrá legyen. Ha gyermekeiket körül vágatják, a port a sebre hintik. Különösen fontos Angelo vallomásából az, hogy a keresztény fiútól szerzett vér, ha az illető nem öletett

meg, nem alkalmas a zsidó szertartáshoz. Hogy hatékony legyen, a fiút kínozni, gyötörni kell, s eközben venni vérét úgy, hogy a fiú belehaljon. Angelo említést tesz a keresztényvér helyettesítőjéről is, az úgynevezett „sárkányvérről“ a mely szintén vérpor s kiválóan alkalmas, hogy a vérzést csillapítsa és a sebet összeforrassza. Az ember azt hihetne, hogy a keresztényvér közönséges orvosszer gyanánt használták fel; de ez esetben nem volna értelme a különös teltételeknek, hogy t. i. keresztény fiú gyermek vére legyen, s kínok közt haljon meg, hanem más ember vére is ugyanazon szolgálatot tenné meg, kétségtelen tehát, hogy az indító ok vallási motívum, miszteriózus hit a keresztény vér természetfölötti hatásában.

A vér felhasználására vonatkozólag Angelo és Moldavo eltérnek egymástól; az egyik szerint mint port hintik a vérre, a másik szerint borban isszák meg. De épen ezen ellentét emeli tanuságtételük érdekességét. Négy évszázad különbség van köztük, nem csoda tehát, ha a hosszú idők alatt a szertartás és a vér fölhasználás módja megváltozott. Másrészt meg azt is bizonyítja, hogy Moldavo a saját állítását nem Angelótól vette át, hanem saját tapasztalatai után beszél. Annál súlyosabb bizonyíték az, hogy *egy do-logban mind a kettő egybehangzó határozottsággal nyilatkozik és pedig, hogy a zsidók a körülmételésnél leölt keresztény fiú vérét használták, négyszáz év előtt ép úgy, mint e század elején.*

Összehasonlítás végett ide csatoljuk a már említett Bonfinius Antonius történetíró közleményét, a ki azt írja: „(zsidó) aggastyánok, kínpadon megkérdeztetvén, hogy miért űzik azt a borzasztó bűnt (a keresztényvilkolást), azt ad-

ták elő, hogy először is az ő őseik tanításai szerint a keresztény vér a metélési sebre téve azzal a hatással bír, hogy a vérfolyást elállítja.“ Bonfinius ezt az 1494-ben Magyszombatban történt bűneset alkalmával jegyezte föl.

Tizenhetedik fejezet.

A keresztény vér alkalmazása: (III. a vezeklés napján, IV. a temetésnél és V. purim ünnepén.)

3. Harmadik esetnek, melynél keresztényvért szokás használni, Moldavo rabbi a vezeklés és *böjtölés napját* említi, a mikor a zsidók templomuk és városuk végpusztulásának emlékét ünneplik. „A zsidók — írja ő — a keresztényvér hamúját még jul. 9.-én használják, a midőn mezítelen lábbal járva, keseregnek Jeruzsálem városának Titus által történt feldulásán, és két módon használják. Először imaházukba hintenek abból; gyakran azonban nem áll rendelkezésükre friss vér; egyébiránt megtörténhetnék, hogy ezen alkalomnál kevesebb vért használnának. Továbbá tojásra is hintenek vérport oly módon, mint a házasságkötésnél. Ezen a napon minden zsidónak keményre főtt és az előírt hamuval megfűszerezett tojást kell ennie.

4. A negyedik alkalomról írja Moldavo: „Ha zsidó meghal, akkor oda jön a chacham, elővesz tojásfehérjét, összekeveri némi keresztény vérrel és vérporral, azután e vegyiteket Ezechiel következő szavaival a halott testére teszi: „Tiszta vért akarok rátok önteni és legyen lemosva minden tisztátalanságtok.“ Ez azonban szöveghamisítás, mert Ezekiel tiszta vízről és nem tiszta vérről szól. E

szavakkal a zsidókkal azt akarják elhíttetni, hogy a halott kétségkívül mennybe jut.“

Itt tehát arról van szó, hogy keresztényvér által büntől való megtisztulás történik és pedig halál bekövetkeztekor. A legújabb időben ez az eszme a homályból, melybe a zsidók bűnös szertartásaikat takargatják, napvilágra került; példa erre *Bernstein* rabbijelöltnek már többször említett merénylete, melyet egy keresztény ifjún követett el a Boroszló-ban 1888-ban.¹⁾ Ennek határozott jellegű és körülményesen bebizonyított adatai teljesen illenek a zsidók eddigelé kiderült nézeteinek keretébe, amelyekkel a keresztényvér hatása felől vannak és czáfolhatatlan bizonyosságul szolgálnak, hogy e balhitű nézetek, különös titokkal őrizve, de annál biztosabban és kiirthatatlanabban fenmaradtak egészen napjainkig. *Bernstein* beismerte ama hitet, hogy a legsúlyosabb bűnököt, a biblia és talmud szerint, egyedül emberi vérről lehet kiengesztelni. — „Nekem használható vérről kellett szert tennem és pedig oly embertől, aki még nem esett bűnbe.“ Így beszélt a huszonöt éves rabbi 1888-ban Poroszországban. Csak borzalommal lehet arra gondolni, hogy micsoda gyalázatos tettekre, melyek között igen kevés került napfényre, vetemedtek a zsidók a múlt századokban a műveletlen népeknél, a mikor az éber rendőrség nem állta útjokat.

Ama szokásra nézve, hogy zsidó ember halálakor keresztényvér van használatban, még más érdekes bizonyítékot találunk melyet Dr. *Buschoff*²⁾ az úgynevezett „*Wetzlarische Bei-*

¹ 68. lapon.

² Saját iratában: „A zsidók és a keresztényvér“.

träge“-ből közöl. Mivel még nem említettük ezt az esetet, itt röviden előadjak a történetet. A bűnös és vallomást tevő zsidónak adatai, melyeket tanukkal bizonyított be. arról szóltak, hogy ő egy kóborlótól, a zsidók meghagyásából, kereszténygyermeket vett 10 frt-nyi áron. A kik őt erre rábírták, a gyermeket saját házának egyik kamrájában az ő jelenlétében megölték. A vért Frankfurt rabbijának küldték el; egy keveset belőle tollszárban a vádlott megtartott. A holttestet elrejtették. Szól ezenkívül a Bingenben szintén vallási szempontból történt gyilkosságról és elismeri hogy onnét is kapott vért. Továbbá, hogy ő maga Usauban megölt egy gyermeket és azt bizonyos helyen eltemette és vallomást tesz még egy másik gyermekölésről is. A körülmények, személyek, helyiségek pontos bejelentése az igazság bélyegét viselik magukon. A szertartásos gyilkosságot, illetőleg kijelentette a vádlott: „Ha valamely keresztény gyermek a zsidók hatalmába kerül, felvágják annak ereit és kieresztik a vért, míg meg nem hal. Ezalatt mondani szokták: „Legyen dicséret az Istennek, a ki ezt a gyermeket kezünkbe adta.“ A zsidók ugyanis halottaikat a halántéknál keresztény vérrel bekenik annak emlékeztetére, hogy az angyal, Fáraó idejében az egyiptomiak minden első szülöttjét éjjel megölte és nem kímélt egy házat sem, ha csak az ajtófél baránnyal nem volt megjelölve. Azon véleményben vannak, hogy, midőn az utolsó ítéletre fel támadnak és keresztény vérrel meglesznek jelölve, az Úr Isten irgalmas lesz irántuk és megkegyelmez nekik.

Itt is megtaláljuk tehát a hitet, hogy a keresztény vérnek a zsidókra nézve büntisztító és az Istent kiengesztelő hatása van.

5. Az ötödik alkalom, a mikor a zsidók keresztényvért használnak, a purim ünnepe. „Ezen ünnepet — írja a megtért Moldavo rabbi — Ámán gonosz kezéből Eszther és Mardorheus közbenjárásával, való megszabadulás emlékezetére ülik meg. Purim ünnepe az összámitás szerint febr. 14-ére esik. A zsidók ezen alkalommal arra törekednek, hogy keresztényt kerítsenek hatalmakba, különösen gyermekeket. Az ünnepet megelőző éjjel csak egyet ölnek meg; ez által jelképezni akarják, mintha Arnánt meggyilkolnák. Ha a meggyilkolt gyermek teste fel van akasztva, kigúnyolják azt, mintha Ámán volna. Vérével a rabbi mézes lepényfélét készíti, melynek háromszög alakja van, a melyet, azonban nem a zsidók, hanem keresztények számára készítenek.

Itt meg kell jegyeznünk, hogy a szertartásnál nem szükséges, hogy a vért nagy kízsások után nyerjék. És pedig azért, mivel csak arra szolgál, hogy az úgynevezett édes kenyeret készítsék belőle. Ezt a kenyeret szétosztják a legelőkelőbb családok között, melyek viszont azt, mint értékes csemegét, a keresztényeknek ajándékol adják. Ezt hívják purim-kenyémek.*)

A vérből, melyet a zsidók pñrim ünnepén és más alkalommal ontanak, látjuk, mikép teljesedik be Jeremiás próféta jövendölése, melyben mondja: „Szárnyaid szegény, ártatlan lények vérével vannak bemocskolva” és még világosabban, a mit Ezekhiel mond: „Ti kik vérrel laktok jól és vért öntetek ...“ — Purimünnep éjjelén alig találunk zsidót, a ki

*) A zsidók, különösen falu helyen, manap is laskát adnak a keresztényeknek húsvét táján.

nem volna ittas és a bolondságtól egészen megkergült. (Purim ugyanis a zsidóknál a mulatás napja; átengedik magukat a legkicsapongóbb örömöknek és átdőzsölik az egész éjt.) A zsidókon (a vérélvezettel) megvalósulnak a próféta szavai: „Az Úr büntessen meg téged örütséggel, vaksággal és megtévelyedéssel; világos nappal tapogass köröskörül, mint a vak az ő vakságában szokott tapogatni, és történjék meg az, hogy utadat meg ne találj”. E tévelygésben a zsidók kereszténygyermeket lopnak el: aztán fogságban tartják egészen húsvétig, mely nemsokára purim után következik. Ekkor azután, barbár módra leölik és felfogják vérüket; egy részét a kovásztalan kenyérré (laska) használják fel; a mi megmarad, más alkalomra hagyják, a mikor az év folyamán szükségük van rá. Arról már tettem említést, hogy miképp áztatják vele a szövetszavakat és pamutot és azt hamuvá égetik. Ezt a hamut jól lepecsételt üvegekben elteszik, és a zsinagóga kincstárába helyezik, hogy szükség esetében távol eső vidékekre elküldjék vagy a rabbiknak adják, kiknek működéseiknél szükségük van arra.

Purim ünnepén a zsidóknak, a mint említettük, csak azért van szükségük keresztényvérre, hogy az úgynevezett édes kenyeret elkészíthessék. És megelégszenek, ha csak egy keresztényt ölnek meg, hogy Ánán emlékét felidézzék.

Ez alkalommal nem kívánatik meg, hogy hosszú, kegyetlen kínzás után nyerjék meg a vért; egészen más-képen áll a dolog a kovásztalan kenyérré, a laskánál. Ily esetben a vért borzasztó kínzás után kell nyerniük, a mily kínzást a zsidók Üdvözítőnknek, keserű halálakor okoztak. Éppen ezért áldoznak gyermekeket, a kovásztalan kenyér ünnepén.

Zárjuk be a parim ünnepről szóló magyarázatot annak a magyarázatával: mi okból sütik a zsidók háromszögű alakra az édes kenyeret.“ „Fájdalmamba kerül népen minden gaztettét napfényre hozni — mondja Moldavo — de követem az Üdvözítő tanácsát: „Ne titkoljátok el a titkot.“ Azon okból választják a háromszög alakját, hogy a legszentebb Szentháromságot gúny tárgyává tegyék, a melyben a keresztények hisznek és a melyet imádnak. És midőn a kenyeret a keresztényeknek ajándékozzák, le akarják tiporni az abban való hitet, és könyörögnek Istenhez, hogy alázza meg azokat, a kik ama a mystériumban hisznek.

Még meg kell jegyeznem, hogy a zsidók jobban szeretik, ha gyermekeket ölhetnek meg, mert ezek gyermeki ártatlanságukban képmásai Krisztusnak. Ők azokat húsvéttáján áldozzák tél, hogy annál világosabban tüntethessék fel Krisztus szenvedését, a ki szintén ártatlan és szűztiszta volt. Joggal mondja erre vonatkozólag Jeremiás próféta: „Népem között találtam embereket, a kik kifeszítik hálójukat, hogy madarakat foghassanak.“ A keresztényekkel szemben elkövetett gaztettek miatt a zsidókat némely országokból, mint Spanyolországból és más tartományokból kiűzték, a mi által teljesedésbe mentek Ezekhiel próféta e szavai: „A vér téged üldözni fog.“ — így ír Moldavo, kinek egyszerű, úgyszólván naiv elbeszélése, az igazság bélyeget viseli magán.

Tizennyolcadik fejezet.

A keresztény vér 6-ik főhasználata: a zsidók pászka-ünnepén.

A keresztényvér használata leginkább el van terjedve a zsidók főimuepén: a pászkánál.

Nem lehet kétségbe vonni, hogy ez alkalommal a zsidóság egyes osztályai kötelezőnek tartják a keresztényvért. A damaszkuszi per világosan bebizonyította, hogy korunkbeli zsidók is élnek vele.

Moldavo exrabbi magát a tényt konstatálja rövid, de sokat jelentő szavakkal, részletekbe nem bocsátkozván. „Egy másik vérünnep“ — mondja könyvében — „a kovásztalan tészta ünnepe, a zsidók húsvétja. Ez ünnepen minden zsidónak kovásztalan kenyeret kell ennie, s ennek, egy bizonyos részébe a rabbinusok keresztényvért sütnek. Nagyok és kicsinyek, öregek és fiatalok, sőt még a föl nem cseperedett gyermekek is kötelesek ebből a tésztából egy darabkát, ha csak egy olajbogyó nagyságút is, enni.

A húsvéti szertartás részleteit leginkább föltárta a *trienti per*; a pápai levéltár iratai ép oly érdekes, mint megbízható felvilágosítást nyújtanak e felől. Kiegészítik Moldavo állítását azzal, hogy húsvétkor borban is használnak keresztényvért. Az utóbbi szokás az évszázadok folyamán elmaradt s a keresztényvér később csak a tésztába, vegyítettett.

A trienti herceg-püspök törvényszéki elnöknek helytartóját, Nalesi János jogtudort nevezte ki. Ez utóbbi, mielőtt a zsidókat kihallgatta volna, arra a szerencsés gondolatra jött, hogy egy 6 év előtt kikeresztelkedett zsidót kérdezzen ki. Feltro Jánosnak hívták az illetőt, a ki megesküdvén a szentíráson, hogy a valót mondja, előadta, hogy atyja egyszer közölte vele, hogy tizennégy év előtt délnémetország Tongern nevű városában a zsidók megöltek húsvétkor egy fiúcskát, hogy vérét vegyék. A dolog napfényre került; valamennyi zsidót befogták, de néhányan, köztük az ő apja is, megmenekültek. Negyvenötöt megégettek a zsidók közül, de egy se vallotta be a gyilkosságot. Midőn a trienti helytartó megkérdezte Feltro Jánost, hogy zsidó korában használt-e ily vért, a ravasz ember azt felelte, hogy nem érzi magát kötelesnek a válaszra; ellenben beismerte, hogy apja élete folytaig minden húsvét ünnepén, valamint a húsvét utáni két napon vacsora előtt keresztényvért fogyasztott borba vegyítve, azután azzal az asztalt behintette, közben a keresztények hitét megátkozva. Elmondta továbbá, hogy apja a vérből a tészta is vegyített, a melyből a húsvéti süteményt csinálták. Hogy miért történt ez, arra János nem tudott felvilágosítást adni. A többi zsidó is így cselekedett, de a dolgot titokban tartották. A megtért zsidó emez állításait a per későbbi tárgyalásának adatai teljesen megerősítik.

Legelőször egy Izrael nevű fiatal embert vettek elő, a ki hosszabb tagadás után ezeket vallotta: Húsvét hetében, csütörtök előtt két vagy három nappal, egy csomó zsidó volt együtt a trienti zsinagógában. Miután a reggeli Ájtatosságot elvégezték, szóba került, hogy a húsvéti süte-

ményeket nem lehet elkészíteni, mert senkinek sincs birtokában keresztény gyermeknek vére. Aztán megállapodtak, hogy a ki tud szerezni egy keresztény fiút, a vérvételre, kapjon 100 aranyat. Izrael ezután elmondta a Simon gyerek már ismertetett elablását és meggyilkoltatását. Arra a kérdésre, hogy a zsidóknak tulajdonképpen mi a véleménye a keresztényvér fölhasználása felől, előadta, hogy nézetük szerint ha a húsvéti sütemény nem keresztény vérről van készítve, bűdösek lesznek. Rohling azt hiszi, hogy a rabbi felfogás szerint ez alatt erkölcsi bűz értendő, tehát erkölcsi fogyatékoság a rabbinusi törvény meg nem tartása miatt, a tudatlan nép azonban azt tényleges bűnnek is magyarázhatta. Megjegyezte továbbá Izrael, hogy a maceszben levő vér használata ama vérről vonatkozik, a melylyel Mózes az Úr parancsára a zsidók ajtóküszöbeibe befecskenedte, midőn a zsidók még az egyiptomi fogságban voltak. Arra a kérdésre, hogy a meggyilkolásnál és vérvételnél mely szavak mondatnak, Izrael így felelt: „így tettek a keresztények Istenével, aki nem igazi Isten; majd jönnek lovakon és tevéken férfiak, hogy minket megszabadítsanak“. — Ily módon többször is jelzik a Messiás eljövételét.

Izrael apja, az öreg Sámuel, a kinek a házában történt a gyilkosság, szintén fontos vallomást tett. Megkérdezték tőle, mikép jutottak a zsidók arra a gondolatra, hogy egy keresztényt lemészároljanak? Azt felelte, hogy ez a szokás már évek hosszú sora óta dívik; hogy mily rég óta, azt nem tudja megmondani. Mikor még a keresztény vallás nem volt annyira elterjedve, a tudós zsidók Babiloniában vagy a szomszéd országokban tanácsot tartották, s megegyeztek, hogy a keresztény gyermek vére üdvös az

ő lelküknek; de elveszti hatását, ha a vérvételnél a gyermek nem úgy öletik meg, mint a hogy Jézus végeztetett ki. Továbbá, a gyermeknek 7 éven alólinak kell lennie. Nő nem alkalmas áldozatnak, még ha két éven alóli is. Mitán a megfeszített Jézust akarják ez által kigúnyolni, szükséges, hogy az az egyén, kinek vére vétetik, ne nő, hanem finemű legyen.

Mire használják fel a vért? Erre Sámuel a következő felvilágosítást adta;

„Húsvét ünnepe előtti este, elkészítik a maceszhez való tésztát. A családapa ekkor előveszi a meglevő keresztényvért, s a szerint, hogy mennyi van belőle, többet vagy kevesebbet tesz a tésztába. Elég, ha csak egy lencse nagyságút vegyítenek bele. Ez megtörténhet azok jelenlétében is, akik a tésztát gyúrták, ha az illetők megbízhatók; ellenben titokban hajtandó végre.“

A törvényszék azt is megkérdezte, hogy a múlt évben mint készítette el a kovásztalan tésztát. Azt felelte, hogy tavai szolgálival, az idén Bonaventura nevű szakácsával. Azután részletesen elmondta a ceremóniát, a melylyel a pászkaünnepet a keresztény vér felhasználásával megünnepelik. Az ünnep estéjén a családapa vacsora előtt leül az asztal fejéhez, elővesz egy borral teli serleget, abba keresztény gyermek vérért vegyít! s a serleget maga elé teszi. A többi családtag előtt is, áll egy-egy boros serleg. Az asztal közepére van téve egy edényben három darab macesz, a melybe keresztényvért sütöttek. Ebbe az edénybe tesznek abból az ételből egy részt, melyet a vacsoránál elfogyasztani akarnak. Az apa belemártja ujját a serlegbe, megnedvesíti azt a vérrel kevert borral, s behinti az asztalon levő

tárgyakat e szavak kíséretében: „Vér, békák, csigák, szúnyogok, pestis, jég, sáska, sötétség, az elsősülött halála“. (E szavak kétségkívül az egyiptomi tíz csapást akarják jelezni.) Aztán így folytatja: „Kérjük Istent, hogy mindezen átkot azokra küldje, kik a zsidó hitnek ellenesei.“ Ez utóbbiak alatt a keresztények értendők. Ezután a családfő veszi a maceszt, szétdarabolja s mindenkinek ad belőle. A serleget kiissza; a többiek szintén megisszák borukat, mire az asztalhoz ülnek és megkezdik a vacsorázást. Ugyanígy történik másnap.

Úgy a múltban mint a jelenben nevezetesebb kutatók foglalkoztak a zsidó vallási szokásokkal. Egyesek közülök különös gonddal írták meg a húsvéti szertartások történetét. Megemlíthjük ezek közül *Medici Pált* egy megtért zsidót, a ki a „zsidók vallási szokásai és szertartásai“ című művében több érdekes dolgot írt le. Rohling feljegyzései után, megismételjük a húsvéti szertartások, általa történt leírását. Húsvét estéjén — így szól feljegyzése — asztalt terítenek, arra egy kosarat helyeznek, a melyben három darab macesz van. Rabbinusi előírás szerint ezen az estén mindannyian egy pohárból bort isznak. A családfő kiveszi a maceszt, megtöri s mindeniknek nyújt egy darabot, a mire ezek egyhangon éneklük: „Ez a sanyargatás kenyérére, a melyet atyáink egyiptomban ettek.“ Majd zsidó nyelven énekelve, elősorolják azon csapásokat, a melyek az egyiptomi ősokeket érték s e közben egy kevés bort kiöntenek. Az apa aztán rákezd a 78 zsoltár 6-ik versét: „Öntsd ki Urunk haragodat azon népekre, a kik téged nem ismernek s hogy ezen átkot jelezzék is, az asztalnál ülők közül az egyik ez alatt kinyitja az ablakot s a kehely féléből a bort az utcára önti.

Medici Pál a 17-ik század zsidó húsvéti szertartását írja le. Ebből kiviláglik, hogy ez azonos volt azzal, a mely a 15-ik században szokásos volt. Egészen hasonlóan írnak a többi kutatók, mint Basnage Ferenc, Buxtorf, Bartalocci. De mindezek a vérről nem tesznek említést. Basnagenen nincs mit csodálkozni, mert az a zsidókat védi s elég szemtelenül tagadja a trienti vérgyilkosságot. A másik kettő egészen ártatlan könyveket olvasgatott, a melyekben a vérgyilkosságról egyáltalán nincs szó. Medici Pál csak annyit említ, hogy a kosárban levő maceszhez finoman *örölt téglaport* kevernek, hogy az egyiptomi fogságra figyelmeztessenek. León Modena is ehhez hasonlóan nyilatkozik. Holding úgy véli, hogy a téglapor alatt megszáradt s porrá tört keresztény vért kell érteni. Hogy a másik kettő téglaport lát ott, ahol vér van, azon ne csodálkozzunk, hisz a vértitokba a zsidók között is csak a legmegbízhatóbbak vannak beavatva. Lehet, hogy az illetők még más okból is hallgattak. Medici Pál konvertita volt s méltán félthette életét, hisz az ilyenek ellen nem egyszer törtek a zsidók, lehet az is, hogy merő kíméletből, vagy félelemből hallgatta el a valódi tényállást. — Jó lesz, ha a trienti adatokból még néhány érdekes dolgot fölemlítünk, a melyek a keresztény gyermekek lemészárlásánál előfordultak.

Megkérdezték továbbá Sámueltól, hogy a keresztény gyermek vérért *bizonyos meghatározott napon kell-e a keresztrefeszítési formában véghez vitt ölés közben venni? Azt felelte, hogy a gyermek bármikor megölhető, de a vér jobb, s az áldozat Istennek kedvesebb, ha húsvét táján szereztetik. Ez fejti meg ama tény, hogy a legtöbb keresztény meggyilkolás húsvét körül történt. — A trienti zsidók a*

keresztény fiú húsát az arczról és a lábokról kampókkal szakgatták le s tükkel szúrták át. Sámuel erre vonatkozólag is kikérdezték, s ő előadta, hogy ez azért történt, hogy ha a holttestet megtalálják, ne gyanakodjanak a zsidókra. Tüvel azért szúrták át, hogy kigúnyolják azt, akit a keresztények Isten fiának neveznek, s a ki hasonlókép halt meg. Kést nem használtak, hogy a keresztények, ha a holttestet megtalálják, ne vegyék olyan könnyen gyanúba a zsidókat, hogy keresztény gyermeket ölnek, a mint két év előtt is, midőn egy fiú eltűnt, s holtteste megtaláltatott, a püspök figyelmeztette a hatóságot, hogy néznék meg, van-e rajta vágási seb; ha igen, akkor a zsidók ölték meg vérvétel céljából.

A keresztény gyermekek lemészároltatása húsvét táján mindig mély jelentőségű szertartások kíséretében történik. Legalább jelentőségteljesek voltak ezek a 15-ik században, a midőn a keresztény gyermekek lemészárolása igen dívott. A kihallgatottak közül egy Angeló nevű zsidó azt mondta, hogy a keresztényvérnek a maceszben való megévése azt bizonyítja, hogy Jézus teste és ereje a halálban teljesen megsemmisült, miként a keresztényvér a maceszben elfogyasztatik. Egy Mózes nevű vádlott szintén beismerte, hogy keresztényvért szokás húsvétkor inni, mert a keresztény fiúk vére „fölkötőbb hasznos“ egy családapára nézve. A ki egyáltalán nem tud szerezni, az ki van mentve, de annál kiválóbb az, ki mentől többet szerez. Midőn Mózeszt figyelmeztették, hogy Krisztus előtt a zsidóknak nem volt még keresztény vérük, azt válaszolta, hogy akkor a családapák Mózes törvénye szerint egy bárány vérével hintették be ajtójuk küszöbét. Ezt helyettesíti most a keresztény vér. Mózes ép

úgy, mint Sámuel megjegyezte, hogy a vér két éven alóli fiúgyermek testéből veendő, s hogy a fiút kínozni kell, mert Jézus is férfi volt s fájdalom és gyalázat közt halt meg a kereszten.

A trienti zsidók vallomásai, melyek történeti hitelességgel bírnak, mindenben megerősítik Moldavo állításait, s arra az igazság bélyegét nyomják. Most csak ama szavakat csatoljuk még ide, melyekkel az egykori rabbinus, s később buzgó barát, befejezi leleplezéseit.

„Mint mondtam, a zsidók három okból ölnek meg keresztényeket; először ama fanatikus gyűlöletből, melylyel Krisztus iránt viseltetnek; másodsor babonából, mert azt hiszik, hogy az ördög örömét leli az emberi, főként a keresztény vérben; harmadszor vallásos indokból, mert a zsidóknak, most már az egész világon szétszórva lévén, nincs már lelkészük az Áron nemzetségéből; nincs a világon egyetlen zsidó, aki magát lelkésznek mondhatná; a nincs templomunk, hol Istennek tetsző áldozatot bemutatnának, mert törvényük tiltja máshol áldozni, mint Salomon templomában, az pedig régóta le van rombolva. Még ha lenne is valaki a trón nemzetségéből, azon templomon kívül máshol nem mutathatna be áldozatot.

Ezen okokból jutottak el a zsidók a rituális gyilkosság barbár szokásához, hozzátevé ama sejtelmet, hogy Jézus, a názárethi Mária fia az általuk várt Messziás. A keresztényvér által lelküket vélik megmenthetőknek. Ezért használják a körülmetélésnél, hogy a keresztelést utánozzák. A házasságnál ugyancsak a keresztények szentségét utánozzák. A keresztény vérral süttött macesz az Oltáriszentség paródiája; a halálnál is utánozzák az utolsó kenetet (a kereszt-

tényvérrel áztatott cédulák föltevése által); Jeruzsálem eleste fölötti gyászukban pedig a bűnbánat szentségét. — Ezzel mind lelepleztem az előttem ismeretes titkos szokásokat. a melyeket gondosan eltitkolva úznek, s a melyeket magam is titokban tartottam, a míg zsidó valék.“ így végződik Moldavo rabbinak, helyesebben fhcophitus barátnak a könyve. Nincs elfogadható ok, a miért szavainak valóságát kétségbe vonjuk. Mint rabbinus és beavattott ember bizonyára legjobban ismerhette a zsidók titkos tanait. A mit máshonnan tudunk a zsidók vallási dolgairól, az éppenséggel nincs vele ellenmondásban. Csupán annyi a különbség, hogy ő többet tud és többet árul el. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy a szokások a hely és az idő szerint sokféle változáson mentek át. Az egész zsidóság változott egyes dolgokban, lényegileg azonban hasonló maradt. főként a fanatizmusban és a kereszténygyűlöletben. Miként a 300 év előtti trienti per eredményei megegyeznek Moldavo leleplezéseivel, ép úgy megerősítik ezeket az ő halála után 1840-ben lefolyt damaszkuszi tárgyalás adatai. E két pörben kiderített tényeknek és tanúvallomásoknak minden elfogulatlan embert meg kell győzniük, hogy a zsidók tényleg megölnék keresztényeket, hogy vérüket vallási célokra fölhasználják.

Tizenkilencedik fejezet.

Abu-el-Asich rabbi, más rabbinusok, damaszkuszi zsidók s néhány megtértnek tanúságtételei.

Tamás kapucinus atyának az Arari testvérek és cin-kostársaik által véghez vitt leöletéséről már tettünk említést (a 6. fejezetben). A bűnösök ellen megtartott törvényszéki tárgyalás pontos felvilágosításokat nyújt, hogy miképp veszik a vért és miképp használják föl. A vallomások annál fontosabbak, mert itt rabbinusok és főbbik játszanak szerepet s vallomásaik annyira megegyeznek a többi tanuk előadásával, hogy semmi kétség nem foroghat fenn.

Legérdekesebb Abu-el-Asich rabbi, a ki, hogy annál biztosabban kegyelmet nyerjen, nemcsak őszinte vallomást tett, hanem Mohammed néven áttért a törökök vallására. Kijelentette, hogy a míg zsidó és rabbinus, addig nem árulhat el semmit vallása titkaiból, ezért tehát kitér hitéről. Szükség parancsolta áttérése dacára vallomásai megtámadhatatlanok, mert más tanúvallomásokkal teljesen megegyeznek. A vizsgálóbíróhoz, aki egy pasa volt, hosszabb iratot intézett, melyet, mint a zsidók kitérésére igen jellemzőt, szószólón t közlünk.

. . Van szerencsém Excellenciád óhaja szerint előadni azon körülmények« t, melyik Tamás atya meggyilkolására vonatkoznak. Miután most mái életem biztosítva van a hatalmas Istenben és az ő prófétájában, Mohammedben való hitem által — kikhez legalázatosabb imáimat és legtiszteltebb üdvözetemet intézem — kötelezve vagyok, hogy az igazat előadjam. És pedig, hogy:

Jakab el Antabi chacham tíz, tizenkét nappal előbb mondta nekem, hogy a vallásos szabályok teljesítéséhez vére van szüksége; hogy erről az Arari testvérekkel beszélt; hogy a dolognak ezeknél kellend végbemennie; hogy ők megígérték s hogy nekem jelen kellennem. Én azt feleltem, hogy a vértől borzadok. — „Elengedhetetlen“, válaszoló ő, „hogy ott légy, valamint Salonikli Mózes és Lcgnado József, ha csak kívül is.“ Miután nem hittem, hogy az Arari testvérek beleegyeznek, ráhagytam a dolgot; szerdán azonban, március 1-én, a mint délután a zsinagógába mentem, találok az utcán Arari Dáviddal, a ki így szól: „Jöjj, szükségem van rád.“ — „Imádkozni megyek“ felelém, „majd aztán fölkereslek titeket.“ — „Jöjj csak velem“, nógatott, „valamit el akarok mondani“. Ezután közölte velem, hogy Tamás atya a házában van és éjjel meg akarják ölni. Megkérdeztem, hogy a chacham ezt a személyt jelölte-e ki, s hogy csak vért kíván-e a vallási szertartásokhoz? — „Ő a kijelölt egyén“, felelte Arari; „ti ne féljete, majd elvégezzük mi.“ Elmentem hozzá és a bútorozott szobában megkötözve találtam Tamás atyát; naplemente után átvitték a fakamrába. Dávid belevágott a nyakába, de nem jól, mire Áron végezte el. A vért rézedényben fogták fel, abból pedig fehér üveg palackba töltötték át, s nekem adták át, mondván: „Fogjadd és vidd azonnal Jakab el Antabi chachamhoz.“ Úgy tettem. Fogtam a palackot és elmentem a chachamhoz, A külső udvarban várakozott reám; a mint meglátott, visszavonult a könyvtárba. „Itt van a mit kívántál“, mondám neki. Fogta a palackot, s a könyvek mögé állította. Hogy a holttesttel és ruháival mi történt azt nem tudom, mert az én jelenlétemben még mit sem csi-

náltak velem. Midőn azonban Dáviddal és testvéreivel később találkoztam, s megemlékeztem, hogy ez a dolog kellemetlen órákat fog nekünk szerezni a nyomozás miatt, s hogy helytelen dolog volt, épen ahhoz a személyhez (Tamás páterhez) kötnünk magunkat, azt felelték: „Semmit sem fődözhetnek fel: a ruhák el lettek égetve, hogy hamuja sem maradt, a test pedig a szolga által darabonként a csatornába dobatták. Van jó rejtékhelyem“, téve hozzá, „hol egy időre elhelyezhetem. Ne nyugtalankodj és légy bátor.“

A mi Tamás atya szolgáját illeti, Isten a tanúm, hogy róla mást nem tudok, mint hogy másnap, csütörtökön dél előtt Arari Dáviddal, Izsákkal és Józseffel a holt előtt találkoztam. Izsák megkérdezte Dávidot, mint áll az ügy. „Ne gondoldj velem“, felelé Dávid, „a másik is el van téve az útból“. Erre halkan beszélgették egymással. Elhagytam őket, s mentem a dolgaim; után. Biztosíthatom Excellenciádat, hogy én az előkelőkkel alig érintkeztem, az Arariak pedig azok közé tartoznak. Gyakran fogadnak társaságokat és tesznek kirándulásokat, a melyekben én nem veszek részt.

A mi a vért illeti, — mire szolgálhat az másra a zsidóknál, mint a húsvéti ünnepre, miként már szóval kijelentettem. Hányszor kapták már rajta a hatóságok a zsidókat hasonló cselekedeten? A Sadat Adarhut című könyvükből is kiténik, mely több ilyes dolgot tartalmaz. A szerző ugyan e vádakat rágalmaznak mondja és leírja, hogy ezen esetekben mikép jártak el a zsidókkal szemben.

Ennyi az egész, a mit Tamás atyáról és sorsáról tudok. Esküszöm a Mindenhatóra, aki nekem a Mohammed urunkban való hitet adta. A mindenható Istenre kérem Excellenciád kegyelmét.

Mohammed effendi.“

Megelőzőleg Abn-el-Asieli exrabbi a vér felhasználására, vonatkozólag a következő szóbeli vallomást tette: A kovásztalan tésztába tett vér nem való mindenkinek, csak egyes hitbuzgó személyeknek. A húsvét előtti napon Jakab-el-Antabi chacham a kemencénél szokott lenni, a hívők lisztet küldenek hozzá, a melyből a maceszt süti; maga gyúrja a tésztát, a nélkül, hogy valaki tudná, hogy vért kever bele; aztán elküldi a maceszt azoknak, kik a lisztet adták: „Előadta továbbá, hogy nemcsak a damaszkuszi, hanem a bagdadi zsidók is kaptak a maceszből. Az áldozat személye mellékes volt, csak keresztényt akartak megölni. *Arra a kérdésre, hogy mikép elletik a zsidók a vért a maceszben, mikor szerintük a vér tisztátalan, az exrabbi azt válaszolta, hogy Isten előtt kétféle vér kedves és pedig a pászka- és körülméletési vér.*

A többi tanúk közül Murad-el-Tathal zsidószolgát a francia konzul hallgatta ki, s megkérdezte, hogy mire használják a vért. „A macesz ünnepre“ — volt a felelet. — „Honnét tudod te ezt?“ — „Hallottam, hogy a vért a maceszbe teszik.“

Arari József ezt vallotta: „A papot azért öltük meg-hogy vérét vegyük, melyet aztán egy palackban Abu-el-Asieli rabbinak adtunk át; vallási célból volt arra szükség mert vallási kötelességeink teljesítéséhez vér kell nekünk.“ — „Mire használjátok vallástok szerint a vért?“ — „A maceszbe tesszük.“ — *A vér szét lesz osztva a hitsorsosok között? — „Bizonyára nem; a főrabbinus tartja magánál.“*

Arari Dávid és József, külön kihallgatva-, elismerték Tamás atya megölését oly célból, hogy vérét vegyék, melyre

ünnepek miatt volt szükség. Dávid bevallotta, hogy Jakab chacham mondotta, miszerint a pászkához emberi vére van szükség, s hogy Tamás atya törbe csalandó.

Amint ezekből kitűnik, a trienti pör és Moldavo állításai a 19-ik század közepén megerősítésre találnak.

Meg kell emlékeznünk még egy asszony tanúságtételéről, ki oly fontos dolgokat mondott, hogy Achille Laurent fölvette azokat „Relation historique“ című, a damaszkuszi pörről szóló könyvébe. Egy Ben-Nud nevű zsidónő az, ki a kereszténységre áttérve, Katalin nevet vett föl. Oly tekinthető emberek előtt, mint Durfort Ciorac gróf, s az aleppoi porosz konzulátus egyik hivatalnoka, leleplezéseket tett korábbi hite felől.

Már hat vagy hét éves korában szemtanúja volt egy gyalázatos tettnek, mely kiolthatlanul emlékezetébe vésődött, a melynek indító oka csak később lett előtte ismeretes. Antiochiában lakott egy nagynénjénél, kinél egy napon a szobában két gyermeket talált lábaikkal a tetőre akasztva. Megrémülve futott a látványt bejelenteni nagynénjénck, a ki azonban azt felelte, hogy büntetésből történik, s a leányt azonnal elküldte hazulról a városba. Midőn visszatért, a gyermekek már eltűntek, ellenben talált pár edényt vérrel tele . . .

Nyolc évvel később Ben-Nud Tripoliszban lakott, szintén egy rokonánál. Ott egy szörnyű eset felvilágosította a fiatal korában látott eset felől is. Tizennégy vagy tizenöt éves lehetett akkor, tehát mint minden ilyen korbéli keleti leány, teljesen kifejlődve. A verandáról látta, hogy a zsidók egy öreg keresztény embert, aki az ő boltjukban gyakran megfordult, becsalnak a zsinagógával szomszédos kis ud-

varba, s ott szeszes itallal és kávéval kínálják. Mialatt ivott, őt zsidó megfogta a száját bekötözte, kezeit-lábait megzsinegelték s lábánál fogva egy almafára akasztották. A szerencsétlen ebben a borzasztó helyzetben maradt 6 órától déli 12-ig. Azért történik az így, jegyezte meg Ben-Nud, hogy a víz a testből a szájon és orron át leszaladjon és a vér tiszta legyen. Mikor az öreg már halálán volt, a zsidók sakterkéssel átvágták a torkát s a testét mindaddig a fán lógni hagyták, míg utolsó csöpp vére is kifolyt az alája tett edénybe. Azután a holttestet bedobták a tengerbe.

Három év múlva Ben-Nud elkerült Lattakiebbe, hol akarata ellenére férjhez kellett mennie nagybátyjához, a kivel igen boldogtalanul élt. A faluban csak bárom vagy négy zsidó család lakott, s így csak nagy ritkán jött oda rabbi, hogy zsidó előírás szerint vágjon le állatokat. Ben-Nud családja annyira ragaszkodott a vallási szabályokhoz, hogy évszámra alig evett valami húst, miután kóser módon levágothoz nem juthatott. Ellenben Aleppóból minden évben kaptak húsvéti maceszt. Kétféle macesz volt; az egyiket *mossa-nak*, a másikat *mossa gczirá-nak* nevezték. (Holding szerint *geriza* szyr nyelven azt jelenti: vágni, levágni; át-*vit* értelemben: előírni, meghagyni, úgy hogy *mossa* *gezira* annyit tesz, mint törvényes, a törvény által előirt macesz.) Ez utóbbi embervért tartalmazott, de oly csekély mértékben, hogy a tészta színén vagy ízén nem lehetett észrevenni. Azon környékbeli zsidók húsvétkor s a rá következő hat napon ettek belőle. Csak ha ez nem volt, nyúltak az egyszerű *mossa*-hoz.

Szokás volt továbbá húsvét éjjelén egy kakast szö-

gezni szárnyainál fogva a falra s mindenfélekép kínozni; a jelenlevők tűt szúrtak bele, hogy nevetés közt gúnyolják Jézus szenvedéseit. Ben-Nud 1839-ben szemtanúja volt egy ily jelenetnek; véletlenül egy rabbi jött akkor hozzájuk s bizonyos Beliarnak a házában hajtották végre a kakas áldozatot. Ha tyúk helyett keresztényt ölhetek volna le, az inkább megfelelt volna a zsidók kívánságának. Ily alkalmakkor még a legtartózkodóbb és legfélénkebb zsidók is vad fanatismust és kegyetlenséget árultak el.

Ben-Nud előadása azt a kérdést teszi jogossá: ha a zsidók keresztény helyett egy állatot ölnek meg, miért épen tyúkot választanak? Erre megfelelnek Buxtorf és Antonius Margarita a következőkben: A kakas áldozatot (a zsidó számítás szerinti) első hónap kilencedik napján, a kibékülési ünnepen mutatják be. Istentisztelet után, mikor a zsidók a zsinagógából kijönnek, minden férfi visz egy kakast, minden nő egy tyúkot.; áldott állapotban Evő nők mindkettőt. Haza érve először a családapa öli meg a kakast az előírt ceremóniák szerint, azután a többiek. A babyloni és talmud nyelven kakas „geber“-nek mondatik, a mi az ó-héber nyelven embert, férfit jelent. A kakas áldozatnál tehát egy gebor fölveszi a másik geber bűneit magára, mintha „egy férfi venné át egy más férfi bűneit. A kakas teliát itt egy férfi helyét pótolja, a név hasonlóság miatt, ép úgy, mint a majom-áldozatnál. Buxtorf, valamint Antonius Margarita ugyanis azt állítják, hogy zsidó Írástudók elrendelték, hogy majom veendő az áldozathoz, mert az „leghasonlóbb az emberhez.“

Látni való, mily különböző módon nyilvánul a zsidók

vágyakozása emberáldozat és embervér után, s ha ténylegesen nem elégíthető ki, legalább jelképileg hajtják végre.

Husadik fejezet.

A zsidó vallásos könyvek és a vérvétel. A talmud és keresztény gyűlölet. E gyűlölet nyilvánulásai. (A legújabb időben az ostya meggyalázás.)

Történeti tények egész tömegéből, valamint megtért és meg nem tért zsidók vallomásaiból és különösen egyes rabbinusok tanúskodásából azon meggyőződésre jutottunk, hogy sok évszázadon keresztül a zsidók igen gyakran megöltek keresztényeket, különösen gyermekeket, még pedig ama tévhit miatt, hogy vérenek élvezete és használata által Istennek tetsző s a lélek üdvére hasznos ténykedést gyakorolnak. Most ama kérdés megoldásához jutunk, mely kétségkívül a legnagyobb ügyeimet igényli: Vájjon a keresztények meggyilkoltatását minden zsidó számára egy általános érvényű törvény írja-e elő, avagy a régebbi időben épen nem volt előírva, úgy, hogy csak mint az új zsidó vallás egy lényeges alkatrésze tekintendő?

Mint a bevezetésben megemlítettük, véleményünk szerint ily súlyos vádat csak írásbeli bizonyítékok alapján lehetne emelni az egész új zsidóság ellen és csak akkor tartható fenn, ha a rituális keresztény gyilkosság egész nyilvánvaló lesz egy olyan törvénykönyvből, mely minden zsidóra kivétel nélkül kötelező.

A számos törvényszéki vizsgálatnál természetesen azt

kutatták, miként jöttek a zsidók a keresztény-gyilkolás barbár szokására; hogy ki írja azt nekik elő, és hogy honnan ered ezen előírás, hogy ha ilyen létezik.

A trienti pör alkalmával azt felelte az öreg Sámuel, az ottani zsidóság feje, a fennemlített kérdésre vonatkozólag, mitután már általánosan beismerték, hogy egy keresztény fiút vallásuk előírása szerint meggyilkoltak: az itáliai zsidók nem bírnak írásbeli utasítást; a szokás mint titkos tan maradt fenn, szóbelileg a község legkiválóbb és leghitbuzgóbb emberei között; de joggal mondják, hogy az Óceánon túl lakó zsidóknál írásban is meg volt. Sámuel a vérvétel szokásáról tanítójától, Sprintz Dávidtól értesült körülbelül harminc évvel ezelőtt, a mikor az illető a bambergi és nürnbergi zsidó iskoláknak az előljárója volt. Ama véres szokások eredetére vonatkozólag azt mondja Sámuel, hogy régi, de nagyon régi idők előtt, midőn még a keresztény vallásnak nem volt oly hatalma, a zsidók legtanultabbjai, (a rabbinusok) Babylonbau, és ama vidéknek más helyein is erősen állították, hogy egy megölt keresztény gyermeknek vére a zsidó léleknek nagyon hasznára van.

A trienti gyűlés előtt egy másik főbűnös, az öreg Mózes, hasonlóképen nyilatkozott a barbár szokásról, tudni illik hogy arra vonatkozólag az itáliai zsidók semmi írományt nem bírtak, hogy a tan szájhagyomány révén maradt fenn a törvénytudók és egyéb tudósok között. Hogy mily gondos elővigyázati rendszabályok mellett történt később eme áthagyományozás, megtudhatjuk a megtért rabbinustól. Moldavótól, a ki még ezen évszázad kezdetén tett vallomást e dolgot illetőleg. Az atya közli a titkot egyetlen gyermekével ünnepélyes eskük és utálatos átkozódások között,

hogy a törvény megszegésétől a gyermeket elijeszze. Moldavo úgy adja elő a dolgot, hogy csak a család fejének van teljes tudomása a keresztényvér használatáról, a többiek ellenben ennek átértése nélkül vesznek részt annak élvezőben. s így a gondolt kegyben. Ily értelemben nevezi ezen vallásos szokást „általános-érvényű törvénynek“. Azonban megjegyzendő, hogy az ő idejében, ezen évszázad kezdetén a zsidók már oly régóta szét voltak szórva, az összekötést oly sok tekintetben elvesztették, és egy mástól annyira eltértek némely vallásgyakorlatban az országok és ama nőitek különbözősége szerint, a melyek között laktak, hogy ott lenn, a moldvai hercegségben mint egy általános törvényt tisztelték azt, a mi más országok zsidóinál, például német országban csak a kiválasztottak titkos tana volt.

A damaskusi pör alkalmával 1840-ben azt mondja az egykori rabbinus, Abu-el-Asieli, hogy a vérhasználata a bölcseknek s a legmagasabb állású rabbinusoknak a titkát képezi. Szavai azt a benyomást keltik, hogy ő mindent elmond, a mit tud; mi azonban még sem bírunk tudomással egyáltalánosan kötelező szabályról, mely írott törvényre támaszkodnék. Ő idéz egy könyvet, a mely azonban saját állítása szerint a kérdés eme része mellett épen nem bizonyít. Egész könyvtárát rendelkezésre bocsátotta: a legfontosabb könyvek a vizsgáló bíró elé kerültek, a ki a megtért rabbival különösen a Talmudból lefordította azokat a helyeket, melyek a zsidóknak a keresztények iránt való gyűlöletéről tanúskodnak; Jakob-el-Antabi, a főrabbinus, megerősítette a fordítás helyességét. Ekkor ezután oly borzalmas dolgok kerültek a napfényre, hogy a zsidók titkuk felderítése miatt nagy izgatottságba jöttek. A legtalálőbb helyeket a talmudból majd

alább fordításba fogjuk közölni. *Merlato*, az osztrák alkonzul oly célból fáradozott a törvényszéknél, hogy a zsidószöveg fordítását betiltsák, miután ez a zsidónépre megalázó és hogy a már jegyzőkönyvbe vett fordítások ne kerüljenek az iratok közé. A vizsgálóbíró tisztét teljesítő pasa azonban ezt a kérelmet visszautasította és mindent hozzácsatolt az aktákhoz, melyek most forrásul szolgálnak.

Az egész vizsgálat és az összes lefordított helyek el-
rémitő képét adják a keresztények ellen való zsidógyűlölet-
nek, a mely egész a gyilkosságig fajult, de oly törvényt
ott sem lehet találni, mely szerint a keresztényeket, mint
áldozatokat kellett volna leölni és vérüket meginni.

A többi pörök és törvényszéki vizsgálatok e pontra
vonatkozólag nem bírnak több felvilágosítással szolgálni.

Nekünk tehát az általánosan elismert zsidó vallási for-
rásokat és a törvénykönyveket kell szem előtt tartanunk;
ilyenek a szent írás és a talmud. Természetesen csak az
utóbbi jön figyelembe. Brimann, a megtért zsidó, ki mint
író dr. Justus név alatt ismeretes, azt mondja, hogy a tal-
mudban nem talált egy törvényt sem, mely a keresztények
legyilkolását vallásos célokra megengedné avagy előírná.
Rohling elővigyázattal fejezi ki magát, midőn azt mondja,
hogy *a most meglevő* talmud példányokban nincs szó a vér-
használatról; utal arra, hogy a talmud későbbi lenyomatai-
ban a keresztényekre vonatkozó dolgokat eltávolították,
azt hiszi, hogy ha alkalmat nyújtanak neki, a keleti könyv-
tárakban kutatni bizonyára találna oly régi vallásos könyveket,
melyek a vérhasználatra vonatkozólag még foglalnak ma-
gukban utasításokat, különösen az „Óceánon túl“, a hol a
borzasztó szokás gyakorlatban volt és legtöbbször még a

mai napig is gyakorlatban van. De itt sincs szabály kivétel nélkül. Rohling mégis talált a talmudban egy néhány helyet, melyek legalább is sejtetik a keresztényeknek vallási célokból való legyilkolását. Egy hely szószerint így hangzik: „Eliezer rabbinus mondja; az meg van engedve, hogy egy nemzsidót a megengesztelés-napján, hogy ha az a szombati napra esik, keresztül lehessen döfni. Erre így szóltak hozzá tanítványai: Rabbi, mondd inkább lemészárolni („*átdöfni*“ helyett). Ez azt felelte nekik: „Nem, mert ha lemészárolnák őt, akkor egy Berahát (dicsimát) kellene mondani, holott átdöfni lehet Beraha nélkül is“. Itt a keresztényeknek dicsimák közt való legyilkol tatásáról van szó, s így alig tudunk megszabadulni ama gondolattól, hogy a gyilkosságot Istennek tetsző célból követik el.

Rohling egy cikkben a talmud egy másik pontjára (Rethaboth. lap 102. b. lent) is hivatkozik. Ez így szól: „Ha valaki meghal és hátrahagy egy még kiskorú gyermeket, és az atyának az örökösei (t. i. a fivérek) azt mondják hogy majd ők nevelik fel, akkor hagyjátok anyjánál, és ne hagyjátok őt azoknál, a kik az ő örökösei lennének, mert megtörténhet, *hogy húsvét előestélyén megölnék.*“ Rohling hozzáfűzi: „Itt maga a talmud tanúskodik arról, hogy előfordult ama eset, hogy a zsidók a húsvétet megelőző napon kis zsidófiút megöltek, jóllehet, hogy csak a bírvágy tüzelte őket, hogy örökösei legyenek; hanem abból, hogy a húsvétet megelőző napon hajtották végre a gyilkosságot, kétségtelenül kitűnik a szándék, hogy vallásos, rituális gyilkosságot rendeztek..... A mit azután a talmud a nem zsidóknak húsvéten való legyilkoltatására vonatkozólag mond, arra enged következtetni, hogy a nem zsidók leölését jó

eszköznek tartja (a húsvétra való tekintet nélkül). A dolog világos. Ha a talmud szerint. — a mit senki nem tagadhat — Istennek tetsző cselekedet a nem zsidókat leölni, továbbá, ha, mint már hallottuk, ugyanazon talmud szerint egy embernek épen húsvét előtt való leölése a zsidófelfogás szerint különösen rituális értékkel bír, mi következik más ebből, mint az, hogy a zsidók arra törekednek, hogy lmsvétkor keresztényt öljenek meg, — ha ugyan lehetséges. A húsvétkor elkövetett kereszténygyilkolások egész tömege bizonyítja ezt.

Ezek kétségkívül figyelemre méltó helyek, de az is igaz, hogy a talmud, mostani szövegében, rituális gyilkosságot nem ír elő.

De ezzel a talmiul ügyét még nem intéztük el. Ha a rituális gyilkosságot nem írja is elő, mégis képesítette és fogékonnyá tette a zsidó lelkeket arra. A talmud az emberáldozat borzasztó tanát előkészíti ama vad gyűlölet és gyilkolási vád által, melyet a keresztények ellen hirdet. Hogy ez a gyűlölet honnan ered, arra jellemző szójátékkal felel, minden gyűlöletet a Sinai hegytől származtatván. Zsidó nyelvben ugyanis a gyűlöletet sinának hívják. „Sinai“, mondja a talmiul, „hegyet jelent, a melyről az egész földkerekség népei elleni gyűlölet származott.“ A zsidók azt hiszik, hogy ilyen alaptörvényeknek hódolhatnak anélkül, hogy a már az ó-szövetségben levő felebaráti szeretet törvénye ellen véténének, ők nagyon könnyen túl teszik ezen magukat, s azt mondják, hogy a nem zsidók nekik nem felebarátjuk, de még csak nem is ember, és a midőn Isten ázt parancsolja, hogy „ne lopj, ne légy házasságtól!“, „ne öl“, a talmud erre vonatkozólag ezt a lényeges felvilágosítást adja: „Ez csak

te fivéreidre (a zsidókra) vonatkozik, a többiekre azonban nem. A zsidó tehát egész nyugodt lelkiismerettel okozhat a nem zsidónak kárt, bár írva van: „El ne nyomd a te társadat“, „mindenütt azonban“ — teszi hozzá a talmiul — „a hol Mózes „a te társadról““ szól, nem a bálványimádókat vagy a nemzsidókat érti.

A zsidóknak a többi emberekre vonatkozó e sajátságos nézete a talmud szerint következőkön alapszik: Isten az Egyiptomból kivonuló zsidóknak átadta Kánaán országot ama parancscsal, hogy az ott lakó hét néptörzset irtsák ki: ez büntetés volt, melyet Isten küldött rájuk bálvány imádásukért; és egyéb gonosz tetteikért. A talmiul azonban ezen parancsot, hogy a hét kánaáni törzset kiirtsák, minden időre, s minden nem zsidó népre kiterjeszti. Ide vonatkozólag Mózes ötödik könyvében így szól: Eme szavakat: „Ne köss velük szövetséget!“ természetesen csak egyedül a kanaánitákra kell érteni, ellenben a következő szavak: „Ne könyörülj rajtuk!“ kiterjednek minden nem zsidó népre. Maguk a próféták is tanúságot tesznek erről. Izaias (Gap. 27, vers 11.) a pogányoknak szemükre hányja, hogy értelmetlen népek. Csak a talmudista rosszaság képes ezt úgy félremagyarázni, hogy belőle a következtetést vonja le; „Ha a zsidók megvannak az értelemről fosztva, úgy nem érdemesek semmi részvétre.“ A zsidók egész más gyűlölettel vannak a mohamedánok és a keresztények iránt. „Az Isten“ — mondja a „híres“ Lazái- rabbi, — „a ki az egyiptomiakat csak egyetlen egy újjal verte meg, Ezsau fiait (a keresztényeket), és Izmaéli fiait (a mohamedánokat) egész kezével fogja kiirtani, mert az előbbiek az ő népének, az utóbbiak saját magának az ellenségei.“ — Hogy a zsidók

a keresztényeket jobban gyűlölik, mint a bálványimádókat, mutatja a talmud következő helye: „Ha valaki egy zsidót követ, hogy megölje, vagy utána tett egy kígyót, hogy az őt megharapja, akkor inkább meneküljön a bálványimádók templomába, mint a szadduceusokéba (az az a keresztényekébe), mert a szadduceusok megtagadják az Istent, mert ismerik, a bálványimádók pedig megtagadják, mert nem ismerik.“

A rabbinusok hagyták meg: „Ha valaki egy keresztényt, ki a gödörbe esett kihúz, az egy embert tartott meg a bálványimádásra.“ Maimonides épen így nyilatkozik: „Meg van tiltva, hogy a bálványimádókon könyörüljünk“ azért, ha valaki egy ilyet lát elveszni, vagy a folyamban alámerülni, vagy hogy az a halálhoz már közel van, akkor ne mentse őt meg.“ Sőt még tovább is megy: „Ha egy keresztény beleesik a gödörbe, tégy rája egy követ“, erre vonatkozólag megjegyzi Raschi, hogy mindent félre kell tenni, melynek segítségével a keresztény kijöhetne és megmenekedhetné. Itt a talmud még egy néhány elővizsgálati rendszabályokkal él: mindazon által nem átallja a keresztények gyilkolását egyenes és világos szavakkal hirdetni.

Ha negyven évvel ezelőtt még egy tekintélyes orientalista is azt hitte, hogy meg kell fontolni, hogy e nézetet minden fentartás nélkül elfogadjuk, azóta a talmud sűrű homályából oly sok anyag került a napfényre, hogy most már egy értelmes ember sem kételkedhetik tovább a fentebbi mondat igazságán.

A talmudnak fennemlített kivonatában, a Schulchan Aruchban, azt látjuk, hogy ha egy zsidó pap egy embert megölt, akkor a papi áldás osztogatására, mely a kéznek

felemelése által ment végbe, többé nem képes, ha mindjárt véletlenül is történt, az, és ha azután megbánta is. A kommentátorok azzal támogatják e tant, hogy illetlen dolog az, ugyanazon kezekkel áldást osztogatni, a melyekkel egy ember öletett meg. Mindazonáltal, jegyzi meg erre egy rabbi, osztogathat áldást, hogy ha egy nem zsidót ölt meg, akár, hogy ha szánt szándékkal tette is! Ebből tehát látjuk, hogy a nemzsidónak megölése még csak nem is bűn, sőt azt találjuk, hogy ez a talmud szerint jó, Istennek tetsző cselekedet. Ezt tanítja Adler Maimonides, az összes zsidó dogmatikusok közül a legtekintélyesebb mondván: hogy ha a zsidók ismét hozzájutnak a hatalomhoz melyet egykor Palesztinában bírtak, hogy ha majd az ő Messiásuk eljön, akkor minden nemzsidó kényszerítettetni fog a Noe-féle törvény tekintetbe vételére, és mindazok megöletnek, a kik azt megtagadják. Felvilágosításul azt fűzzük hozzá, hogy a talmud némely más helyein az van mondva, hogy a Messiás eljövetele után az összes népek fel fogják venni a zsidó hitet, de a keresztények eme kegynek nem lesznek részesei, hanem ellenkezőleg teljesen kiirtatnak. Ilyen jövőt helyez tehát kilátásba a talmud a keresztényeknek azon esetre, ha valaha oly szerencsétlenek lesznek, hogy a zsidó uralom alá kerülnek. Ez a parancs pedig Maimonides véleménye szerint magától Mózesről adatott ki és pedig az Isten határozott óhajára.

De menjünk tovább. A talmud-rabbinusok nem várnak Messiásuk eljöveteléig, hanem már előbb tanítják, hogy a keresztények, ha csak lehet, megölelniük. Az ahhoz való jogot, Isten ama törvényéből származtatják, mely a Kánaán hét néptörzsének kiirtására vonatkozott. Ezek a népek,

szerintük nem vesznek el egészen, hanem maradékaik belevegyülnek a világ többi nemzetei közé, azért kell Maimonides szerint, ha csak lehetséges, minden nemzsidót agyonütni, mert az esetleg ama hét törzs ivadéka lehet. „A ki azok közül valakit megölhet, de nem teszi meg, az megszegi a törvényt“, mondja szóról-szóra.

A tudós Raymund Márton főképp két helyre támaszkodik, a melyekből a zsidók nem csupán a jogot, hanem a kötelezettséget is lezármaztatják arra vonatkozólag, hogy a keresztényeket megöljék. Az első hely az „Exodus“ könyvéhez csatolt egyik kommentárban van. Azt mondja, hogy Pharaónak még azon alattvalói is, a kik Istentől féltek, „Izraelre nézve csapás voltak“, a miből aztán a talmud ezen általános következtetést vonta le: „A népek közül még a legjobbat is öld meg, és a legelőkelőbbnek is vágd le a fejét.“

A második hely, melyre Márton a talmudból hivatkozik: „A pogányokat, a rablókat és az apró barmok pásztorait nem kell kihúzni a kútból, de belelökni sem; őket ellenben bele kell taszítani az eretnekeket, az árulókat és apostatákat“. Hogy az „eretnekek“ alatt különösen a keresztények értendők, ismeretes és világos dolog.

A talmud a más vallásnak elleni gyilkossági vágyban annyira megy, hogy a nemzsidók, s különösen a keresztények legyilkolását, Istennek tetsző, jutalomra méltó cselekménynek tünteti fel, a mely különös menynevei jutalomban részesül. Az ide vonatkozó helyek nem szorulnak felvilágosításra, azok maguktól is világosan beszélnek. „A tagadókat — mondja Majmonides — „nevezetesen a Názárethi követőit, kik tagadják a szóbeli tant (tudni illik a talmudot.)

megölni jó cselekmény“. Továbbá tanítják a rabbinusok: „A ki az istentelenek vérét ontja, az Istennek áldozatot hoz“. „Istentelenek“-nek különösen a keresztényeket szokták mondani. Eleázár nyíltan kimondja: az istentelenek alatt Jézust és követőit érti. Jehozsua rabbinus azonban ezt a fogalmat még tovább terjeszti, midőn azt tanítja, hogy az alatt nem csupán Jézust és követőit érti, hanem általában minden gojimat (nem zsidókat). Azt is mondja Maimonides, hogy e parancs, ne ölj, azt jelenti, hogy az izraeliták közül egy embert se ölj meg; a gojimok és keresztények azonban nem izraeliták; tehát a zsidók gyilkoló kezének ki vannak szolgáltatva.

Az eddigi vizsgálatok után elvárhatja az ember, hogy az a zsidó, a ki keresztény lesz, a rabbinusok bosszújának tárgya lesz; mert ki van mondva, hogy az elpártolt méltó a halálra. De a ravasz rabbinusok itt is szoros megkülönböztetést tesznek. A zsidó megkereszteltetheti magát, mondják, azon kikötéssel, hogy a keresztséget nem tartja őszintén; mert ha a zsidó (a keresztség által) az akuint megcsalhatja, úgy meg van engedve. Hanem azok a megkereszteltek, a kik önként keverednek az akumok közé, hogy mint azok, bálványimádást üzenek, hasonlók azokhoz, a kik meghagyták magukat keresztelni, hogy az Istent megharagítsák; a gödörbe kell lökni őket és onnan ki nem húzni.

Ennyit a talmudból. Hogy a zsidók a rabbinusoknak és a talmudnak előírásait gyakorlatilag követik, a hol csak alkalmuk nyílik, emellett a keresztény gyermekek legyilkolásának eddig felhozott esetein kivéd még sok történeti példa hozható fel.

Ha a világi bíróságok és a keresztény népek bosszú-

jától való félelem nem engedte is a zsidók ellenségeskedéseit. egész szabadon nyilvánulni, mindazonáltal kedvező alkalom adtán nem mulasztották el a talmudnak a keresztény gyilkolásra vonatkozó gyalázatos elveit a gyakorlatba is átültetni, úgy hogy Rohling eme kemény szavakat volt kénytelen kimondani: „A rabbinizmusnak vérszomjazó jelleme a világtörténet ténye“. Nagyon meszsziire vezetne, lia itt még mélyebbre belebocsátkoznánk; csupán csak azt említjük. hogy a zsidók voltak azok, akik a pogány császárokat a keresztény üldözésre felizgatták, hogy a középkorban a pápák kényszerítve érezték magukat, hogy a keresztényeknek megtiltsák, hogy a zsidókat, mint orvosokat használják, a megmérgezés veszélye miatt.

A zsidó Pfefferkorn 1514-ben halálos ágyán beismerte, hogy ő mint orvos nyolc keresztényt mérgezett meg orvosságokkal. A feltrai Bernardin, a híres szónok, kit a katolikus egyház szentjei közé igtatott; azt mondta 1489-ben Simában a szószéken, hogy egy zsidó orvos Avignonban utolsó óráján kinyilvánította, hogy elégedetten hal meg, mert rász orvosságokkal, sok ezer keresztényt ölt meg. Még 1840-ben mondta Jakob-el-Antobi rabbinus a damaszkusi pör alkalmával, hogy a zsidó orvos a nem keresztényt nem ápolja, hacsak nem árthat neki.

A mondottak után kétségtelen, hogy a talmud az, a mely egész a gyűlöletig vérszomjig felcsigázott gyűlöletet a zsidó körökben szítja és táplálja. A talmud az, mely a zsidókat fogékonnyá teszi a vérvevés undorító eszméjére; benne joggal látjuk a vérvevés elitiskoláját; s nem szorul további bizonyításra, hogy mindezért a talmudot kell felelőssé tenni.

Mielőtt a zsidóknak a keresztények ellen való gyűlöletéről szóló fejezetet bezárnók, megemlékezünk még röviden e gyűlöletnek legvisszataszítóbb jelenségéről, mely a legújabb időben terjedt el. *Ez az ostya-meggyalázása.*

A középkorban is találunk erre vonatkozó adatokat: 1290-ben egy szegény párisi asszony, mint a krónikák és történeti művek bizonyítják, egy zsidó zálogkölcsonzónak egy ostyát adott át, melyet a húsvéti áldozás alkalmával magához vett a templomban; a zsidó azzal vette rá erre az asszonyt, hogy az egyetlen tisztességes ruháját, mely a zsidókezei között volt, ingyen visszaadja. A zsidó kitöltötte bosszúját az ostyán, amennyiben késsel átszúrta, azt az asztalra szögezte és forrásban levő vízbe dobta; a zsidót, büntetésből élve megégették. Deggendorfbán, Bajorországban, az 1337-ik évben egy zsidó egy asszonytól ostyát vett, melyet hasonlóképen késszúrásokkal szentségtelenített meg. Mielőtt a tanács az ügyet megvizsgálhatta és megbüntethette volna, még ugyanazon évnek szeptember 29-én Degenbergi Hartmann a felizgatott parasztok élén a városba vonult és minden zsidót leölt; ez bizonyára kemény és jogtalan eljárás volt. Brüsszelben az 1370-ik évben gyalázták meg a zsidók a legméltóságosabb Oltáriszentséget, tanúskodik erről egy oltár a sz. Gudole templomban, melyet akkor megengesztelésül építettek. Hasonló eset fordult elő 1192-ben Spanyolországban, la Guardiában. Brandenburg városában 1510-ben Formius Pál a zsidóknak egy ostyát szolgáltatott át, melyet a cibóriumtól lopott el; ezt késekkel összevagdalták és megszenégtelenítették. E bűnüket a brandenburgi örgróf rájuk bizonyította és miután egyebek között azt is bevallották, hogy már több év alatt 7 kis gyermeket szúrták át és öltek meg törökkel és árákkal, 1510 július 19-én kivégeztettek.

A zsidók mindig ugyanazok maradnak évszázadok és évezredek múltával is; miként gaztetteik bizonyítják. Még korunkban is leskelődnek a megszentelt ostyára, csakhogy ebben is, mint mindenben, a mióta az emancipálás után hatalmuk megnövekedett, gonoszabbak és vakmerőbbek lettek. Az ostya meggyalázást tervszerűen s nagy mértékben üzik a Luciferiánusok páholyaiban.

A Luciferiánusok, azaz az ördög imádók fennemlített felekezete ősrégi; a gnostikusok és manicheusok tanából keletkezett; a középkorban a legkülönbözőbb helyeken tűnt fel, és nagy elterjedtséget nyert ezen században, leginkább a szabadkőművességre való támaszkodásában. Ha valaki azt hiszi, hogy merész fantasiájú képzelődéssel áll szemben, azoknak ügyeimbe ajánljuk, hogy a luciferiánusok az 1889-ik évben Rómában nyíltan léptek fel, mikor Giordano Brúnó szobrát június 9-én ünnepélyesen leleplezték; a menet alatt az ördög zászlóival és jelvényeivel jelentek meg; XIII. Leó pápa 10 nappal később egy értekezésében keserűen panaszkodott ez ellen.

Az újabkori ostyameggyalázások esetei már régebben ismeretesek voltak; midőn Párisban egyre gyakrabban fordultak elő, jogtudósok-, theologusok-, orvosokból és más művelt körökhöz tartozó egyénekből társaság alakult, mely feladatául tűzte ki, hogy e sötét üzelmeket napfényre deríti. Kutatásuk eredményét a nyilvánosság elé vitték egy havi folyóiratban, melynek címe: „La francmaçonnerie démasquée“ „a leleplezett Szabadkőművesség“ (megjelent rue François I, Paris; ára egész évre 6 francs). E közleményekből kiderül, hogy a luciferiánusok lelke és vezetői a *zsidók. Ördög tiszteltük legfőbb ténye a konsekrált ostyák meggyalázásában*

áll, miáltal a katolikus egyház miséjét gúnyolják ki. Megkülönböztetnek fehér és fekete misét, melyek káromkodásokból és szentségtörésekből állanak. Főünnepüket Úrnapkor, délelőtt 10 órakor ünnepük. A misét, a hol lehetséges, szentelt kehelylyel ünnepük meg, melyet katolikus templomokból lopnak el. Mise alatt e sátáni páholy „fivérei“ és „nővérei“, mindenféle szertartások közt valódi gyűlölettel keresztül szúrják és megbecstelenítik a szent ostyát.

Hogy konszekrált ostya birtokába juthassanak, 1855, óta Párizsban egy asszonypáholy alakult, melynek tagjai azon célból mennek áldozni, hogy az ostyát a páholyoknak átszolgáltassák. Egy páholy azzal dicsekszik, hogy körülbelül 3000 ostyát szúrt keresztül és fertőztetett meg. 1874 óta, különösen Párizsban, közönséges asszonyokat használnak szentelt ostya megszerzésére, kiket „vendeuses d'hosties“-nak neveznek. A páholy egy ostyáért 5 francot ad. Az ostya rablónőknek a nyelve és száj padlása egy különös szövettel van preparálva, hogy a szájban az ostya ne nedvesedjék meg. A páholynak két tagja a templomban van a szentségtörő áldozások alatt, meggyőződést szerzendő, hogy valóban az igazi ostyákat szolgáltatták ki nekik. Az ostyákat nem ritkán betörések által lopják el a templomból. Az 1894—95-iki télen a santanderi egyházkerületben 4 templomba törtek be a szent ostyákat ellopták de az arany edényeket érintetlenül hagyták. Az egész spanyol sajtó megbotránkozással ismertette e gáztetteket. Az ostya számára még kínzó eszközöket is találtak fel, így pl. egy cilinderforma szelenczét, a melyben helyezik az ostyát, és vasszőgekkel kivert nyomóval szétmorzsolják.

E sátán tisztelet leginkább el van terjedve Francia-

országban, Amerikában, Itáliában és Spanyolországban. Élén áll, mint „pápa“ a híres zsidó, Adrián Lemmi, a ki Rómában, a nagyszerű, régi Borghese palotában lakik. Az oltáron, a melyen egykor V. Pál pápa (Borghese), olvasott misét, Lemmi árnyékszékét csináltatott. Az árnyékszékben egy feszület található e felírással: „Mindenki, ki itt ki és be megy, köpjön rá! Glória a Satana.“ (Dicsőség a sáttánnak),

Ennyira megfélekedzik magáról a zsidó gyűlölet napjainkban, az emancipáció, a szabadság, a testvériség idejében. Mióta Krisztus a keresztfán meghalt, ez a gyűlölet még nem fokozódott annyira. Ha még nagyobbra fog fokozódni, azt a keresztények közönyének köszönhetjük, a kik előmozdítják minden országban a zsidóság folyton növekvő dialátát.

Huszonegyedik fejezet.

A zsidó titkos könyvek a vérvételt és a vér használatát tanítják.

Míg a talmud csupán csak az utat egyengeti a vallásos emberülés eszméire nézve: addig ugyanezt több zsidó titkos könyv nyíltan tanítja és előírja. Eme zsidó vallásos könyvek a rabbinusok tanítása szerint két osztályra oszlanak.

1. A „*Pesat könyvek*“, melyeket „Niglek“-nek, azaz

nyíltaknak neveznek. Feschat annyit jelent, mint „egyszerű“, ez az osztály magában foglalja az összes megközelíthető zsidó vallásos könyveket, mint a talmudot, és az abból készült különböző kivonatokat, így első helyen a Schulchan-Aruchot.

2. A „Kabbala“, melyet „Nistar“-nak, az az titkosnak is nevezik. Ez képviseli a zsidóknak ősrégi titoktanát, a melybe csak a kiválasztottak lesznek beavatva,

Míg a Pesat a vallásos gyilkolásról épen nem ad elegendő felvilágosítást, ezt annál bővebben megtaláljuk a Kabbalában. Ez utóbbit nehéz olvasni, és képleges és mystikus beszédmódja miatt még nehezebb magyarázni és megérteni; ez csak kevéssé ismeretes, úgy hogy sok rabbinus is alig tud benne eligazodni; de mindazonáltal a legnagyobb tekintélynek örvend — mint ez a sajátos titkos tanoknál szokott lenni, más vallásos társaságokban is. Az orthodox zsidó, mint Rohling mondja, a Kabalát sokkal szentebbnek tartja, mint a Pesátot. Rohling egy helyet mutat a Sohar könyvből, a melyben az van mondva, hogy súlyos bűn, a Kabbala bölcsességét tagadni; ugyanazon a könyvnek egy más helye így hangzik: „Nagy bünt követ az el, a ki a Kabbala bölcsességét tagadja és a ki azt mondja, hogy csak Pesat létezik (Talmud stb.). jobb lett volna annak nem születnie.“ Igen, a Sohar után a Kabbala képezi a talmud alapzatát: „Michlana és Gemarra rabbijai talmudjukat a Kabbalának titkai szerint osztották be.“ Itt természetesen ügyelembe kell venni, hogy maga a Kabbala ez, mely neki eme fontosságot kölcsönzi.

Ha a zsidók titkos könyvei általánosságban véve szűk körökbe szorítva maradnak is, mindazonáltal ugyancsak

azoknak egyes könyvei igen nagy elterjedtséget értek el, így mindenk előtt a már említett és fontos könyv, a Sohár. Katz József rabbinus az 1879-ik évben megjelent művében azt mondja, hogy a Sohárnak 1875-ik évig 270. kiadása jelent meg, és pedig sok nagyszámú nyomtatásban¹). Katz még a különböző helyeket is megnevezi, a hol megjelentek. És épen eme könyv foglalja magában a vallásos gyilkolásra és az emberáldozatra vonatkozó utálatos felszólításokat. — Rohling „A rabbinizmus vitázata és az emberáldozat“, című művében a zsidó titoktannak érdekes részleteit leplezi le, melyik egyébként nagyon nehezen közelíthetők és érthetők meg.

Az első hely, melyet itt fel akarunk hozni, Seplier Halkuthim könyvben van, melyet a zsidóktól szent gyanánt tisztelt Vitál rabbinus († 1620) készített, és többek között 1868-ik évben Jeruzsálemben lett újból sajtó alá rendezve, egy könyvnyomdában, melyet a híres Montefiore Mózes zsidó saját költségen állíttatott fel. Adtál a Példabeszédek könyvében (:J0, 18—19) egy igen nehézkes helyet akar megvilágosítani. a hol három dolog, mint nagyon csodálatos van feltüntetve, és egy negyedik, t. i. „a férfiúnak útja a szűzhez“, mint teljesen felfoghatatlan*) Az utóbbira vonatkozólag így szól Vitál: „Mit gondol a szentírás evvel? Az ént elme röviden ez: Csodálatos, hogy a tisztátalanok

¹ S. Rohling „Polemik und Menschennpfer“. 106. oldal.

² A Vulgata lefordítja és mellesleg megjegyzi: „Viam viri in adolescentia; a férfiúnak ifjúságban való útját.“ Rohling a fenebbi fordítást megtartja, és a helyet messiásilag magyarázza, a mennyiben ő a Megváltónak szűztől való születésére vonatkoztatja. Ez a mi vizsgálódásunkra nézve közönbös; itt csak a zsidó kommentárra lett alkalmazva.

a klipothok, (a nemzsidók)¹) szűzi vére az égnek mégis, oly kedves áldozat. Igen, *nemzsidó szűz vért ontani ép ohj szent áldozat*, mint a legjobb fűszerek, és eszköz, mellyel Istent magukkal kibékítik és kegyét maguknak leesdik. Azt gondolja tehát a szentírás: Csodálatos, hogy a szűz személyében tisztátalan és klipa (nem zsidó asszony) és vérének ontása mégis oly drága áldozat.“ E hely nem szorul felvilágosításra; kétszer hoz fel össze nem téveszthető kifejezést, hogy Istennek tetsző dolog, hogy áldozat, s következőleg vallásos tény, a nemzsidó szűznek vérét ontani, tehát az emberáldozatot Isten tiszteletére ajánlja fel.

A fenn idézett könyvben van még egy más, a szüzek legyilkolásra vonatkozó hely is. Megin klipáról (nem zsidó asszonyról) van szó: „Ha valaki parittyá követ hajít és az arcát szétmorzsolja, úgy adják neki a király leányát“... Rohling szerint ez célzás Goliáthnak Dávid által parittyával eszközölt megölésére. Ez által a nemzsidók megölése, mint jó cselekedet van feltüntetve, s ha érte jutalmul „a király leánya“ van megígérve, Vital ezt itt mint Istennel való egyesülést tünteti fel, tehát mint természet fölötti jutalmat.

Egy más zsidó titkos könyvben, az elterjedt „Sohárban a szüzek leölése mellett még a fejedelmek leölése is, mint kiválóképen jutalomra méltó van ajánlva. Így szól e könyv: „Azt mondja Jehuda rabbinus: Jöjj és lásdd, hogy a hol az ő fejedelmei (a nemzsidóké, akum) vannak a zsidók

¹ Klipoth egy Állandó kifejezés a zsidó titok tanban, Szórol-szóra annyit jelent, mint „háj“. E szerint a zsidóság az emberiség magva, az t. i. a minék értéke van; a nemzsidók ellenben „háj“, értéktelen, tisztátalan, a mit el szokás dobni.

fölött Izrael imája nem talál meghallgatást, ha pedig el-esik a fejedelmük (a nem zsidóké) mint a hogy meg van írva ha a király meghal, akkor kiáltásuk felhangzik Istenhez“. Rohling megjegyzi: „Ezen hely tagadhatlanul bizonyítja fejedelemgyilkolás, mint vallásos kötelesség mellett, mert Izrael imádsága az igazi akum fejedelem alatt, a ki mint ilyen természetesen az akum érdekében szolgál, és épen ezért a rabbinizmus népével keresztény elődeink módja szerint kell bánnia, nem talál meghallgatásra. Egyedül a bűnös könyörgése marad meghallgattatlanul, Izrael tehát bűnös állapotban levőnek gondolja magát, míg csak az igazi akum királyt, ha lehetséges, el nem teszi láb alól.“

Zsidó felfogás szerint az egész emberiség két nagy táborra oszlik: Isten gyermekeire, az az a zsidókra, és a gonosz gyermekeire, az az a nemzsidókra, különösen a keresztényekre. A gonosz rész mindig a jó ellen tör. Ezt így mondja a Sohár: „A teremtéskor az egyik fél szemközt áll a másikkal; azért ott mindig nagy csata van Metatron (a jó, az izraelita angyal vezér) és az ő seregei közt az egyik oldalon, és Sammuél (az ördög közt) és seregei között a másik oldalon.“ Ebből önként kitűnik, hogy a gonosz oldal gyöngítendő. Hogy miképpen történjék ez, erre vonatkozólag a titkos könyv egész nyíltan ad utasítást (különben egybehangzóig a talmuddal); titokban, avagy nyíltan, de megsemmisítési harcot kell vívni a nemzsidókkal, kinek szaporodása megakadályozandó, még akár gyilkolással is. Tehát egy folytonos vallásháború volna, de legtöbbször titokban. Sohár azt mondja, „hogy az égnek negyedik részébe azok jönnek, a kik az akumokat, a többi népekhez

tartozókat megölték, és „az Isten bíbor ruhába van öltözve és arra vannak lerajzolva ama zsidók, a kik a többi népek közül való embert megölték.“ Fenséges égi jutalom ígértetik tehát a más vallásnak meggyilkolásért. Viszont azok lelkei“ — mondja — „a kik nemzsidókkal jót tenni iparkodtak, nem fognak eljutni az örök boldogságra“.

Hogy a „gonosz fél meggyengüljön, azért a nemzsidók szaporodását meg kell akadályozni — erre a titkos undort gerjesztő utasítást ad. A klipothoknál (a nemzsidóknál) a fajok között szétválasztást kell eszközölni, és pedig oly módon, hogy a férfiakat heréljék ki, a nőket pedig tegyék hidegekké (az az: öljék meg)“. Tovább ezeket mondja: „A klipa (minden nemzsidó) sötétség; erőt kell rajta venni és leteperni vagy erőszakkal, vagy gyengéd hízelgéssel majd egy más helyen jelentőségteljesen azt mondja: „A hitetlenek, kik meghazudtolják a Thórát és Izrael jóslatait, ezeket megölni kötelesség, hogy ha nyilvánosan lehet, karddal, akkor meg kell tenni, ha pedig nem lehetséges akkor csalárdsággal kell vele szemben állni, még csak halálát nem lehet kieszközölni, például: ha valaki azt látja, hogy közülök valaki a kútba esett, és a kútban létra van, úgy szaladjon az illető oda és húzza fel a lajtorját, és mondja: sietek, hogy fiamat, ki a tetőn van, leengedhessem jönni, s azután majd vissza hozom neked.“

A titkos tannak szigorú parancsa az, hogy a klipothokat (nemzsidókat) leöljék, a hol csak alkalom kínálkozik, úgy, hogy törvényszegés volna, egy nemzsidónak az életét megmenteni. A Sohár így szól: „A ki halál veszélyben forgó nemzsidónak az életét megmenti, halállal haljon meg.“ A Sohár továbbá azt mondja, hogy Josi rabbinus a nem-

zsidók megöléséért örök boldogságot ígér. Zsidó rablók laktak, mondja ugyanott, egy hegységben. Ha jött valaki ezen vidékre, elfogták és azt kérdezték tőle. mi a neve? Ha zsidó volt, akkor szabadon eresztették: ha azonban nem volt zsidó, akkor agyonverték és ezen tett által, mondja Josi rabbinus, az örök életet nyerték meg maguknak. Ugyanezen Josi utazása közben látta, hogy egy madarat megégettek. Azt mondotta utazó társainak, hogy ezen madár sorsa intőjel, hogy mikép kell a nemzsidó fejedelmekkel elbánni és hogy erre vonatkozik Dániel próféta következő mondása: „Végig néztem, míg az állatot meg nem ölték?“ Sohár jelentőséggel teszi hozzá: „A mi fogságunk (a zsidóknak a keresztény népek alatt való mostani fogsága értendő) addig fog tartani, míg csak az akum-népeknek uralkodóit földön ki nem irtjuk.“

Mіндеzen helyekből kitűnik, hogy a nemzsidóknak a Sohárban előírt meggyilkolása kizárólag vallási alapra támaszkodik. De legvilágosabban bizonyítanak e mellett ama helyek, a hol mint áldozati cselekményt ajánlja, és pedig mint az összes vallási, összes kultúr-cselekmények közt a legkedvesebbet. Bevezetésül egy ily helyet hoztunk fel. Egy másik így szól: „A ki az istentelenek vérének ontja, az áldozatot hoz“. Ismeretes dolog, hogy az „istentelenek“-kel minden nemzsidót, de különösen a keresztényeket jelölnek. Sohár egy másik helyén ezeket olvassuk: „Nekünk nincs más áldozatunk, mint az, a melyben eltesszük láb alól a tisztátalan részt (a nemzsidókat).“ Továbbá: „Az oltárt vágó helynek hívjuk. S miért hívjuk így? Ha az emberek nem jól csinálják meg készítményüket, akkor az, (t. i. oltár) feláldozza őket (az az: az oltár az embereket,

mint leülendő áldozatokat, felveszi a halálra.) És épen ezért adatta az izraelitáknak a Thorát, hogy ez által a világ életére legyen szentelve, hogy megmenekedjék az oltár ítélete előtt.“ Rohling e helyhez felvilágosítást csatol: „Az akumokat (a nemzsidókat) tehát le kell ölni; Izraelitát csak akkor, ha rossz, az az ha akummá lett (a hitét elhagyja); mert a talmiul azt mondja, hogy az izraelita minden bűn dacára is jó marad, hogy ha szívében a talmudot helyesli, azért hasonló egy dióhoz, melynek héja a földön bepiszkolódik, de a mag érintetlen marad.“ Eme felfogás mindenütt egybevág a rabbinusi előírással, hogy a zsidót, ki a vallásától eltért, meg kell ölni. Ezt engesztelő áldozatnak kell tekinteni, a mit viszont a zsidóhit minden ellenségének, különösen a nemzsidóknak lehet ajánlani.

A titkos könyvek világos tanai dacára nem állítjuk, hogy az egész zsidó nép kötelezve volna a vérvétel gyakorlására. Csupán azért utaltunk rajok, hogy a vérszokás tényét bebizonyítsuk.

Huszonkettedik fejezet.

Róma nézete a zsidó vérgyilkosság felől.

A zsidók a kánoni törvényben.

A Krisztus utáni zsidók törvényeinek, életszokásainak s a keresztények iránti érzelmeinek megítélésében senki s moly illetékes, mint a római kúria. A kereszténység kezdetétől, az apostolok idejétől fogva számolnia kellett a zsidókkal. A római keresztényüldözések alatt a császárokat

a zsidók gyűlölete és vérszomja ingerelte leginkább a fiatal egyház ellen. A római kúria a zsidók részéről fenyegető-veszélyt, a keresztény vallás győzelemre jutása után bölcs törvényekkel korlátozta. E törvényeket részint a pápák maguk bocsátották ki, részint megerősítették és szentesítették. A 633-ban tartott toledo-i konzílium 66-ik kánonja a. a következő rendeletét tartalmazza:

„A zsidóknak nem szabad keresztény szolgákat tartani,, sem keresztény vagyont birtokukba venni, akár vételből,, akár ajándékozásból eredjen, mert igaztalan volna, hogy Krisztus tagjai az antikrisztus szolgálóinak alattvalói legyenek. Ha jövőre a zsidók mégis megpróbálnák keresztény cselédeket vagy szolgálókat tartani, ezek királyi határozattal elvetendőek tőlük és szabadon bocsátandók.“ — A zsidók és keresztények közti házasságot legelőször a 388-iki Chalcedonban tartott zsinat tiltotta el.

Róma, a kelet és nyugat határán állva, minden időben figyelmes szemmel kísérte a zsidókat, egyrészt, hogy túlkapásaikat ellenőrizze, másrészt, hogy életüket és javaikat, erőszakos támadások ellen megvédelmezze. A pápák hangsúlyozták, hogy a zsidók iránt is keresztényi felebaráti, szeretettel kell lenni. A középkori véres zsidóüldözéseknél legtöbbször a zsidók voltak a hibások, elkeserítvén a népeket uzsoráskodásaik és csalásaik által. Lázadásokat idéztek elő kereszténygyermek ellen intézett gyilkossági kísérletek és szentségek meggyalázása által. Voltak azonban egyes kincssóvár fejedelmek, kik azért üldözték, hogy vagyonukhoz juthassanak. A fejedelmekhez intézett védelmi irataikból akarják manapság a zsidók kisütni, hogy azokban a. vérvád is vissza van utasítva. Ezzel szemben kijelenthetjük, hogy

ily pápai nyilatkozat sohasem történt. De ha valamelyik pápáé megvolna is, egész csomó más dokumentum áll rendelkezésre, amelyekből kétségbevonhatlanul kiderül, hogy Rómában nem csak a rituális gyilkosság *lehetőségével hanem a tényével* is tisztában voltak, s annak létezését elismerték. Viszont egyetlen oly pápai irat sem található, mely a rituális gyilkosság lehetőségét egyenesen kétségbe vonná.

Leginkább emlegetni szokták IV. Ince és IX. Dergely pápák bulláit, IV. Ince 1247-ben arról panaszkodik, hogy több fejedelem hamisan vádolta a zsidókat azzal, hogy húsvétkor megölt gyermek szívét eszik; ha valahol holttestet találnak, rosszakarátúlag a zsidókra fogják a gyilkosságot; ily esetek miatt sok fejedelem kegyetlenül bánt el a zsidókkal, a nélkül, hogy ezek törvény elé állítottak és vallomást tettek volna; a fejedelmek Isten és az igazság ellenére a zsidókat kirabolták, bebörtönözték, halálra ítélték. Hogy ha a zsidóknak rosszabb dolguk volt, mint atyáiknak Egyiptomban; kiirtásuk miatti félelmükben az apostoli szék bölcsességéhez fordultak. A pápa így fejezi be bulláját: „Nem akarjuk, hogy a zsidók, kiknek megtérését a könyörülő Isten elvárja, *igaztalanul üdöztessenek.*“ — Ebből a bullából vájjon az magyarázható-e ki, hogy a pápa a zsidókat egyáltalán nem tartja képesnek gyilkosságra? Ha a pápa még arra is utal, hogy a szentírás tiltja a gyilkosságot és az emberáldozatot, kétségkívül meg volt győződve, hogy vannak zsidók, kik a szentírást és annak tanait nem respektálják. Hiszen Ince pápa volt az, ki három évvel előbb a talmudot megégettette. 1244-ben pedig ezt írta a francia királynak: „A mit a zsidók talmudnak neveznek, az egy nagy fontosságú könyv; terjedelmére

tartalmasabb, mint a biblia. *Nyilt gyalázkodásokat* tartalmaz Isten, Krisztus, s a legszentebb Szűz ellen, család szójátékokat, s hallatlan badarságokat. Áldott emlékü elődünk, Gergely pápa rendeletére a párisi egyetem tanárai ezt a könyvet alaposan átvizsgálták a ravasz zsidók alapos le-
 álezázása végett, s aztán a nép és a papság jelenlétében nyilvánosan elégették. Így olvasom levedéből. Te mint katolikus király és legkeresztényibb fejedelem e tekintetben támogatónk valál, melyért illő köszönetét mondunk az Úrban. A zsidók gyalázatos csalása azonban még nem ért véget s amaz ítélet nem térítette őket jobb öntudatra. Ezért kérünk téged, hogy érdemük szerint büntesd ama gyalázatos és utálatos bűnöket, melyek által a Teremtő megbáztatik és a keresztény név lealacsonyítottatik. Haladj tovább a jó utón, a melyen elindultál. Parancsold meg, hogy azok a rossz könyvek, melyeket a tudósok elítéltek, magyarázataikkal együtt a te birodalomban megégettessenek, a hol csak megtaláltnak.“

IV. Incének az a bullája, amelyre a zsidók védelmezői hivatkozni szoktak, minden valószínűség szerint hamisítvány. Ugyanis a pápai bullák teljes gyűjteményében a szóban ioi'gónak nyoma sincs. Létezését már négy száz év előtt is kétségbevonták római szentszéki ügyekben jártas férfiak. *Panvino Ferencz*, korának leghíresebb jogtudósa, kit IV. Sixtus pápa a trienti törvényszéki iratok felülvizsgálásával megbízott, azt mondja véleményében, hogy IX. Gergely és Ince pápák bullái ez esetben (a rituális gyilkosság elbírálásánál) egyáltalán nem vehetők figyelembe: mert először is nem igen hitelesek; másodsor pedig szó szerinti szövegükben nem tartalmazzák azt, mit némelyek

kiolvasni szeretnének belőlük; továbbá a viennei concilium határozottan elvetette azokat, végül, mert nem tiltanak el mást, mint a zsidók ellen roszakaratúlag emelt vádakát. Egészen világos mondja Panvino, hogy a bulla kibocsátóinak nem volt más céljük, mint végét vetni a zsidók igaztalan üldözéseinek.

Nehéz felfogni, mikép mondhatja valaki a római jogtudós e kijelentése után, hogy a pápák megtagadták a rituális gyilkosság lehetőségét?

Hogy Rómában mikép gondolkodnak a rituális gyilkosság felől, az legutóbb a *tisza-eszlári esetről* tűnt ki. Az ítélet kihirdetése előtt három nappal hozta a hírt a „Wiener Tageblatt“, hogy „a bíbornoki kollégium rendes ülésben nyilvánította, hogy a rituális vád ostobaság.“ Természetes, hogy az a hír nem volt más, mint tendenciózus *zsidóhazugság*. De meg lett az a jó következménye, hogy a római sajtó kifejtette a pápai kúria valódi nézeteit. Hivatalosan bejelentették a pápai lapok, hogy a „Wiener Tageblatt“ híre vakmerő zsidó koholmány, hogy a bíbornoki testület egyértelműleg erősen meg van győződve ily zsidó rituális gyilkosságok előfordulásától. Még bővebben nyilatkozott e felől Olaszország legtekintélyesebb tudományos folyóirata, a Civitta Cattolica. Mint a Vatikán hivatalos lapja, az „Osservatore Romano“ konstata, a Civitta bebizonyította, hogy a zsidó rituális gyilkosságok tények. Ugyanakkor tudatlannak jelentette ki ki Kopp püspök ellenkező véleményét és bebizonyította, hogy nincs is jogosultsága ily vélemény nyilvánításra, miután a héber nyelvet és az új zsidó vallást nem ismeri kellően.

De mindettől eltekintve, a pápák hivatalos, ünnepélyes dokumentumokban elismerték a zsidó vallási gyilkosság

tényét. És pedig az által, hogy többen esetben megengedték a zsidó vérszomj ifjú áldozatainak a szentek vagy boldogok közzé fölvetését, amaz okadatolással, *hogy ezek a zsidók által a Krisztus és a szent hit elleni gyűlölet miatt ölettek meg.*

Ily engedélyt bocsátott ki például IV. Sixtus pápa. Mint már említettük, az 1478 június 20-áról keltezett bullában kijelenti, hogy a trienti pör tanúsága szerint a zsidók vétkesek egy keresztény fiúnak vallási indokokból történt meggyilkolásában. Ezért a pápa a fiú nevét bevette a római martyrologiumba (a szentek hivatalos jegyzékébe) és megengedte, hogy a trienti egyházmegyében nyilvánosan tiszteltessék. Ki tagadhatja, hogy ez nem a zsidó rituális gyilkosság tényének elismerését jelenti?

Még nagyobb jelentőségű XIV. Benedek pápa bullája, az 1755-ik évből. Erre okul amaz indítvány szolgált, mely a zsidók által leölt Rinn Andrásnak szentté avatását javasolta. Benedek pápa egyike volt kora legelső tudósainak; művei ma is a legnagyobb tekintélyben állanak. A történet éles eszű és elfogulatlan gondolkodónak ismeri őt. A „Beatus Andreas“ című bulla behatóan foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy kiskorú gyermekek, köztük a zsidók által meggyilkoltak, tisztelhetők-e martyrok gyanánt? A pápa a martyrokat három osztályba sorozza. 1. olyanok, kik „akarattal és tényleg azok“ (voluntate et opere) vagyis akik öntudatosan áldozták vérüket a szent hitért; 2. a „csupán akarat szerinti“ (voluntate tantum) martyrok, kik meggyőződésükért a legsúlyosabb szorongattatást szenvedik és készek még életüket is feláldozni; 3. a „csupán tett szerinti“ (opere tantum) martyrok, kik Krisztus vagy hitük miatt gyilkoltattak meg, kiknél, fiatal koruk miatt, szabad

akarat elhatározásról szó sem lehet. Ez utóbbi osztályba sorozza a Krisztus és a keresztény vallás elleni gyűlöletből megölt gyermekeket, föl is említ néhányat a római keresztény üldözések idejéből, s melléjük veszi egész csomó áldozatát a zsidó gyűlöletnek. Bullájának e része szószerint így hangzik:

„Március 24-éről a már említett trienti kis Simonon kívül jelentik, hogy a kölni egyházmegyében egy János nevű fiúcska tiszteltetik, *a kit a zsidók a keresztény hit elleni gyűlöletből öltek meg. Ugyancsak március 24-iki kelettel írja Baillet, hogy Parisban egy Richard nevű, Angliában egy Vilmos nevű fiú tiszteltetik, kiket a zsidók a keresztény hit elleni gyűlöletből gyilkoltak meg. Theophilus Raynandus művének 18-ik kötetében olvasható, hogy Ferdinand spanyol király idejében Guardia városban, Toledo környékén, a Krisztus iránti gyűlöletből a zsidók egy hároméves fiút megöltek, ki hasonló tisztelet tárgya lett, s kit röviden „a guardiaai ártatlan fiú“-nak neveznek. Ugyanezt mondja az említett szerző a szardíniái ikerfivérekről, Gesselius és Camerinusról. Továbbá a „Disceptatio apulogatica de martyrio „S. Simonis Tridentini“-ben (242 oldal) fölemlítetik egy Ursula nevű három éves leány, ki kondi (Liencz) városban, Olaszországban, a tiroli határ mellett, a zsidók által borzasztó módon megöletett: az ottani kápolnában levő régi kőtábla helyére 1609-ben egy új tétetett, melyen a borzasztó bűn leírása olvasható. 246-ik oldalon Laurentinus nevű fiú van említve, kit a zsidók öt éves korában, a keresztény hit elleni gyűlöletből 1485-ben megöltek s a ki kínos halálától kezdve mostanáig Vicenza és környékén mártyrának tekintetik és tiszteltetik.*

Mily szörnyű vádat tartalmaznak a fanatikus és vérszomjas zsidók ellen a pápai dokumentum az egyszerű szavai. Amaz állandó utalás, hogy a bűn „a Krisztus és a keresztény hit elleni gyűlöletből“ követtetett el, mutatja, hogy írója nemcsak arról volt meggyőződve, hogy a zsidók keresztény gyermekeket legyilkolnak, hanem hogy ezt valósi indokból cselekszik.

A felhozottak elegendők annak konstatálására, hogy Kóma a zsidó „rituális gyilkosságokat“ bebizonyított tényeknek tekinti.

*

**

Mint a fejezet elején jeleztük, Kómában külön jog fejlődött ki a zsidók számára. Szükségesnek látjuk ezt röviden ismertetni. A *Corpus juris canonici* egész fejezetet tartalmaz belőle; ehhez jönnek a zsinati határozatok, a mennyiben a oorpus jurisba fölvéve. nem volnának; bő anyagot nyújtanak a kánonisták, kik közül elég Reiffenstuelre hivatkoznunk, ki a „jus canonicum universum“-ot adta ki öt kötetben.

Arra a kérdésre, hogy a zsidók keresztény államban egyáltalán megtűrendők-e, Reiffenstnel azt mondja, hogy ámbár nyomós okok szólottak ellenük s bár istentelenségük, uzsoráik, igazságtalanságaik, Krisztus elleni gyűlöletük nagy károkat okoznak az egyháznak és az államnak“ (a mik miatt kiűzettek Spanyol és Franciaországból, meg Belgiumból) mindazonáltal a zsidók meghagyandók ott, a hol már letelepültek. Ha egy ország befogadta őket, törvényes ok nélkül ne űzze ki. A zsidóság erős szaporodása ugyan veszedelmes és kártékony, azért helyesen jártak el azok a katolikus fejedelmek, kik a zsidókat ott, a hol még nem

voltak, nem vették be, nehogy ez az ártalmas és veszedelmes faj tovább terjeszkedjék. Ha általában nem is tiltandó el a zsidók fölvétele valamely államba, mindenesetre megnehezítendő.

A 9-ik pont így hangzik: Ha a már felvett zsidókat nem is szabad kiűzni, mindazáltal kereskedelmük és életmódjuk büntető törvényileg annyira ellenőrzendő és korlátok közt tartandó, hogy ne cselekedhessenek semmi olyast, a mi a vallásnak gúnyjára, az államnak kárára vagy veszedelmére lehessen. Különben úgy a vallás, mint az állam nem volna megóvható a zsidók semmirekellő rosszasága ellen, mert bennök oly nagy a gyűlölet a keresztények és azok vallása ellen, hogy ki sem mondható.

Föl van továbbá említve, hogy keresztények ne legyenek zsidók cselédjei, s a keresztények ne használjanak zsidó orvosokat stb. A zsidókkal kötendő házasság tilalmáról szó sincs, mert abban az időben ez senkinek még az eszébe sem jutott.

Nagy jelentőségű még az a határozat, hogy a zsidók minden hivatalból kizárandók. Ez is oly magától érthető dolog, hogy Reiffenstnel egyszerűen csak a *corpns jurisra* ntal. Ott van megírva (Decret. Greg. Lib. V. Tit. VI. 16 Fejezet): Miután abszurdum volna, hogy oly ember, a ki a kereszténységet gyalázza, keresztények fölött hivatalos hatalmat gyakoroljon, ennél fogva mi (III. Ince pápa) az egyetemes zsinat alapján megújítjuk azt, a mit elébb már a íoledói zsinat bölcsen megállapított, nevezetesen azt a tilalmat, hogy zsidók nyilvános tisztséget nem viselhetnek, mert *e köpönyeg alatt legveszedelmesebbek lennének a keresztényekre néve.*

Hogy a zsidók mennyiben részesülhetnek a többi polgárok jogaiban, azt, Reiffenstnel a 21 fejezetben adja elő: „Tulajdonukkal teljesen rendelkezhetnek úgy életükben mint haláluk utánra; egymásközt valamint keresztényekkel szerződéseket köthetnek; egymásközt saját rítusuk szerint házasodhatnak; panaszt emelhetnek a bíróságoknál — de a bíró csak keresztény lehet, legyen a zsidó akár vádlott, akár panaszos.

Látható, hogy az egyház mily bölcsen és mértékletesen szabta meg és írta körül a zsidók helyzetét. Ez a valódi igazság, mely a zsidókat saját bevallott alapelveik után egy keresztény államban megilleti és pedig a korlátolt polgári jog. A modern állam ellenben igaztalan saját keresztény polgárai iránt, a mennyiben védtelenül kiszolgáltatja őket a gyűlölségének és tervszerű rosszindulatának. Hogy mily eredménnyel, azt láthatjuk saját szemünkkel.

Miután azok az okok, melyek ama határozatok alapjául szolgáltak, még ma is, sőt fokozottabb mértékben fenállanak, igen helyesen mondja dr. Hergenröther, az eichstädti akadémián a kánoni jog tanára, hogy: „Nem keresztény lakókat a keresztény államnak csak tűrnie, nem pedig a keresztényekkel egyenjogosítania kellene.“ Az olműtzi herceg-püspök Dr. *Cohn* pár év előtt mint tanár még azt magyarázta hallgatóinak, hogy a zsidók ellen hozott kánoni törvények ma is fenállanak, s nagy kár, hogy nem tartják figyelemben. Szükséges volna, hogy az újabb kor kánonistái ismét foglalkoznának velök, mert ezek kiindulási pontul szolgálhatnának a zsidókérdés békés megoldásához.

Végszó.

A következőket állapíthatjuk meg:

1. **Határozott tény**, melyet számos kétségbevonhatatlan, történeti adat bizonyít, hogy a zsidók sok évszázad óta, egész a legutóbb időkig keresztény gyermekeket, nem ritkán felnőtteket is, különös körülmények közt meggyilkoltak, illetőleg lemészároltak, oly módon, a minő civilizált nemzetek közt sehol sem fordul elő, s hogy ennek célja nem volt más, mint keresztény vér birtokába jutni.

2. **Határozott tény**, hogy ezek az emberlemészárlások vallási indító okból történnek, ama hitnél fogva, hogy egy keresztény megöletése Istennek tetsző dolog, s hogy a keresztény vér élvezése a zsidó lelket megtisztítja és megszenteli, egyúttal pedig nagyobb tökéletességre juttatja a földön és nagyobb üdvösségre a túlvilágon. Ehhez járul, ámbár ritkábban, az a felfogás is, hogy a keresztényvér bizonyos testi bajok ellen gyógyító erővel bír.

3. **Határozott tény**, hogy e gyilkolások nem egyes fanatikus emberek tévelygései, hanem a zsidóság tágabb

köre évszázadok óta s ma is hódolt a vérvétel szokásának. Ezt bizonyítják a gyakran s bizonyos szabályossággal ismétlődő esetek. különösen pedig az a körülmény, hogy a zsidó hitközségek legkiválóbb és legbuzgóbb hitű tagjai, a zsinagógái előljárók és rabbinusok követnék el vérgyilkosságot; hogy a főbbik veszik át a vért. s gondoskodnak a hívők közti szétosztásról; hogy a vér felhasználásánál, de még magánál a gyilkoságnál imákat mondanak és vallásos czeremoniákat végeznek, melyeknél néha. mint Trientben, ha a hitközség csekély számú tagokból áll, valamennyien jelen vannak.

4. Az még nincs határozottan bebizonyítva, hogy általános vallási szabály minden zsidót kötelezne a keresztényvér osztására és felhasználására.

Ily kötelezettség csak ama törvénykönyvönl magyarázható ki és bizonyítható, a melynek szabályai, a zsidóhitfelekezet minden ismerője szerint, kötelezők. A biblián kívül az egyetlen ily természetű törvényforrás a talmiul s miután az a mostani formájában nem tartalmaz emberek lemészárlására vonatkozó parancsot, ezért el lehet fogadni, hogy a zsidóság ö s s z e s é g é r e nem is vonatkozik. A szóbeli hagyomány, bárha évszázadok óta soha és sehol írott formában általánosan kötelezőleg meg nem jelent, nem elegendő, hogy ily fontos szabály az egész fajra kötelezőnek mondassák,

Mondhatjuk tehát, hogy titkos szertartásról van szó.

A pogány vallásoknál a titkos szertartások rendkívül kifejlődtek; így az indiaiak és egyiptomiak lelkészeinél, a

görögök eleusiniai misztériumaiban, s a germán druidáknál. Részint szóbelileg, részint titkos feljegyzések és szimbolikus jelek révén maradt fenn csekély számú kiválasztottak közt az Istenségnek általuk vált „legfőbb kinyilatkoztatása“, míg a nép nagy tömege csak felületes tudomással bírt a vallásos dolgokról. Ezzel szemben a kereszténység minden titkos tant elutasít magától; nemesítő igazságai mindenkire vonatkoznak, állás és képzettségi különbség nélkül. Egyes ó-keresztény szekták, mint a Krisztus utáni első század gnosztikusai pogány módra titkos tanokat terjesztettek, melyeket állítólag az apostoloktól és tanítványaiktól sajátítottak el, s a melyek legjobban kifejlődtek a manicheusoknál. Ez utóbbiak a hívőket, két osztályba sorozták: „electi perfecti“ (a kiválasztottak) voltak azok, kik a titkos kultuszt üzték, s magukat tökéletesebb élet folytatására és nagyobb üdvre méltóknak tartották; „a u d i t o r e s“ (a nem tökéletesek) viszont csak a nagy tömegnek szánt kultuszt terjesztették.

A titkos kultusz e rövid vázolásából kitűnik, hogy az új zsidóvallásban is van ilyen a vérvételre vonatkozólag. E föltevésnek általában megfelelnek a tények és vallomások, melyekről e könyvben szó volt. A trienti zsidók vallják, hogy, „a zsidó hitben megbízhatók és buzgók“ vagy a „beavatottak, periti“, mint Sámuel mondja, tudták, hogy egy keresztény fiú vére hasznára van lelkük üdvösségének.

Hallottuk, hogy e dolgok titokban tartatnak: Feltre János, a megtért trienti zsidó és Moldavo rabbi kiemerítőleg nyilatkoznak afelől, hogy a titkokat mily kínos elővgyázati rendszabályok mellett öröklük a fiúk atyjuktól!

A keresztényvért a szentség egy neme gyanánt használják, mert a lelket megszabadítja a bűnöktől, megtisztítja, megszenteli s megszerzi az örök üdvösséget, Évszázadok for-gása alatt a vérvétel oly helyeken, hol a viszonyok arra kedvezők voltak, hol a zsidók nagyobb biztonságnak örven-dettek s a fanatizmus az alacsony kulturális fok mellett, jobban kifejlődött: széles körben elterjedt. Így Moldavo rabbi szerint az ő hazájában az volt a hit, hogy senki kö-zülük nem lehet az örökélet részese, ha kereszténygyilko-lásban vagy vérfelhasználásban része nem volt, Ez azonban nem bizonyítja azt, hogy az egész zsidóság hitte volna e kötelezettség. Rohling különösen a korunkbeli zsidókról mondja, hogy van sok oly rabbi is, a ki nem tud a vérvétel praxisáról.

Ha tehát a Krisztus utáni zsidók vér-kultuszát nem is tekintjük vallásuk l é n y e g e s részének, hanem titkos tannak, s így a miatt nem is szabad az egész zsidó fajt direkt felelőssé tenni, mégis hibás e bűn miatt. Egyrészt, mert a nagyobb rész, s mindenek előtt a vallás hivatott képviselői, a rabbinusok, ragaszkodnak a talmudhoz, mint vallási- és törvénykönyvhöz, jóllehet az a felebaráti szere-tető! és a humanitást kárhoztatja, a nem zsidóktól minden emberi jogot megtagad, csak az ellen engesztelhetetlen gyűlöl-etét hirdeti, sőt meggyilkolásukra hívja fel a hívőket s így ezáltal a vérbűn eszméjének alapját veti meg. A pápák¹)

¹ Így p. o. Incze pápa, ki az 1244. május 9.iki bullával figyelmeztette a francia kirlyt, hogy a talmud összes plányait égettesse el.

a miatt átkozták el a középkorban a talmudot, mint istentelen és kárhuzatos könyvet s rendelték el a megsemmisítését; a Berlinben összegyűlt rabbinusok, számszerint 215-en még 1893. februárjában is azt jelentették ki, hogy a talmud „vallási forrás“ a zsidók részére és annak is kell maradnia. Ne csodálkozzanak tehát, ha őket és az egész zsidóságot felelőssé teszik a vérbűn borzalmasságáért, midőn oly könyvre esküsznek, mely nyíltan hirdeti a keresztények gyilkolását.

A másik ok, a mely miatt nem minden jogosultság nélkül az egész zsidóságot felelőssé teszik, abban rejlik, liogy a zsidóság a bűnösöknek pártját fogja, a mint a trienti, damaszki, tizza-eszlári, skurzi s más eseteknél láttuk. Ez fölöttébb különös, de igen jellemző dolog. Más néptörzsek iszonyattal fordulnak el a gyilkosoktól, s annál inkább elítélik, mert a bűn által saját nevük is meg van gyalázva. A zsidók ellenben az összes morális és anyagi eszközökkel pártjára kelnek a beismerésben levő bűnösöknek is; a zsidósajtó erőszakkal, borzasztó ferdítésekkel és hazugság okkal hangulatot csinál mellettük; a pénzvilág nagy emberei a végsőkig érvényesítik befolyásukat a kormányköröknél s végül akcióba lép a pazarul osztogatott zsidópénz. Ez bárkit gondolkodóba ejthet! A zsidóság legalább is menthetőnek tartja, ha fajbelije keresztény gyilkosságot követett el. A talmud pedig épen azt tanítja, liogy jó cselekedet volt! Nem lehet elvitatni, hogy a felsőbb zsidókörök bírnak tudomással e szokásról, s hogy pártfogolják a gyilkosokat, mert ezek a „közjó miatt kerültek bajba“, mint Lévy, a metzi rabbi mondotta. Bármiképen legyen is, az tagadhatatlan, hogy a bűnösöknek erőszakos kitisztázása

«és megmentése más zsidókat arra bátorít, hogy keresztény gyilkosságot kíséreljenek meg, miként ezt az utóbbi évek megújuló esetei mutatják. Az összes zsidóság ezen állásfoglalás által annál súlyosabb vádját veszi magára a vérbűnben való részességnek, mennél zárkózottabban és hatalmasabban él a világon, egyesítve az Alliance Israélite által.

Eredményes beleavatkozásuk bűnös hitsorsosaik érdekében, annál kihívóbb és sértőbb a keresztényekre nézve, minél jobban hirdetik a modern jogállamokban az egyenlő jogokat s oltalmazzák teljes szigorral más esetekben. Csak a zsidók a kiváltságosak! Ők védve vannak a legsúlyosabb bűnöknél is!

A zsidó vérgyilkosság visszataszító jelensége, annak nagy elterjedése, s a zsidóság állásfoglalása a bűnösök mellett, a mai civilizált korban különösen nagy befolyással van a zsidóság elítélésére. A vérbűn fenmaradása mutatja a szemita gyűlöletet az egész kereszténység ellen, s szolgáltat bizonyosságot, hogy a zsidók most is, az emancipáció után, azok maradtak, a mik voltak ezer év előtt.

Bebizonyult, hogy a polgári egyenjogúsítás a zsidókban nem kellett föl a hála és jóakarát érzelmét, s nem birta rávenni őket, hogy a keresztény elleni gyűlölettel felhagyjanak. Az emancipáció inkább jobban kifejlesztette és nyílt kifejezésre juttatta a zsidók faji tulajdonságait. Most minden korlátoktól szabadon, s a keresztényekkel teljesen egyenjogúsítva lévén, sok zsidó nem tartja többé szükségesnek, hogy romlott hajlamait, gyűlöletét, pénzszomját, s cinikus vonzódását az erkölcstelenség iránt, fékezze vagy eltitkolja. Erre nézve maga a zsidó sajtó szolgáltat bizonyítékokat

oly mennyiség-ben, hogy könyveket lehet velök megtölteni: a zsidó-barátok panaszkodnak épen e miatt; a legliberálisabb és legtürelmesebb férfiak emlegetik, hogy a zsidó befolyás elkeresztényietlenítőleg, erkölcs rontólag, bomlasztólag hat az iradalomban, művészetben, kereskedelemben, sajtóban és minden téren. III. Incze pápának 1215-ben mondott szava válik most valóvá: „Keresztényi gyöngédség fogadta magához a zsidókat, kiknek saját bűneik miatt örökös szolgaságban kellene élniök.“ Háládatosnak illene lenniük. E helyett, a kapott kegyekért, szidalmazták a keresztényeket s megvetéssel viszonozzák azok közeledését. Mi, akik könyörületességből vettük őket magunk közzé, oly köszönetben részesülünk, mint az az ember, a ki a közmondás szerint kígyót tett a melléhez, s vendégszeretően melengette.“¹⁾

Az orvoslás csak ott kezdhető, a hol a baj nagyobb kiterjedésre jutott: az emancipációnál. Ezt kell revideálni és korigálni.

Ha ez nem teljesül, akkor a zsidók vágya: a v i l á g u r a l o m elérése bekövetkezik. A rabbinus könyvek hirdetik: a világ minden kincsei a zsidókéi lesznek, a föld népei nekik lesznek alárendelve. A nagyzsídó köröknek ez szilárd törekvése. A leghatalmasabb nemzetközi szövetkezetnek, az „Alliance israélite“-nek a merész vezetői már diadalmasan hirdették, hogy közeledik az idő, a midőn teljesülnek a zsidó vágyak, a midőn „új messiási birodalom lép a pajták és császárokénak helyébe.“ — Ki volna oly vak meg nem látni, hogy a zsidó befolyás és zsidó hatalom évről-évre minden téren mily szörnyű haladást tesz!

¹ Corpus jur. Can. Decret. Greg. Lib. V. Tit. VI. 15., fejezet.

Tartalom.

	Oldal:
Előszó.....	3
Bevezetés	7
I. Zsidó büntettek a trienti gyilkosság előtt. Anderle von Rinn	15
II. A trienti vértett (1475)	35
III. A X V. század végétől a X VIII. századig.....	36
IV. Egy rabbi elégetése gyermekrablás miatt.....	41
V. A XIX. századát tekintése.....	53
VI. Tamás kapucinus atya lemészárlása a damaszkuszi zsidók által (1840).....	54
VII. Tisza-Eszlár.....	74
VIII. A skurzi vértett. (1884).....	77
IX. A boroszlói vérvétel és két hozzá, hasonló eset(1088).....	86
X. Korfu. (1891. április).....	92
XI. A gyermek gyilkosság Xantenben. (1831. június 29-én.).....	107
XII. Zsidóknak keresztény vérral való kereskedése	119
XIII. Megtért rabbinusok leleplezései, a zsidó vértettet illetőleg. — Theophylus szerzetes.....	126
XIV. Mi-ért vágyakoznak a zsidók keresztény vér után? (I. Keresz- tények elleni, gyűlöletből. II. Babonáságból.)	133
XV. III. A keresztény vér mint zsidó Szentség.....	143
XVI. A keresztény vért mily esetekben használják szentelmény gya- nánt? (I. A házasságkötésnél. II. A körülmetélésnél.) . . .	154
XVII. A keresztény vér alkalmazása: (III. a vezeklés napján, IV. a temetésnél és V. parim ünnepén.).....	158
XVIII. A keresztény vér 6-ik-fő használata: a zsidók pászka-ünnepén	164
XIX. Abu-el-Asich rabbi, más rabbinusok, damaszkuszi zsidók s néhány megtértnek tanúságtételei.....	173
XX. A zsidó vallásos könyvek és a vérvétel. A talmud és keresz- tény gyűlölet. E gyűlölet nyilvánulásai. (A legújabb időben az ostyá meggyalázás.).....	180
XXI. A zsidó titkos könyvek a vérvételt és a vér használatát tanítják 195	
XXII. Róma nézete a zsidó vérgyilkosság felől. A zsidók a kánoni törvényben	202
Végyszó.....	212